

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcina 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 256

Poznań, środa dnia 8 czerwca 1932

Rok XXVII

Po deklaracji p. Herriota

Z deklaracji, jaką odczytał p. Herriot w parlamencie francuskim, można się już zorientować, jaka będzie jego polityka zagraniczna. Hasła, jakie wysunął, nie różnią się wiele od haseł, którymi posługiwał się p. Poincaré, czy p. Tardieu. A więc mamy znowu zapowiedź pracy nad ugruntowaniem pokoju, na podstawie „zorganizowania Europy i całego świata”; mamy zapowiedź podjęcia dalszych inicjatyw, któreby spowodowały „większą stabilizację stosunków światowych”; mamy oczywiście uznanie dla paktu Ligi Narodów.

Ale obok tego wyznania wiary pacyfistycznej deklaracja zawiera konkretne założenia polityki p. Herriota. Rząd francuski nie pozwoli więc „kwestjonować swoich praw do odszkodowań”, które wynikają z traktatów i w których zaangażowany jest „honor sygnatariuszy”. „Świat, któryby oparł się siłą prawa, powiada p. Herriot, poddałby się wcześniej, czy później pod panowanie siły”. A więc poszanowanie prawa i złożonych podpisów wysunięte jest jako dogmat francuskiej polityki zagranicznej. A drugim dogmatem jest bezpieczeństwo nie tylko Francji, ale, jak oświadcza p. Herriot, „wszystkich narodów zarówno wielkich, jak i małych”.

Z tak sformułowanej deklaracji wynika, że podstawy polityki zagranicznej Francji nie zmieniają się. Zmieniają się natomiast jej ton, zmienić się mogą metody jej działania, a nawet pewne sformułowania, obecnie bardziej uczuciowe, zgodnie z usposobieniem p. Herriota. Nadzieje kół, pragnących wywrócić obecny status quo w Europie, że nowy rząd francuski dokona przewrotu w polityce zagranicznej i sprowadzi ją na inne tory, tak jak ostatecznie uczynił to p. Herriot przed 8-miu laty, rozpoczynając rządy kartelowe, które wysunęły hasło porozumienia z Niemcami, nie ziszczają się, zdaje się, w tym stopniu obecnie.

Oczywiście premier Herriot znajduje się w przymusowym położeniu. Jak mówić o zbliżeniu z Niemcami, skoro doszedł tam do władzy rząd kamaryli, która wywołała wojnę światową? Jak mówić o porozumieniu dwóch „wielkich demokracji” Niemiec i Francji, skoro demokracja niemiecka znajduje się w demokracji i jest odsunięta od wpływu na bieg życia państwowego? Jak liczyć na „europejski” język Niemiec, skoro pamiętniki Stresemanna wykazały cynizm i obłudę tego „największego Europejczyka niemieckiego” i laureata pokojowej nagrody Nobla?

Coraz silniej zarysowująca się reakcja w Niemczech nie wywarła wpływu na wybory francuskie, nie wzmocniła na francuskich ugrupowań narodowych. Ale gdy wybory minęły, czynniki, mające wziąć odpowiedzialność za władzę, zorientowały się, iż należy okazać wobec rozwoju stosunków w Niemczech wyjątkową czujność. Tem się tłumaczy wybór na prezydenta republiki p. Lebruna, znanego z licznych wystąpień przeciw polityce niemieckiej. Tem się również

Echa głosowania w izbie francuskiej

Paryż, 8. 6. (Tel. wł.) Jak stwierdzono przy powtórnym obliczeniu oddanych kartek w głosowaniu w izbie francuskiej za votum ufności dla rządu Herriota opowiedziało się 384 deputowanych, przeciw natomiast tylko 115. Jak wynika z powyższego, większość rządowa wynosi 269 głosów.

Według doniesień prasy porannej poza lewicą głosowało również za Herriotem wielu deputowanych z centrum a nawet z prawicy, przyczem

podkreśla się ogólnie, że nawet część członków grupy Tardieu opowiedziała się za rządem, podczas gdy sam b. premier głosował przeciw niemu.

Prasa zwraca uwagę, że incydent ten może doprowadzić do rozłamu w grupie Tardieu, który już w związku z omawianym faktem wyraził ubolewanie. Kursują pogłoski, że Tardieu poważnie zastanawia się nad tem, czy z partii nie wystąpić.

Oreǳie prezydenta Lebrun do parlamentu

Paryż, 8. 6. (PAT.) Prezydent republiki Lebrun wystosował do parlamentu oreǳie, w którym na wstępie oddał hołd pamięci prezydenta Doumer'a, żywot którego służyć może przykładem.

Dalej zaznacza oreǳie, że w ścisłych ramach konstytucji prezydent dążyć będzie do realizacji hasła jedności wszystkich Francuzów. Rozwiązanie zagadnień finansowych wymaga spokoju i odwagi. Żądać bowiem będzie nowych wysiłków i poświęceń. Zresztą rząd i parlament poczynią wszelkie starania w celu przywrócenia dawnej pomyślności gospodarczej metropolii i kolonjom.

Skadinań Francja zaangażowana jest w wielkiej doniosłości obradach

międzynarodowych. Jako członek Ligi Narodów, Francja zgodziła się na znaczne ofiary, dając w ten sposób dowód bezinteresowności i przywiązania do idei solidarności, mającej stworzyć politykę wzajemnej pomocy i poparcia. Francja wspólnym wysiłkiem winna zmierzać do zapewnienia swego bezpieczeństwa, i do zachowania stałości reżymu pokoju powszechnego.

Francja dążyć będzie do zapewnienia szacunku podpisanym traktatom i udzielonemu słowu, co stwarza zaufanie i kredyt. Zasadnicze podstawy pomyślności. W ten sposób — zaznacza oreǳie — będziemy świadkami stałego i stopniowego rozwoju życia gospodarczego.

Zamiary socjalistycznego rządu w Chile

Londyn, 8. 6. (Tel. wł.) Jak donoszą z Chile, w stolicy kraju doszło wczoraj do ogromnych demonstracji robotniczych i związków zawodowych. Demonstracje te elementy silnie radykalne zamierzały wykorzystać dla swych celów.

Tłum zebrał się przed gmachem rządowym, w którym odbywało się właśnie posiedzenie nowego rządu rewolucyjnego. Wznoszono okrzyki na cześć rządu socjalistycznego i robotniczego, a demonstranci żądali wydania broni i zaopatrzenia w nią wszystkich robotników oraz zwolenników nowego systemu. Domagano się dalej przedsię-

wzięcia jak najradykalniejszych środków celem zapewnienia swobody działania wspomnianym czynnikom i zagwarantowania im utrzymania.

Odpowiadając na żądania tłumu, oświadczył delegat rządowy, że obecny system nie jest tylko zwykłą zmianą ludzi, ale sięga głębiej do samych podstaw, zmierzając do zaprowadzenia reformy ustroju państwowego.

Wobec dziennikarzy oświadczył inny członek nowego rządu, że obecna władza nie hołduje komunistycznym zasadom, a jedynie opiera się na przesłankach czystego socjalizmu.

w dużym stopniu tłumaczy największy wypadek polityczny po wyborach we Francji: niedojście do skutku rządów ściśle kartelowych, opartych na porozumieniu radykałów z socjalistami, którzy w dalszym ciągu głoszą politykę skrajnego pacyfizmu i całkowitej rezygnacji wobec Niemiec. Wymowny jest zresztą sam skład rządu p. Herriota, stosunkowo najbardziej umiarkowany, jaki mógł powstać w obecnych warunkach.

Powierzenie zwłaszcza tek, związanych z obroną krajową, politykom należąca nawet do stronnictwa radykalnego, jak pp. Paul-Boncour i Painleve, a znanym z bardzo realnego ujmowania zagadnienia bezpieczeństwa, oraz rozumiejących doskonale doniosłość sojuszu polsko - francuskiego, wskazuje wyraźnie, że w tej dziedzinie również zmian wielkich spodziewać się nie należy. P. Paul-Boncour był przecież do ostatnich dni najbliższym współpracownikiem p. Tardieu na konferencji rozbrojeniowej. Czy nie stanie się łącznikiem między obu przywódcami? Również powierzenie teki skarbu p. Germain Martin, należąca do centrum parlamentarnego, wskazuje, że rząd p. Herriota stosować będzie politykę umiarkowa-

na. Nominacja p. Chautemps na ministra spraw wewnętrznych także powitana została przychylnie.

Nikt z młodych radykałów, znanych z germanofilskich zapędów, do rządu nie wszedł. Jedynie p. Daladier, o bardzo skrajnych poglądach, został ministrem robót publicznych, ale może dlatego, że p. Herriot wolał go mieć w rządzie, niż poza nim.

Słowem, nowy premier francuski usiłował nadać niewątpliwie swemu gabinetowi charakter jak najbardziej umiarkowany, by uspokoić społeczeństwo, obawiające się nowych eksperymentów kartelowych, które tak fatalnie skończyły się ośm lat temu. Dzięki temu rząd ten, aczkolwiek formalnie opiera się na jednym stronnictwie i większości nie posiada, będzie mógł zapewne przez dłuższy czas cieszyć się poparciem izb, aż nie dojrzą dalsze kombinacje, lub nie zaostrzy się ogólna sytuacja.

P. Herriot wyjedzie teraz do Genewy i do Lozanny. Wówczas po pierwszych jego konkretnych krokach będzie można się zorientować w jego planach.

Z korespondencji, nadesłanej nam z Paryża, a którą zamieszczamy na innym miejscu, wynika, że nawet sfer-

ry, zbliżone do rządu kanclerza von Papena zamierzają w dalszym ciągu kokietać Francję, proponując dla odmiany sojusz francusko - niemiecki z udziałem ewentualnie Polski, która niewątpliwie musiałaby za ten udział zapłacić granicami, przeciwko Rosji sowieckiej. Wiadomości te są narazie lansowane w formie sensacyjnej dla zbadania terenu, ale niewątpliwie posiadają pewne głębsze podłoże, tłumacząc się niechęcią hitleryzmu do Sowieców oraz starymi planami niemieckimi tworzenia Ukrainy, poddania Polski Niemcom i znalezienia nowych terenów kolonizacyjnych dla Niemców na wschodzie. Plany te znane są Polsce z książki Dmowskiego „Świat powojenny i Polska”. Jest rzeczą ciekawą, że obecnie odżywiają. Ale czy uda się je zrealizować?

Nie należy zapominać, że pomiędzy Niemcami a Francją zaostrza się nie tylko konflikt polityczny, ale i konflikt ideowy. Podczas gdy w Niemczech doszły do władzy żywioły skrajnie konserwatywne, we Francji objęły rządy sfery, związane z polityką łóż, które muszą zwalczać hitleryzm przedewszystkiem ze względów ideowych. A walki ideowe są zwykle najbardziej zacięte. Radykalne i jednoczesne zmiany rządów w Niemczech i we Francji sprowadzają więc duże zmiany na szachownicy międzynarodowej, co utrzymy już zapewne w Lozannie, i do czego należy szybko dostosować własną politykę.

Wobec zakusów niemieckich

Wielka manifestacja narodowa
w Łodzi

Z Łodzi donoszą:

Hallerczycy łódzcy, zebrani u stóp pomnika Kościuszki na placu Wolności w Łodzi, powzięli w obecności kilkunastotysięcznych tłumów następującą rezolucję:

„W 15-tą rocznicę stworzenia armji polskiej we Francji Związek Hallerczyków wraz ze społeczeństwem polskim Łodzi, zebrani w dniu 5 czerwca 1932 r. u stóp pomnika wielkiego bohatera narodowego Tadeusza Kościuszki — słą twórcom armji polskiej, Polskiemu Komitetowi Narodowemu w Paryżu z p. Romanem Dmowskim i Ignacym Paderewskim, prezydentowi Francji Poincarému, oraz przyjacielowi rządowi francuskiemu z ministrem wojny Painlevém i dowódcą Armji Błękitną, generałowi Józefowi Hallerowi — wyrazy najgłębszego hołdu, najszczerzego uznania i najserdeczniejszego podziękowania.

„Ostrzegamy naród niemiecki, że pięćdziesiąt lat polskiej, po którą zbrodnicze ręce wyciągają, nie odstąpimy, na złamanie traktatu warsawskiego się nie zgodzimy i w razie naruszenia granic staniami jak jeden mąż do obrony.

„Polakom, mieszkającym poza granicami Polski, przesyłamy wyrazy braterskiego pozdrowienia.

„Wzywamy władze i społeczeństwo polskie do bojkotu towarów niemieckich, zabronienia pobytu tym, którzy po roku 1918 osiedlili się w Polsce, oddania ziemi polskiej, znajdującej się w rękach niemieckich, w ręce byłych wojskowych i inwalidów polskich. Wzywamy wszystkie związki wojskowe do czujności wobec niebezpieczeństwa, zagrażającego Polsce ze strony nieprzyjaciół i wrogów tak zewnętrznych jak i wewnętrznych.”

„Nie damy ziemi skąd nasz ród!”

Kto kogo?

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Berlin, 7 czerwca.

Objęcie rządów przez gabinet Papena jest dopiero początkiem nowego etapu w historii wewnętrznej powojennej Niemiec. Jak będzie wyglądał koniec tego rozwoju, tego dzisiaj zupełnie ściśle określić nie można. Za dużo czynników wchodzi tu w grę, a żeby móc dokładnie odważyć ich wzajemny stosunek i przepowiedzieć ostateczny wynik. Czynią to co prawda liczne pisma astrologiczne w Berlinie, dla których czasy obecne są prawdziwym żniwem. Jednak w tych przepowiedniach mylą się nawet gwiazdy — a coś dopiero ludzie.

Sytuacja parlamentarna gabinetu Papena nie jest wyraźna. Przypuśćmy że w przyszłych wyborach do Reichstagu znajdzie się większość, złożona z hitlerowców i niemiecko-narodowych. Czy hitlerowcy zgodzą się na dalsze tolerowanie gabinetu Papena? Czy nie zażądadzą po zwycięstwie takiej rekonstrukcji, że w istocie będzie to gabinet hitlerowski? Czy wtedy nie nadejdzie chwila upragniona, kiedy będą mogli zażądać całkowitej władzy? Jaka będzie wtedy sytuacja gabinetu Papena i co na to powie generał Schleicher, który chce, jak słychać, rządzić 4 lata?

Prawicowa „Deutsche Allgemeine Zeitung“ napisała wczoraj, zaklinając centrowców, aby pogodzili się z rządem, że gabinet Papena jest ostatnią próbą uniknięcia jawnej dyktatury Hitlera. Może w tem jest coś prawdy. Bo nie ulega wątpliwości, że generał Schleicher, przywódca Reichswehry, stanowi, mimo dzisiejszego przymierza z Hitlerem, czynnik samodzielny. Ambicje jego idą, jak się zdaje, daleko. Jest to człowiek bardzo gładki i mistrz intrygi politycznej, który obaleniem Brüninga pokazał, co umie w tym kierunku. Ale czy kunszt zakulisowej intrygi wystarczy, ażeby okiełznać ruch żywiołowy, jakim jest hitleryzm?

O silnym podnieceniu i fali najrozmaitszych poglądów, które na temat obecnej sytuacji zalewają Berlin, świadczą najlepiej fakt, że nawet wytrawne agencje i korespondenci podali przed kilku dniami wiadomości, które potem sami dementowali. Jednak wynikają one z ogólnego poczucia, że Niemcy wkroczyły w punkt kulminacyjny rozwoju, którego linja od roku idzie gwałtownie w górę, wylaniając z siebie coraz to nowe szeregi brunatnych koszul Hitlera. Hitlerowcy na spółkę z prawicą i Reichswehrą ubili niedźwiedzia w postaci gabinetu Brüninga. Zaczęto już nawet garbować zdobytą skórę w słynnym oświadczeniu rządu Papena, w którym tak ostro skrytykowano „system“ dotychczasowy. Jednak sypanie sól na krwawiącą jeszcze ranę, wywołano reakcję. Brüning odpowiedział w ostrej formie. Stosunki między dzisiejszą opozycją, a rządem Papena zaostrzyły się bardzo. Czy wyniknie coś z akcji pośredniczącej kanclerza Papena między hitlerowcami, a Centrum?

Świadczy ona w każdym razie, że sytuacja rządu nie jest tak bardzo pewna i, że odczuł on bolesne zawód, jaki sprawiło mu przechodząc do opozycji Centrum. Jednak tego, co się stało, dzisiaj cofać nie można. Gdyby pogodzenie się z Centrum zawiodło, a na to się według dotychczasowych informacji zanoszą, gabinet musi iść dalej po raz obranej drodze. Jest na to zdecydowany, o czem świadczy pogłoski, które już dzisiaj się pojawiają, że w razie nie uzyskania większości w wyborach do Reichstagu ma nastąpić ponowne jego rozwiązanie. Na końcu tej drogi nie może być nic innego, jak jakieś zmiany ustrojowe, których rozmiarów narazie nie przesądzą. Jeżeli nie dyktatura Hitlera, to dyktatura Schleichera i Reichswehry. A więc jeszcze jeden generał-dyktator w Europie?

Schleicher jest mądry, Schleicher wie, że to niekoniecznie byłoby idealne rozwiązanie, Schleicher jest poza tem człowiekiem zręcznym. Naprawdę, rozpoczęta dzisiaj w Niemczech gra polityczna, może pasjonować nie tylko aktorów ale i obserwatorów. Można się z niej dużo, bardzo dużo nauczyć.

Trzy czynniki stoją naprzeciwko siebie w Niemczech. Opozycja lewicowo-centrowa, mobilizująca się na gwałt, której położenie, narazie przynajmniej, nie jest najgorsze, nowy rząd i Partja Narodowo-Socjalistyczna. Polityka i taktyka obecnej opozycji jest łatwa i przejrzysta w motywach i celach. Najbardziej interesujący jest wzajemny stosunek sfer rządzących i Hitlera, którzy na spółkę zwalili dotychczasowy system rządzący.

Powiadają oni, że dążą do „odnowienia“ Niemiec i otwarcia drogi „nowym siłom“. Powiedzieć łatwo, ale właśnie w tem „odnowieniu“ leży sek. „Odnowienie“, tak jak je mogłyby pojmować sfery, grupujące się około kanclerza, jest nietyłe „odnowieniem“, co nawrotem względnie próbą zaprzeczenia tych nowych sił do starej i ogólnie znanej karocy. Co się z nią stanie, gdy młode konie poniosą?

Albowiem Partja Narodowo-Socjalistyczna w zanadru chowa rzeczywiste pierwiastki rewolucyjne, które tak samo przeciwstawiają się „systemowi“ weimarskiemu, jak ortodoksyjnemu konserwatywnemu. Co wyniknie z tego tygla? Jaki pierwiastek zwycięży? Kto kim będzie powoził? Czy nacjonalistyczny konserwatyzm rządu, czy też rewolucyjny nacjonalizm Hitlera? Oba mają w sobie pierwiastki pruskie — bodajże zrozumiano to w Bawarii — ale nie można ich utożsamiać.

Nazwisko generała Schleichera pochodzi od wyrazu „schleichen“, co znaczy po polsku „podchodzić“, „podkraść się“, „czołgać się“. Taktyka gene-

rała czerpie dużo pierwiastków z tego nazwiska. Pytanie jest teraz, kto kogo podejrzaje, bo sytuacja jest narazie idealna: przyjaźń Schleichera z Hitlerem. Nie zapominajmy jednak, że mówiono również dużo o przyjaźni generała Schleichera — z generałem Groenerem. Wiemy jak się ona skończyła. Schleicher to siła (Reichswehra) w parze z mądrością intrygi zakulisowej, a także odwagą decyzji. Hitler to siła (S.A. i wogóle cała partja) w parze z żywiołowością i świetnie obmyśloną taktyką mobilizacji mas, a przytem również zgola nie naiwna. Czy zgoda tych dwóch sił w celu „odnowienia“ Niemiec będzie trwała, — zobaczymy po wyborach do Reichstagu.

JERZY DROBNIK.

Sprostowanie. Do korespondencji pod tytułem „Schleicher — (Papen) — Hitler“ w poniedziałkowym numerze „Kurjera Poznańskiego“ zakradły się pomyłki drukarskie. A mianowicie w łamie pierwszym wierszu trzecim od dołu zamiast „posiada oparcie“ powinno być: „Rząd... nie posiada oparcia“ a w łamie trzecim wiersz piąty od dołu powinien zamiast „podporządkowania wobec...“ brzmieć: „podporządkowania sobie Hitlera?“

Paryż — Berlin — Warszawa

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Paryż, w czerwcu.

W chwili, kiedy w Berlinie zastalował się nowy rząd, którego naczelną figurą jest generał von Schleicher, pewna propaganda stara się we Francji zaszczerpić mniemanie, iż gabinet von Papena będzie dążył do zbliżenia francusko-niemieckiego; że nowy kanclerz przez swą żonę jest spokrewniony z pewnymi rodzinami francuskimi; że należy on do nowego komitetu francusko-niemieckiego, który przy pomocy żywiołów katolickich pracuje nad zbliżeniem Paryża i Berlina. Nie dość na tem. Propaganda powyższa przedstawia kanclerza Rzeszy jako zdecydowanego wroga Rosji Sowieców, zmierzającego do zbliżenia nie tylko politycznego, ale nawet i wojskowego z Francją. Łącznie zaś z temi pogłoskami, niezmiernie oczywiste tendencjami rozeszła się wiadomość, że trzech emisariusze nowego rządu przybyli do Paryża, celem nawiązania bliższych stosunków. Emisarjuszami tymi mieli być znany publicysta, Arnold Rechberg, który w czasie wojny był adjutantem kronprinza, kapitan Erhardt, który w swoim czasie uczestniczył w puczu Kappa i p. Artur Mahraun, wielki mistrz zakonu „młodych Niemców“.

Wiadomość ta, podana przez środowiska socjalistyczne, wywołała naturalnie duże i zrozumiałe wrażenie. Socjaliści, bolejąc, ale nie chępiąc się oczywiste z upadku w Niemczech socjalnej-demokracji, nastają jedynie na fakt, że jeżeli wybory we Francji z 1924 r. spowodowały uznanie rządów Sowieców, to naturalnie konsekwencją rządów obecnych powinno być podtrzymanie tych stosunków. — Wystannikom zatem Berlina nie udało się pociągnąć Francji do sojuszu wojskowego przeciwko Sowiecom.

W jakimkolwiek kierunku jednak rozwinię się działalność nowego kanclerza Rzeszy, jest rzeczą pewną, że utworzenie nowego gabinetu stanowi decydujący etap polityki niemieckiej ku jawnemu zrzuceniu traktatu wersalskiego. Liczą się tutaj z tą ewolucją pangermanizmu wszystkie czynniki jasno śledzące bieg polityki berlińskiej. I tak tygodnik „L'Européen“ bardzo umiarkowany w swych sądach, stwierdza kategorycznie:

„Wszystkie projekty, powzięte na płaszczyźnie solidarności międzynarodowej, celem skonsolidowania i zorganizowania pokoju, zostały obecnie podcięte u podstaw. Niemcy chcą być panami kontynentu europejskiego. Użyją też wszelkich środków, by zrealizować te dążenia. Wybiła dla nas godzina, w której należy okazać niezwykłą ostrożność i zgrupować naszych sojuszników i przyjaciół. Pokój mógłby bowiem zostać ponownie wystawiony na niebezpieczeństwo, gdyby każdy z narodów, małych lub wielkich, a zagrożonych germanizmem, nie zdawał sobie sprawy z powyższego niebezpieczeństwa. Na porozumieniu tych narodów opiera się bezpieczeństwo wszystkich“.

W obecnej też chwili, kwestja przymierzy Francji pozostaje sprawą kapitalną. Wiadomo, jak nad ich podkopaniem pracuje tak zawsze czynna propaganda niemiecka, popierana przez tutejsze środowiska nie tylko socjalistyczne, ale i radykalne. Kampa-

nja ta rozwija się coraz bardziej, a to tem więcej, że nie przeciwdziałają jej żadne energiczne posunięcia ze strony czynników polskich. Niedawno, jeden z francuskich polityków powiedział mi: „Możnaby mniemać, osądzając sytuację z obecnych nastrojów, że we Francji panuje w sprawie Gdańska większe zaniepokojenie, aniżeli w Polsce“.

Francuzi wierni przyjaźni wobec Polski, opowiadają się energicznie za przymierzem pomiędzy Paryżem a Warszawą. W ostatnich dniach, „Figaro“ oświadczył:

„Obowiązek Francji wobec sojusznicy Polski jest tem bardziej imperatywny, że jest on przedewszystkiem obowiązkiem wobec samego pokoju. Wszyscy ci, którzy znają Europę wiedzą, iż napaść na Polskę spowodowałaby wojnę ogólną, której Francja padłaby pierwszą ofiarą. System wersalski stanowi całość organiczną i wszystkie jego granice są solidarne, ponieważ opierają się na tej samej zasadzie, są uświęcone tym samym traktatem i zagrożone tym samym imperjalizmem“.

Niemniej gorąco występuje — i to już odawna — w obronie — francuskich „kresów wschodnich“, p. Emil Buré. Analizując ostatnio kryzys rumuński, pisze:

„Rumunia i Polska stanowią dwie zasadnicze części składowe naszej szlachetnej dyplomacji. Jeżeli je opuścimy, to Niemcy w gruncie rzeczy wygrałyby wojnę, a federacja europejska ze stolicą w Berlinie utworzyłaby się niezwłocznie i pax germanica zapanowałaby nad światem. Berlin śledzi zazdrośnie każde nasze postąpienie. Czyż bowiem ostatnio nie wystąpił w Bukareszcie z propozycją przewrotu w dotychczasowych aljansach?“

Inaczej jednak na sprawę francuskich przymierzy zapatrują się różni lewicowcy. P. Ludwik Proust należy do odłamu umiarkowanego radykalizmu. Stoi na czele komitetu republikańskiego handlu, przemysłu i rolnictwa. Te jego umiarkowane opinie, nie przeszkodziły mu wystąpić przeciwko aljansowi z Polską. Kwestję tę poruszył na łamach lewicowego organu „L'Oeuvre“. „Z Polską, pisze, wiąże nas traktat, który niebawem wygasa, a którego treści właściwie nie znamy dokładnie. Wobec tego nasuwa się pytanie, czy należy go odnowić, czy nie. Poza jednak nową pożyczką 600 milj., gdyż tyle odnowienie traktatu może nas kosztować, należy zdać sobie jasno sprawę z awantur, do jakich może nas pociągnąć. Jeżeli są postowie — aluzja do Franklin-Boullona — którzy twierdzą, że granica wschodnia Francji nie znajduje się nad Renem, ale nad Wisłą, to jednak lud Francji bynajmniej nie pała zapalem nowej wojny z Niemcami, celem obrony gdańskiego „korytarza“.

Niestety więc na łamach niektórych radykalnych organów rozwija się w dalszym ciągu, pomimo zaistnienia w Berlinie wojskowej dyktatury, kampanja za zbliżeniem francusko-niemieckim. Na przykład w piśmie radykalnym „La République“, głośny literat p. Victor Margueritte, powracający z Niemiec, domaga się przekreślenia raz na zawsze reparacji, uznania w Genewie równości praw niemieckich w sprawie zbrojeń,

zapoczątkowania rozbrojenia oraz rokowani w sprawie „korytarza“ w ramach art. 19 paktu Ligi Narodów.

Jak więc widzimy, wypadki wymagają czujności. Dlatego rozumie my, że w narodowych kołach francuskich pragnęłyby się niepomierne, że by sytuacja wewnętrzna w Polsce odpowiadała zewnętrznym niebezpieczeństwom.

I. BRIARES.

Echa włamania do biur O. W. P.

Komenda policji państwowej na miasto Poznań wydała dwa dłuższe komunikaty, donoszące o wykryciu i ujęciu sprawców włamania do biur O. W. P. przy św. Marcynie 65 i kradzieży znajdujących się tam maszyny do pisania.

Komunikaty stwierdzają, że maszynę ukradł niejaki Wincenty Ignaszak, który sprzedał ją niejakiemu Likowskiemu i Zawickiemu, ci sprzedali ją niejakiemu Schellerowi, a Scheller wspomnianemu już poprzednio Lewandowskiemu.

Lewandowski, według komunikatu, oświadczył funkcjonarjuszom śledczym, że maszynę kupił w dobrej wierze, że sam jest członkiem O. W. P. i że nie wiedział, iż skradziono ją w lokalu O. W. P.

W sprawie tej z kół O. W. P. donoszą nam ponownie, że Lewandowski nigdy nie był, ani nie jest członkiem O. W. P. i nie pozostawał z organizacją tą w żadnych stosunkach.

Komunikat policyjny nadmieniamy nadto, że Ignaszak nie zabrał z biura O. W. P. ani jednej odznaki Obozu. Co do tego donoszą nam ponownie z sekretariatu O. W. P., iż tej samej nocy, w której skradziono maszynę, zginęły również z biura 24 odznaki organizacyjne. Odznaki te znajdowały się w szufladzie, której zamek został wylamany.

Nieprawdziwa wiadomość

Z kół Obozu Wielkiej Polski komunikują nam:

W nr. 128 z dn. 7 czerwca „Dziennik Poznański“ podał znów niezgodną z prawdą wiadomość, skierowaną przeciw Obozowi Wielkiej Polski, donosząc, jakoby „znany bojówkarz O. W. P. Juliusz Wojczak“ napadł na placu Wolności p. E. S., członka prezydium „Myśli Mocarstwowej“, „zadając swej ofierze bestjałski cios w twarz“.

W związku z tem doniesieniem stwierdzić należy, że p. Wojczak nigdy nie był, ani nie jest członkiem Obozu Wielkiej Polski. W sprawie tej sam p. Wojczak złożył odpowiednie oświadczenie w Poznańskim Komitecie Akademickim, zaznaczając, że zatarg jego z p. E. S. ma charakter czysto osobisty.

Prowokacje żydowskie

(KAP) W ostatnich czasach mnożą się wypadki rzucania obelg w prasie żydowskiej na Kościół i duchowieństwo katolickie. Wyraźnie prowokuje się społeczeństwo katolickie. Ostatnio np. warszawskie pismo żargonowe „Naje Folkscajtung“ (z 22 maja) z okazji wydania encykliki „Caritate Christi“ tak pisze:

„Papież wydał do swego motłochu długie gadanie, które nazywa się po łacinie „encyklika“, prosto powiedział — list, który powinien obić cały świat katolicki i podać do wiadomości, co myśli o cierpieniach ludzkości jej władca“ i t. d. w tym tonie i formie.

Uważamy, że ludność żydowska w dobrze zrozumianym swym interesie powinna unikać drażnienia ludności katolickiej i obrażania jej uczuć.

Aresztowanie redaktora „Kattowitzer Zeitung“

Duże wrażenie na Śląsku wywołała wiadomość, iż z polecenia prokuratora sądu okręgowego w Katowicach został aresztowany redaktor odpowiedzialny „Kattowitzer Zeitung“ Hubert Schey. Aresztowanie nastąpiło w związku z zamieszczeniem przez to czasopismo artykułu, żądającego powrotu Gdańska i Pomorza do Niemiec.

Przeciw konstytucji weimarskiej

Berlin, 8. 6. (PAT). Sejm mekiembursko-strelicki na wniosek niemiecko-narodowych uchwalił wezwać rządy krajowe do zakazania obchodu konstytucji weimarskiej przygotowanego na dzień 11 sierpnia przez partje republikańskie.

Przygotowania do konferencji w Lozannie

Rozmowa Herriota z lordem Tyrellem — Stanowisko nowego rządu francuskiego

Paryż, 8. 6. (PAT). O rozmowie między Herriotem a lordem Tyrellem donoszą, że dotyczyła głównie sprawy przygotowania do konferencji lozańskich.

Nowy rząd francuski nie zgadza się na odroczenie tej konferencji, uważając poza tym że jej porządek dzienny ustalony za obopólną zgodą Francji i Anglii, powinien być całkowicie przestrzegany.

Według opinii francuskiej, konferencja powinna: 1) opracować umowę, mającą nastąpić po moratorium Hoovera, 2) przeprowadzić dyskusję nad

sposobami zwalczania kryzysu gospodarczego. W drugiej części konferencji lozańskie państwa, znając już osiągnięte rezultaty, postanowią, czy należy jeszcze bardziej rozszerzyć dyskusję.

W każdym bądź razie trzeba należycie rozstrzygnąć kwestje, które mają być rozpatrywane, by nie wprowadzić chaosu do rokowań. Zresztą Herriot zamierza wyłożyć poważny pogląd na te sprawy bezpośrednio Mac Donaldowi i w tym celu pragnąłby, aby premier angielski w podróży do Lozanny zatrzymał się w Paryżu.

Gotówkowa praca angielskiego gabinetu - Projekt angielski zniesienia odszkodowań nie znalazł poparcia Francji i Ameryki

Londyn, 8. 6. (PAT). Po powrocie Mac Donalda do Londynu gabinet rozpoczął gorączkową działalność, która trwać będzie przez cały tydzień. Prace te dotyczą przede wszystkim sprawy irlandzkiej, konferencji lozańskie i rozbrojenkowej, kwestji zwołania międzynarodowej konferencji ekonomicznej, a także przygotowań do zjazdu w Ottawie.

Równocześnie odbywa się ożywiona wymiana poglądów pomiędzy rządami angielskim, amerykańskim, francuskim i niemieckim. Min. Neurath odwiedził Mac Donalda i odbył z nim dłuższą rozmowę polityczną. Min. Simon konferował z ambasadorem

francuskim de Fleuriau który powrócił z Paryża i z ambasadorem amerykańskim Nelsonem.

Słychać, że sugestje angielskie co do całkowitej anulacji w Lozannie odszkodowań niemieckich nie znalazły poparcia ani w rządzie francuskim, ani też w amerykańskim.

Wyjazd Mac Donalda do Lozanny nastąpi we wtorek przyszłego tygodnia. Towarzyszyć mu mają: min. Simon i kanclerz skarbu Chamberlain. Wszyscy trzej zatrzymają się przez jeden dzień w Paryżu, aby wyjaśnić program lozański z rządem francuskim.

Zapowiedź dalszych dekrétów w Rzeszy

Berlin, 8. 6. (Tel. wł.). W kołach rządowych przygotowują się specjalne zarządzenia ministerstwa von Papena.

Gabinet Rzeszy debatował nad koksztaltem pracy wewnątrz kraju i przewidywanymi reformami w zakresie poszczególnych zagadnień, zwłaszcza w dziedzinie administracji wewnętrznej i finansowej i zdecydował wydać cztery nowe dekrety doraźne. Mają one objąć przede wszystkim

sprawy finansowe państwa, uwzględniając prace częściowo już dokonane przez dotychczasowy rząd Brueninga. Dalej wchodzi w grę zagadnienia polityki wewnętrznej, a głównie kwestja zakazu S. A. i noszenia uniformów w stowarzyszeniach oraz przepisy prasowe.

Opublikowanie nowych dekrétów oczekiwac już należy z początkiem przyszłego tygodnia.

„Nowa ofensywa niemiecka”

„Polska nawet w teorii nie może się zgodzić na rozmowy z Niemcami o swych granicach”

Zagrzeb, 8. 6. (PAT). „Jutro” zamieszcza artykuł redakcyjny p. t. „Nowa ofensywa niemiecka”.

W artykule tym gazeta stwierdza, że obecnie, gdy wiadomo o koncentracji sił hitlerowskich w Gdańsku, o ćwiczeniach na granicy polskiej i o budowie fortyfikacji we wschodnich Prusach — to jasnym się staje, dlaczego propaganda niemiecka rozpoczyna wersję o rzekomym zamiarze okupacji Gdańska przez Polskę.

W Berlinie — pisze dziennik — kwestje reparacji uważają już za załatwione na ich korzyść. Rozpoczęto też pełną ofensywę przeciwko granicom polskim.

Wskazując na stałe i systematyczne uprawianie przez Niemcy antypolskiej

propagandy, autor artykułu zaznacza, że w interesie nie tylko Polski i jej sojuszników, ale także pokoju światowego leży przeciwdziałanie tej ofensywie niemieckiej.

Również wychodzący w Zagrzebiu dziennik „Nowosti” poświęca dłuższy artykuł sprawie niemieckiej polityki rewizjonistycznej, podkreślając specjalnie zamiary niemieckie w stosunku do granic Polski. Po omówieniu strony etnograficznej, geograficznej i ekonomicznej Pomorza, autor dochodzi wniosku, że „Polska nawet w teorii nie może się zgodzić na rozmowy z Niemcami o swych granicach, a każda nowa próba oddania Niemcom panowania nad Pomorzem stanowiłaby ciężką groźbę dla pokoju światowego.”

Przed drugim lotem do stratosfery

Zurych, 8. 6. (Tel. wł.). Dziś przybywa tutaj transport z nowym balonem prof. Piccarda. Znakomity uczonek w końcu miesiąca zamierza podjąć jeszcze jedną próbę lotu do stratosfery.

Powłoka nowego balonu prof. Piccarda, który wystartuje pod flagą belgijską nosi nazwę „SNRS”, waży 800 kilo. Po załadowaniu tej powłoki na ogromny, największy bodaj w kraju wóz ciężarowy, potrzeba było aż 50 ludzi.

Przed przetransportowaniem powłoki balonu i urządzenia linowego podane wszystko jeszcze gruntownie ba-

daniem i próbom w fabryce w Augsburgu. Lot odbędzie się pod kierownictwem samego prof. Piccarda, a towarzyszyć mu będzie jego asystent Co-syna.

W ostatnich dniach prof. Piccard poczynił już odpowiednie przygotowania. Po dokładnych studiach miejscowych warunków atmosferycznych znalazł rozpoczęcie lotu w okolicy Zurychu za możliwe. O ile warunki atmosferyczne na to zezwolą, należy oczekiwać wyruszenia do stratosfery już w końcu bieżącego miesiąca.

Demonstracje inwalidów

Waszyngton, 8. 6. (Tel. wł.). — Przybyli w liczbie około 8000 osób bezrobotni inwalidzi odbyli wczoraj pierwszy pochód demonstracyjny w stolicy wokół gmachów rządowych i Białego Domu. Policję skonsygnowano w wielkiej liczbie, do zaś jednak nie doszło, gdyż uczestnicy demonstracji zachowywali się bardzo spokojnie. Drugi pochód planowany jest na dzień dzisiejszy.

Demonstranci żądają wypłacenia

pełnej sumy przyznanego im po wojnie stałego ubezpieczenia na życie z uwagi na ogólny stan bezrobocia i kryzys oraz straszne warunki w jakich poszczególni kombatanci obecnie znajdują się.

Plany Papena

Berlin, 8. 6. (PAT). Wiadomość korespondenta berlińskiego Reutersa, że nowy Reichstag zostanie rozwiązany, o ile skład jego nie będzie odpowiadał intencjom rządu Papena, wywołała

zaniepokojenie w tutejszych kołach politycznych, tembardziej, że dobrze w tych sprawach poinformowana „Deutsche Allgemeine Ztg.” potwierdziła istnienie tego rodzaju planu w łonie gabinetu.

Odpyływ złota z Ameryki

Nowy Jork, 8. 6. (Tel. wł.) Banki nowojorskie a zwłaszcza bank federalny wykazują dalszy odpyływ złota i waluty dolarowej w złocie.

We wtorek Federal Reserve Bank wypłacił 21 milionów dolarów w złocie. Z tego na banki francuskie przypada 8.66 milionów, na szwajcarskie 0,8, na holenderskie 0,3 i 11,2 miliony na rachunek klientów.

Ponura tragedia

Radom, 8. 6. (PAT.) W sierpniu 1930 r. znaleziono na torze kolejowym zwłoki 18-letniej Figurzanki. Obecnie okazało się, że podejrzenia, jakoby popełniła ona samobójstwo, są nieuzasadnione, bowiem dokonano na niej mordu.

Śledztwo wykazało, że dwaj zbrodniarze Stanisław Zawada i Wiktor Raczynski zwabili ją do stajni na przedmieściu, tam dokonali gwałtu i udusili, poczem trupa zaniesli na tor kolejowy.

Zawadę, który przyznał się do zbrodni, oddano do dyspozycji władz sądowych.

Trzęsienie ziemi

Paryż, 8. 6. (Tel. wł.) Jak donoszą z Lizbony, miasto Benavente, położone w odległości 100 km od stolicy Portugalji nawiedziło silne trzęsienie ziemi.

Dotychczas brak bliższych danych o rozmiarach katastrofy. Wiadomo tylko, że narazie niema ofiar. Ludność panicznie poczęła opuszczać domy, uciekając na pola, gdzie przeżytkano noc w obawie przed powtórzeniem się wstrząsów.

Ustawa o zgromadzeniach

Warszawa, 8. 6. (Tel. wł.) Wczoraj weszła w życie nowa ustawa o zgromadzeniach.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.871 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.60 zł., gotówką 208.50 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 174.36 do 174.62 zł., gotówką 174.02 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 8. 6. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg. (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg. (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg. (127,1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74,35 kg. (126,4 f. w. h.); 5) jęczmienia poz. i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa poz. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny transakcyjne.

Żyto 195 tonn par. Poznań . . . 28,75
Żyto 45 tonn par. Poznań . . . 28,50
Pszenica 60 tonn par. Poznań . . . 29,75
Pszenica biała 15 t. par. Poznań . . . 30,00

Ceny orientacyjne

Żyto 28,50—28,75
Usposobienie spokojne.
Pszenica 29,75—30,00
Usposobienie spokojne.
Jęczmień 64—66 kg. 20,50—21,50
Jęczmień 68 kg. 21,50—22,50
Usposobienie słabe.
Owies 21,00—21,50
Usposobienie spokojne.

Maka żytnia 65% wł. work. 42,25—43,25
Usposobienie spokojne.
Maka pszenna 65% wł. work. 44,25—46,25
Usposobienie spokojne.

Otręby żytnie 15,25—15,50
Otręby pszenne 13,25—14,25
Otręby pszenne (grube) 14,50—15,50
Łubin niebieski 11,00—12,00
Łubin żółty 13,50—14,50
Stoma luźna 4,00—4,50
Stoma prasowana 5,00—5,50
Siano luźne 5,75—6,25
Siano luźne nadnoteckie 7,00—7,50
Siano prasowane nadnoteckie 8,25—8,75
Makuch lniany 36—38% 24,00—26,00
Makuch rzepakowy 36—38% 18,00—19,00
Makuch słonecznik. 46—48% 18,00—19,00

Ogólne usposobienie spokojne.
Podąż zboż chlebowych znaczna przy utrudnionym zbycie.

Transakcje na odmiennych warunkach: pszenicy 30 tonn.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 8. 6. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była bez zmiany.

Z pożyczek państwowych poszukiwano 5 proc. Poż. konwers. po 32½ proc., jak również 4 proc. Poż. inwest. po 85.—, lecz bez oddawców. 8 proc. oblig. m. Poznania z r. 1927 obracano po 92 proc. w transakcjach. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. zwyżkowały 8 proc. listy dol. stare, notując 56—57 w placeniu, zaś 4 proc. listy zast. konwert. poszukiwano po 25½. 6 proc. listy żytnie były bez obrotu, przyczem wymieniano kurs kupna 13¼, zaś w sprzedaży 13½.

Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polski po 70.— bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 32½ P.
8% oblig. m. Poznania z 1927 r. 92% + 8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 56—57 P.
4% listy zast. konw. Pozn. Ziemstwa Kred. 25½ P.
Tendencja utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 8. 6. 1932 r.

Dewizy:

Waluty	Gotówka	
	trans.	spred.
Dolary St. Zj.:	tr 8,87	sp 8,89
	kup.	8,85.
Holandja	361,25	362,15
Londyn	32,75	32,91
Nowy Jork		
czek	8,903	8,923
Nowy Jork		
kabel	8,907	8,927
Paryż	35,18	35,23
Praga	26,39	26,46
Szwajcarja	174,40	174,83
Sztokholm	169,50	170,34
Wlochy	45,75	45,98
Berlin	211,30	

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

5% poż. konw. 83, 0
4% poż. dolarowa 47,75 47,50
6% poż. dol. 50,00
7% poż. stabil. 47,50 46,25
w odcinkach po 100 52,00
10% poż. kolejowa 100,00

Tendencja niejednolita.

Akcje w złotych:

Bank Polski 0,00—70,00
Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 8. 6. 1932 r.

Pszenica march. 75—76 kg. 259,00—261,00
Tendencja spokojna.
Pszenica śląska 78 kg. 262,00
Tendencja spokojna.
Żyto march. sp. 192,00—194,00
Tendencja spokojna.
Żyto zagr. cif Berlin tr. i sp. 195,00
Tendencja spokojna.
Żyto śląskie 72—73 kg. cif
Berlin sp. 200,00
Tendencja spokojna.
Jęczmień pastwenny i przemysłowy 172,00—178,00
Tendencja spokojna.
Owies march. 161,00—165,00
Tendencja spokojna.
Maka pszenna 31,75—35,50
Tendencja bez zainteresowania.
Maka żytnia 70% 25,75—27,75
Tendencja cicha.
Otręby pszenne 10,60—11,10
Tendencja spokojna.
Otręby żytnie 9,80—10,30
Tendencja utrzymana.
Groch Victoria 17,00—23,00
Groch drobny jadalny 21,00—24,00
Groch pastwenny 15,00—17,00
Peluszką 16,00—18,00
Bób 15,00—17,00
Wyka 16,00—18,00
Łubin niebieski 10,00—11,00
Łubin żółty 14,00—15,50
Kuchy lniane 37% 10,30—10,40
Kuchy z orzecha ziemnego 10,60—10,80
Kuchy mielone (maczka) 10,80—11,00
Wytłoki suche paryt. Berlin 8,70
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg 10,10—10,20
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin 11,00
Ogólna tendencja wyczekująca.

Giełdy zbożowo-towarowe

Warszawa, 7. 6. Żyto 30 — 30,25; pszenica jedn. 31,50 — 32; zbierana 30,50 do 31; owies jednolity 25,50 — 26,50; zbierany 23,50 — 24; jęczmień na kaszę 22 — 22,50. Usposobienie spokojne.

Lwów, 7. 6. Ceny: Podwołoczyska: pszenica krajowa dworska 28,50 — 29,50 i 27,50 — 28,50; pszenica krajowa zbiorowa 26 — 27,50 i 25,25 — 25,75; żyto jednolite 26,50 — 27 i 25,50 — 26,50; żyto zbiorowe 26 — 26,25, 25,25 — 25,75. Tendencja utrzymana.

Gdańsk, 7. 6. Pszenica 128 f. czerwona 16,50, żyto 120 f. 16,70, żyto dla celów konsumcyjnych nienotowane, jęczmień 13 do 13,25, jęczmień pastwenny 12,50, otręby żytnie 9,50, pszenne 9,50. Tendencja dla wszelkiego rodzaju zboż spokojna, żyto przychodzi obecnie w większych ilościach na rynek.

Najwyższe bezpieczeństwo i największe korzyści

Po 10 latach — za jeden tysiąc dwa tysiące

Co chwila czyta i słyszy się, że gdzieś włamali się złodzieje i zrabowali prócz różnych wartościowych rzeczy także większą lub mniejszą gotówkę, że w innym miejscu podczas pożaru stała się pastwą płomieni także pewna dość znaczna suma pieniędzy, że inne szkodziły dobrały się do ukrytych w słomie papierków i jeno strzępy z nich zostawiły. Oczywista rzecz, że szkód takich nie zwróci żadne towarzystwo ubezpieczeniowe, choćby poszkodowany zabezpieczony był niewiedzieć jak wysoko.

Mimo to, są jeszcze wciąż ludzie nieostrożni i lekkomyślni, którzy z mieszkania robią bank i trzymają nawet poważniejszą gotówkę w pudełkach od cygar, w komodach, na piecu lub w sienniku. Mało, że mieszkanie jest schówką najmniej bezpieczną, a chociaż nawet pieniądze te nie są narazone ani na kradzież ani na jakiegokolwiek inne niebezpieczeństwo, to przecież właściciele ich sami się okradają, gdyż z pieniędzy tych nie mają żadnego pożytku. A trzeba pamiętać o tem, że przy dzisiejszej drożyznie pieniądza, można ciągnąć z gotówki bardzo poważne dochody. Wystarczy wskazać na to, że przy obecnej wysokiej stopie procentowej, kapitał w dziesięciu latach więcej niż podwaja się. Znacząco to, że skoro dzisiaj złożę w banku 1000 zł, otrzymam po upływie 10 lat więcej niż dwa tysiące, czyli przeszło 2000 zł. Jeżeli zaś sumy tej nie wpłacę od razu, ale stopniowo, np. po 10 zł miesięcznie, zgromadzę w ciągu 10 lat drobnymi temi wkładami miesięcznymi, które przecież nie uczynią poważniejszego uszczerbku w moim budżecie, równie blisko 2000 zł.

Na to odpowie niejeden: Wszystko to bardzo piękne i ładne, że mając pieniądze w banku, można z nich ciągnąć wysokie zyski, ale gdzie gwarancja, że pieniądze nie przepadną?

Słuszne pytanie. Lecz wszelkie obawy o bezpieczeństwo wkładów będą zupełnie bezpodstawne, jeżeli się odda pieniądze do banku, który daje wszelkie gwarancje moralne i materialne, zabezpieczające w całej pełni wkłady i odsetki.

Trzeba się zatem doskonale poinformować o tem, która instytucja finansowa zapewnia z jednej strony najwyższe bezpieczeństwo, z drugiej strony daje najdogodniejsze warunki.

Taką instytucją jest na terenie Poznania np. Komunalna Kasa Oszczędności m. Poznania, bowiem za nią odpowiada miasto Poznań całym swym majątkiem przeszło 200 milionowym. To też Kasa ta cieszy się coraz większym zaufaniem wśród szerokich kół społeczeństwa tem bardziej, że usiłuje ona pod fachowem kierownictwem zadość uczynić istotnym potrzebom gospodarzom tutejszego środowiska Najcharakterystyczniejszym tego dowodem jest fakt, że w ciągu ostatnich 14 miesięcy liczba wkładców Kasy wzrosła o ca 5000 do pokaźnej wysokości 28.000.

Jest to niemały sukces, jakim K. K. O. M. P. poszczycić się może, zwłaszcza jeżeli się weźmie pod uwagę czasy obecnej stagnacji gospodarczej.

Szczególnem powodzeniem cieszą się świeżo zaprowadzone książeczki premjowe, uprawniające właściciela do udziałów w dorocznem premjowaniu książeczek, dla którego Kasa wyznacza nagrody z własnych funduszy. Mimo to wkłady premjowe oprocentowane będą po 9 proc. w stosunku rocznym. Pierwsze losowanie nagród odbędzie się 31 października r.b., przyczem wylosuje się 50 premij po 100 zł. Szanse zatem dla właścicieli książeczek premjowych w roku bieżącym są szczególnie korzystne, raz dla tego, że liczba książeczek premjowych jak na pierwszy rok będzie stosunkowo mniejszą, a powtóre, że już wpłacenie 6 wkładów miesięcznych po 10 zł uprawnia właściciela książeczki premjowej do udziałów w losowaniu. Tak korzystnych warunków nie dała wkładcom jeszcze żadna instytucja finansowa.

Reasumując co wyżej powiedziano, stwierdzić należy, że Komunalna Kasa Oszczędności m. Poznania odpowiada w całej pełni dwóm kardynalnym warunkom, jakimi są najwyższe bezpieczeństwo wkładów i największe korzyści.

szcze od polskich, nie zaciemnia tej prostej prawdy, że zasycha całkowicie nasze życie gospodarcze, a w związku z niem także i wymiana towarów z zagranicą.

Ci, co żerują na Instynktach zbrodniczych

Opinia publiczna zajmuje coraz bardziej zwarte stanowisko przeciwko wydanemu przez krakowski „Il. Kurjer Codz.” tygodnikowi „Tajny Detektyw”, który — jak wiadomo — żeruje na wytrychowych i innych zbrodniczych instynktach i „kształci” w tym kierunku swych czytelników. Wybitny pisarz p. K. Koniński zaznacza w „Myśli Narodowej” między innymi:

„Jeśli świat przestępczy wydawał miał swój własny, zawodowy organ prasowy, organ, któryby na celu miał zbiorowość podziemną podtrzymywać i świeżego jej przysparzać narybku, to gazeta taka nie inaczej wyglądałaby, jak właśnie „Tajny Detektyw”. Znajdziecie ilustracje i artykuły, z których technic chorą romantyką zbrodni, bije podziw dla sprytu i inteligencji zbrodniarzy, które dają obraz luksusu i elegancji zbrodniarzy, które w wielkich, cynicznie śmiejących się podobiznach dają harde, zuchowałe, pewne siebie oblicza zbrodniarzy. A wszystko to musi służyć do tego, żeby podnieść samopoczucie przestępcy — tego, który już Rubikon przekroczył i tego, który jeszcze nad nim stoi i waha się...”

Nadmienić należy, że w tym tygodniku na wokandyje są apelacyjnego w Warszawie znajduje się sprawa członków tajnego sprzysiężenia „klubu tajnej ręki”. Do klubu, który zorganizował w osadzie Hajnowka młody chłopak nazwiskiem Muszwiński, należeli chłopy w wieku lat 17—18. Pomysł zorganizowania klubu powstał w głowach niedowarzonych młokosów pod wpływem lektury „Tajnego Detektywa”. Egzemplarz tego pisma znalazł się w bibliotece „klubu”. Przewód sądowy w pierwszej instancji wykazał, że członkowie „klubu” stale czytali „Tajnego Detektywa”, znajdując się pod wpływem tego pisma.

Zadaniem „klubu” było... mordowanie przedstawicieli policji i bogatszych obywateli. Dziełem założyciela „klubu” Muszwińskiego było zamordowanie obywatela czeskiego Falta. O istnieniu sprzysiężenia dowiedziała się policja od jednego ze sprzysiężonych, Tofuła. Wyrostków aresztowano i postawiono przed sądem. W pierwszej instancji skazano członków „klubu” na rok więzienia każdego, Muszwińskiego zaś na 10 lat więzienia.

Nawiasowo dodajemy, że w końcu bieżącego tygodnia rozegra się w Warszawie nowa rozprawa sądowa, w której p. Adolf Nowaczyński będzie przeprowadzał dowód prawdy na swój zarzut, że „Il. Kurjer Codz.” uprawia system szantażu.

Jeszcze o zajściach łomżyńskich

Polska Katolicka Ag. Prasowa pisze co następuje:

Agencja „Iskra” rozesała do prasy komunikat, w którym stwierdza, że zawody sportowe dla żołnierzy i młodzieży szkół łomżyńskich nie miały miejsca w czasie nabożeństwa i procesji Bożego Ciała. Zaprzeczeniem powyższej wiadomości jest nietylko afisz Przystosowania Wojskowego i Wychowania Fizycznego, przewidujący rozpoczęcie ćwiczeń sportowych w dzień Bożego Ciała o godz. 9, ale więcej sam fakt, który mogą potwierdzić tysiące mieszkańców Łomży, że w czasie, gdy po ulicach miasta szła główna procesja Bożego Ciała, na stadionie odbywały się zawody sportowe.

Następnie korespondent „Iskry” z Łomży donosi, że miejscowe „kostjmy sportowe, używane do zawodów przez młodzież, niczem nie różniły się od kostjumów, używanych w całej Polsce i na całym świecie”. Nie wiemy, jak jest na całym świecie, w każdym bądź razie również możemy stwierdzić, że kostjmy używane podczas zawodów sportowych w Łomży różnią się bardzo od kostjumów używanych i w Polsce i w krajach kulturalnych. Ta sprawa wywołuje oddawna sprzeciw zarówno ze strony uczennic, jak rodziców i wychowawców. Uczennice niejednokrotnie odmawiają udawania się na teren koszar na ćwiczenia sportowe, gdzie występują zawodnicy-żołnierze, mając z całego kostjmu jedynie przepaski na biodrach. Rzecz znamienna, że te oso-

by, które występują w obronie powyższych „kostjumów” sportowych, swoich córek na tego rodzaju zawody nie posyła.

Centrala międzynarodki wolnomyślicielstwa

Międzynarodówka wolnomyślicielstwa proletariackich, która dotychczas miała swą siedzibę w Berlinie, wskutek niedawnego rozporządzenia rządowego rozwiązującego organizację tej międzynarodki zmuszona została do wyniesienia się z Niemiec. Według wiadomości nadeszłych z Berlina, przeniosła ona siedzibę swą do Moskwy.

W kołach ateistycznych utrzymują, że zamierza ona w późniejszym czasie przenieść się do Pragi lub Londynu, o ile władze odpowiedniego państwa nie zgłoszą swego sprzeciwu. (KAP).

XII. Zjazd Katolicki

pod protektoratem Prymasa Polski J. Em. ks. Kardynała Augusta Hłonda obradować będzie w Kępnie w dn. 2 i 3 lipca r. b.

W sobotę 2 lipca — uroczyste przyjęcie J. Em. ks. Kardynała Prymasa na Rynku miasta, poczem nabożeństwo z „Veni Creator” w kościele parafjalnym — na intencję Zjazdu.

O godz. 17 — otwarcie Zjazdu i pierwsze zebranie plenarne — na sali „Strzelnicy” ul. Baranowska 21.

Pierwszy referat n. t.: „Parafja jako część składowa organizacji Kościoła” wygłosi ks. Miecz. Skonieczny, prob. parafji św. Trójcy w Bydgoszczy.

W niedzielę 3 lipca — o godz. 12 — na sali „Strzelnicy” — drugie zebranie plenarne.

Drugi referat: „Parafja ośrodkiem wewnętrznego życia katolickiego” — ref. ks. prał. dr. Rolewski, rektor arch. seminarjum duchownego w Poznaniu.

Trzeci referat: „Parafja terenem zewnętrznego działania katolickiego” ref. p. mec. Tadeusz Mierzejewski ze Śremu.

Po obradach — pochód — do kościoła parafjalnego na dziękczynne „Te Deum”. Miejsce zbiórki — plac targowy od strony „Strzelnicy”.

Organizacje niechaj zgłoszą udział w pochodzie do Komisji Pochodowej — p. bud. Wilaszek, Kępno, ul. Baranowska 467, tel. 19. Kwatery na czas zjazdu należy wcześniej zamawiać: Komisja Kwaterunkowa, p. aptekarzowa Karłowska, Kępno, Rynek 22, tel. 20.

Ofiary na cele Zjazdu prosimy wpłacać na konto XII Zjazdu Katolickiego w Kępnie — P. K. O. nr. 202,061.

Z dyrekcji uczelni im. Dąbrówki

W związku ze śmiercią samobójczą uczennicy naszej sp. Bolesławy Mazurkówny zwróciliśmy się do władzy naszej, kuratorjum okręgu szkolnego poznańskiego, z prośbą o wytoczenie nam dochodzeń w tej sprawie. Dyrekcja i rada pedagogiczna uczelni im. Dąbrówki w Poznaniu.

Zapisać się na członka wspierającego kwartalna 3 zł.

T. G. L., roczna składka 12 zł.

ZAPASY CIEPŁA NA ZIMĘ

to węgiel w piwnicy, konfitury, soki, kompoty w spiżarni, domowe wino i nalewki w kredensie... Gromadźcie zapasy z wczesną, gdy owoce dojrzewają.

Sezon smażenia konfitur, soków, kompotów, marmelad zbliża się. Należy się do tego z wczesną przygotować.

Niezwykle tanie książki i przepisy we wszystkich księgarniach. nw 11073

Zasychanie życia gospodarczego u nas

P. minister Zawadzki, zastępca prezesa Rady Ministrów, na zebraniu posłów i senatorów B. B. dnia 1 b. m., zabarwiając przedstawienie stanu gospodarczego kraju pocieszająco, mówił m. i. o przywozie i wywozie:

„Jeżeli przejdziemy do ogólnych cyfr, charakteryzujących całe położenie gospodarcze, to przekonamy się, że u nas natężenie kryzysu nie jest silniejsze, niż w innych krajach, przeciwnie, jest słabsze, niż gdzieindziej.

„Jeżeli porównamy ostatnie miesiące z rokiem 1927, stwierdzimy wszędzie zmniejszenie się bardzo znaczne obrotu. Zmniejszenie przywozu waha się od 39 do 72 proc. W Polsce zmniejszenie się przywozu wynosi 72 proc., w Rumunji 71 proc., na Węgrzech 68 proc., w Niemczech 69 proc., w Stanach Zjednoczonych 62 proc., w Czechosłowacji także 62 procent. Więc pod względem przywozu zmniejszenie nasze przedstawia się poważnie, ale nie bardzo się różni od zmniejszenia się przywozu w innych krajach.

„Jeżeli natomiast weźmiemy cyfry, dotyczące wywozu, to tam stoimy na trzecim miejscu. Wywóz zmniejszył się u nas o 54 proc., w Stanach Zjednoczonych o 62 proc., we Francji także o 62 proc., w Austrii o 62 proc., we Włoszech 58 proc., na Węgrzech i w Rumunji 56 proc. Lepiej od nas stoi Anglja, gdzie wywóz zmniejszył się o 47 proc. i Niemcy, gdzie zmniejszenie wywozu wynosi 39 proc. Jeżeli chodzi o wywóz, to pomimo trudności, stawianych naszemu wywozowi ze wszystkich stron, potrafilismy nie dopuścić do tego, by zmniejszył się w tym stopniu, co w innych państwach.”

Ważciwe objaśnienie i uzupełnienie tych wywodów, obliczonych na pocieszenie, znajdzie się w „sanacyjnej” „Prawdzie” łódzkiej z 5 b. m., wydanej równocześnie z przemówieniem p. ministra Zawadzkiego:

jące rozmiary naszego handlu zagranicznego w ostatnich latach i w pierwszych miesiącach roku bieżącego.

„Wartość naszego wywozu i przywozu wynosiła:

	przywóz wywóz	
	w milj. zł	
1927 r.	2.892	2.515
1928 r.	3.362	2.508
1929 r.	3.111	2.813
1930 r.	2.246	2.433
1931 r.	1.462	1.873
1932 r. (styczeń-kwiecień)	288	383

„W roku ubiegłym wartość przywozu w pierwszych czterech miesiącach wyniosła 538, a wartość wywozu 619 milionów złotych, jeżeli więc spadek obrotów zagranicznych pójdzie w roku bieżącym w tem samym tempie, jak w roku ubiegłym — a nic nie przemawia za tem, by miało być inaczej, — to bilans handlu zagranicznego za rok 1932 zamknie się po stronie przywozu kwotą około 700—750 milionów złotych, a po stronie wywozu kwotą około miljarda złotych.

„Już zeszłoroczne obroty naszego handlu zagranicznego były znacznie niższe od najniższych, jakie osiągnęliśmy od roku 1923, t. j. od wprowadzenia stałej jednostki obrachunkowej, względnie od pierwszej stabilizacji waluty i od chwili rozpoczęcia racjonalnego i realnego obliczania wartości przywozu i wywozu. Obroty tegoroczne zapowiadają się na poziomie dawnych lat przedwojennych, gdy ziemie polskie zaledwie zaczęły wchodzić w szersze handlowe stosunki z zagranicą. Zdaje się, że w dość szybkim tempie zbliżamy się do stanu kompletnej samowystarczalności gospodarczej, do owej tak gorąco z wielu stron zachwalanej i zalecanej autarkji i że niebawem na własnej skórze przekonamy się, czy stan ten jest dobrodziejstwem czy klęską dla ludności.

„W porównaniu z rokiem 1929 jesteśmy niewątpliwie o połowę biedniejsi.”

Żadne zestawienia procentowe z krajami, które mają z czego kurczyć swe obroty, dziesięć i dwadzieścia razy więk-

„Na uwagę zasługują liczby, obrazu-

DZIAŁ GOSPODARCZY

Wymowa cyfr

Łość kobiet obowiązkowo ubezpieczonych w polskich kasach chorych z tytułu swej pracy zarobkowej wyniosła (w okrągłych cyfrach) w 1924 r. — 500 tysięcy, w 1930 r. — 750 tysięcy. W ciągu paru lat wzrost wyniósł 50 procent. Tłumaczy się on następująco:

Placa kobiet była zawsze niższa od płacy mężczyzn. Dawniej jednak przedsiębiorcy nie mogli w całej pełni wykorzystać tej różnicy, gdyż 1) dawne sposoby pracy wymagały większej, niż obecnie, siły fizycznej oraz 2) podaż pracy kobiecej była stosunkowo nieznaczna; życie tak się układało, że kobiety pozostawały przy ognisku domowym. Po wojnie, szczególnie zaś w ostatnich latach przedkryzysowych, mechanizacja i racjonalizacja wytwórczości, redukując wymaganiom stawiane sile fizycznej pracownika, umożliwiły zwiększenie załóg kobiecych.

Ogromny wzrost ilości pracownic jest niewątpliwie jedną z głównych przyczyn bezrobocia, a przez to kwestja pracy kobiet znajduje się w rzędzie najżywniejszych zagadnień gospodarczo-socjalnych doby obecnej. Doniosłość tego problemu znalazła wyraz m. in. w programie hitlerowców, przewidującym przymus „powrotu kobiet do ognisk domowych”.

Oczywiście, jest to ujęcie symplastyczne sprawy. Nie można sparafrazować Shakespear'a i rzec: „Ofeljo, wróć do... domu!”, trzeba bowiem kobietom dać utrzymanie. Rozwiązanie tego problemu jest nad wyraz trudne.

Według oficjalnych danych, ostatnio ogłoszonych, instytucje ubezpieczeń społecznych zebrały w r. 1930 716 milionów zł. Doliczając do tej sumy dopłaty ze skarbu państwa na pomoc dla bezrobotnych itp., dojdziemy do sumy 800 milionów zł. Rzeczoznawcy obliczają, że od zarania niepodległości po r. 1930 życie gospodarcze Polski wyprodukowało przeszło 5 miliardów złotych na cele społeczne...

Komentarze zbyteczne.

W miarę pogłębiania się kryzysu rolnego, lichwa na wsi staje się coraz częstszą, pobierana stopa procentowa coraz wyższą, a szkodliwość jej dla pożyczających coraz większą. Puławski Instytut gospodarstwa społecznego ogłasza wyniki swoich badań nad stosunkami kredytowymi drobnej własności rolnej na terenie województw centralnych i wschodnich. — Cyfry ogłoszone przez Instytut są jakgdyby statystyczną ilustracją nędzy, w tak przejmujący sposób przedstawionej przez Rostworowskiego w „Niespodziance”. Zważmy, że wysokość stopy procentowej dochodzi do 288 proc. w stosunku rocznym.

Pytanie: czy spółdzielczość kredytowa na kresach rozwija się w sposób chociażby częściowo zbliżony do bezmiernych potrzeb ludności rolniczej?

Liczba pasażerów z Europy do U. S. A. w r. 1931 (w porównaniu z rokiem 1930) zmalała o 42 proc., z Europy do Kanady o 60 proc. Jeśli zważymy, że gros pasażerów stanowili Amerykanie wracający z podróży europejskich, przyjdzie do przekonania, że Europejczycy woła biedę „starokrajską” od nędzy „the biggest in the world”!

Z ZAGRANICZNYCH

(z) Znaczne zmniejszenie się produkcji samochodów w Stanach Zjednoczonych. Mimo znizowanych cen samochodów i olbrzymich ułatwień czynionych przez producentów ewentualnym nabywcom, przemysł samochodowy pozostaje nadal pogrążony w apatii i stagnacji. W pierwszym kwartale bieżącego roku zbudowano w Ameryce za ledwie 355.721 samochodów, podczas gdy w tym samym okresie w 1931 produkcja wyniosła 669.193, w r. 1930 sięgała 1.000.023, a w pierwszym kwartale r. 1929 doszła do 1.425.910 samochodów.

Z WYDAWNICTWA

(w) Wiadomości Statystyczne. Wyszedł z druku zeszyt 15 Wiadomości Statystycznych, wydawnictwa Głównego Urzędu Statystycznego, zawierający w tablicach i wykresach ostatnie dane, dotyczące: stanu gospodarczego Polski oraz państw zagranicznych w zakresie produkcji, handlu, komunikacji, cen, pracy, zrzeszeń gospodarczych, kredytu, demografii i zdrowotności oraz dział: różne.

O ożywienie budownictwa drzewnego

Niedobór mieszkaniowy w miastach ponad 20 000 mieszkańców oszacowano w roku 1930 na około 300 000 mieszkań dwu, trzy i czteroizbowych. Aby nie pogarszać stanu dotychczasowego, a budować tylko tyle, ile wymaga naturalny przyrost ludności, należałoby stawić rocznie około 50 000 mieszkań.

W chwili, kiedy gospodarstwo społeczne jak nigdy cierpi pod ciągłym malejącym obrotem, a poszczególne dziedziny wytwórczości na skutek zastojów w handlu coraz więcej wstrzymują produkcję, stwarzając nowe szeregi bezrobotnych, kwestja budownictwa nabiera szczególnego znaczenia. W roku 1929, który odznaczył się najlepszą koniunkturą dla ruchu budowlanego, zużyto na cele budowlane 69 procent węgla sprzedanego w kraju, 76 proc. drzewa budulcowego, 27 proc. całej produkcji żelaznej, 10 proc. produkcji przemysłu chemicznego i zatrudniono przeszło 402 000 ludzi, z czego 236 000 na budowie, a 166 000 w zakładach, pracujących dla budownictwa. Przy budowie najmniejszego domku znajduje pracę około 300 ludzi w różnych gałęziach przemysłu.

Z kilku tych cyfr widać, że budownictwo zajmuje wyjątkowe stanowisko w życiu gospodarczym, bo nie tylko, że wywiera znaczny wpływ na zatrudnienie czterech najliczniejszych grup robotników (górnicy, hutnicy, budowlani i niewykwalifikowani), lecz pozatem stwarza przy prawie wyłączeniu korzystaniu z krajowego surowca, przetworów i sił roboczych nowe trwale wartości, wzbogacające majątek narodowy. To też kwestja ożywienia ruchu budowlanego znalazła szerokie zrozumienie w szeregu krajów, jak w U. S. A., gdzie na cele budowlane wyasygnowano 2 miliardy dolarów, w Francji, gdzie rząd przeznaczył 3 miliardy franków, i w Niemczech, borykających się bodaj z największymi trudnościami finansowymi, gdzie mimo to zdołano dostarczyć na cele budownictwa 1 i pół miljarda marek.

W Polsce z różnych względów na czołowe miejsce wysuwa się sprawa budownictwa drzewnego. Jeżeli się bowiem zważy, że w 1927 r. zdołano wywieźć zagranicę 6 424 tysięcy tonn drewna o wartości 635 mil. zł, a w 1931 r. tylko 1 809 tys. tonn o wartości 225 mil. złotych, jeżeli się dalej zważy, że w 1927 r. wartość eksportowanych materiałów drzewnych równała się 23 proc. wartości ogólnego wywozu, a w 1931 r. tylko 11 proc., wntczas nasuwa się pytanie, co zrobić z olbrzymią masą drewna, którą w latach tłustych ulokowano zagranicą, którą jednak obecnie nie może znaleźć nabywcy. Jedną jest tylko odpowiedź — zużyć jak najwięcej drewna w kraju.

Gdybyśmy z podanych w pierwszym ustępie 50 000 mieszkań tylko połowę postawili z drzewa, natenczas skonsumowalibyśmy około 1 250 000 m³ czyli około 750 000 tonn tarczyn (t. j. około 1 500 000 tonn surowca), gdyż na jeden domek potrzeba przeciętnie 50 m³ tego sortymentu.

Domy drewniane posiadają tak dużo zalet, że w krajach o surowym klimacie, w krajach górzystych i podzwrotnikowych stanowią one większą część ogółu domów. W Ameryce np. dwie trzecie domów mieszkalnych zbudowane są z drzewa, a rocznie stawia się tam takich domów około 300 tysięcy.

Ileż słyzy się skarg na wilgotne w domach murowanych mieszkania, niszczące zdrowie, meble i odzież lokatora. Tego nie ma w domach drewnianych! Bezsparnie trzeba oddać wyższość domom drewnianym, gdyż drzewo źle przewodzi wilgoć, szybko wysycha, a przedewszystkiem nie potrzebuje żadnej zaprawy murarskiej. Drzewo trzyma bardzo ciepło; ściana z drzewa o grubości 7 cm posiada taką zdolność termiczną, co mur o grubości 51 cm czyli 1½ cegły — oznacza to wielkie oszczędności w opale, zwłaszcza tam, gdzie zimy są długie i ostre. Dzięki temu, że w domu drewnianym ściany mogą być o 3 razy cieńsze od murów, umożliwia jest większe wyzyskanie przestrzeni użytkowej; badania wykazały, że dom drewniany daje 18 proc. więcej przestrzeni użytkowej. Pod względem trwałości i odporności na ogień domy drewniane wcale nie ustępują budowlom murowanym. Jeżeli użyto drewna dobrej jakości i suchego, a przy

wykonaniu budowli dołożono wszelkich starań, natenczas ma się wszelką gwarancję, że dom przetrwać może setki lat; najlepszym dowodem na to są liczne domy i kościoły z XIII i XIV wieku. Ostateczne zabezpieczenie przed ogniem daje tynk na 1,5 cm grubo; nietynkowane części smaruje się kilkakrotnie szkłem wodnym z domieszką gliny lub kredy i rozczynem kwaśnego amoniaku itp. Tynk daje budowli wygląd estetyczny i trudno ją wtenczas odróżnić od murowanej.

Przez budowę domków seryjnych można obniżyć koszty nawet o 30 procent. W Niemczech i Finlandji, a ostatnio i Rosji wyrób domków seryjnych rozpowszechnił się tak dalece, że stanowi już odrębną gałąź przemysłu drzewnego. Za przykładem tych krajów winna iść Polska; podobne kroki zapoczątkowano w Wilnie, gdzie zainteresowane firmy drzewne powołały do życia spółdzielnię pod nazwą „Willa”, zadaniem której jest propagowanie i wykonywanie budynków z drzewa. Przyjęto jako zasadę, że koszt takich domków seryjnych (jednorodzinnych, bliźniaczych i czworakich) nie winien przekroczyć 25—35 zł za 1 m² przestrzeni zabudowanej.

Spółceństwo winno dziś, kiedy robocizna staniała o 20 procent w stosunku do 1929 r., place budowlane o 30—40 proc., materiały budowlane nieskarterelizowane o 30—40 proc., a drzewo nawet o 50—60 proc., skorzystać jak najwięcej z nadarzającej się okazji i bardziej się interesować budownictwem drzewnym, tem więcej, że przepisy budowlane są obecnie liberalniej stosowane a pieniąż w ten sposób najlepiej ulokowany.

Kompetentne czynniki winny również zwracać więcej uwagi na kwestję ożywienia ruchu budowlanego, przede wszystkim budownictwa drzewnego. Wprawdzie przeznaczono w b.

Jest tylko jeden sposób...

na pozbycie się piegów, wągrów, złotych plam itp. nieczystości cery! Cel ten osiągnąć można jedynie przez zastosowanie tak wysokowartościowych, opartych na wiedzy lekarskiej, środków kosmetycznych, jakimi są mydło i krem Herba. Łączą one przyjemne z pożytecznym. Obok niezwykłej bowiem skuteczności leczniczej, posiadają preparaty Herba niezrównane walory kosmetyczne. Śnieżno-białe mydło Herba jest bardzo łagodne o miłym i trwałym zapachu. Dyskretnie perfumowany krem Herba wnika natychmiast w pory, wygładzając każde popekania i stanowiąc tem samym idealny podkład pod puder. Krem i mydło Herba to rzeczywiście najlepsze i najskuteczniejsze środki kosmetyczne, jakie kiedykolwiek istniały! Do nabycia w perfumerjach i drogerjach.
nw 11072

kampanji budowlanej przez Bank Gospodarstwa Krajowego 4 miliony złotych na budowę domów drewnianych, przyczem pożyczka na jednostkę może dochodzić do 4 tysięcy złotych (na Poznań i okolice podmiejską przypada ją 220 tys. zł), budujący na parceli o obszarze 1 000 m² oraz małe mieszkania mają pierwszeństwo w uzyskaniu kredytu. Jest to jednak stanowczo za mało! Poza kredytem gotówkowym mogą budujący korzystać z kredytu towarowego w tartakach państwowych, które będą dostarczały materiały drzewne, udzielając kredytu do września 1933 r. przy wpłacie 50 proc. w gotówce w 7 miesiącach. Wobec tego jednak, że tartaki państwowe istnieją tylko na Wschodzie, przeto z tego ułatwienia nie mogą korzystać obywatele w Poznańskiem, na Pomorzu i na Śląsku. Czy nie możnaby rozszerzyć zarządzenia w ten sposób, że reflektanci mogliby na tych samych warunkach kredytowych nabyć w lasach państwowych surowiec? W każdym razie byłoby to słuszne i sprawiedliwe.
Alter.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

Kalendarzyk podatkowy

Ministerstwo skarbu przypomina płatnikom podatków bezpośrednich, że w m. czerwcu płatne są następujące podatki:

do 15-go czerwca — państwowy podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w maju rb. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii i przedsiębiorstwa przemysłowe I — V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przedsiębiorstwa sprawozdawcze.

do 15 czerwca zaliczka miesięczna na poczet nadzwyczajnego podatku od dochodu, osiągniętego przez notariuszy (rejentów), pisarzy hipotecznych i komorników w m. maju r. b.

Nadto płatne są zaległości odroczone i rozłożone na raty z terminem płatności w czerwcu br., tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze również z terminem płatności w tym miesiącu.

Z KRAJU

(k) Bieżące zagadnienia gospodarcze w oświeceniu ministra przemysłu i handlu. Podczas konferencji min. przemysłu i handlu z sferami przemysłowo-handlowymi w Krakowie, zajął p. min. Zarzycki stanowisko do bieżących zagadnień gospodarczych. — Ingerencja państwa w pewnych gałęziach gospodarstwa narodowego była niezbędna, dla braku innych czynników, któreby umożliwiły rozwiązanie niektórych zagadnień gospodarczych. — Nowa taryfa celna jest już na ukończeniu. Opinie Izby przemysłowo-handlowej zostały przez rząd rozważone. W przeciągu miesiąca nowa taryfa celna zapewne się już ukaże. Premje eksportowe pozostające w związku z równowagą budżetową państwa, doznają pewnego obciążenia. — Odnosnie do kredytów na cele przemysłowe i handlowe, oraz budowlane, to w dzisiejszych warunkach są bardzo słabe możliwości szerszej akcji kredytowej. Sprawa przeprowadzenia dotychczasowych kredytów ulegnie korekturze, przyczem nie jest wykluczone, że nastąpi pewne przesunięcie kredytów na rzecz handlu. — Małe i średnie warsztaty pracy wykazały w życiu gospodarczym, w okresie kryzysu większą giętkość i wytrzymałość, oraz spryt handlowy, aniżeli przedsiębiorstwa wielkie.

(k) Świadczenia pochodzenia na towary wywożone do Rumunii. Rozporządzeniem rumuńskiego ministerstwa przemysłu i handlu z 5 maja br. wszystkie artykuły, wwożone do Rumunii powinny być zaopatrzone w świadectwa pochodzenia, wystawiane przez właściwe izby przemysłowo-handlowe lub izby rolnicze krajów eksportujących. Wymienione świadectwa pochodzenia nie wymagają żadnej wizy.

(k) „Vesta” Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń od ognia i gradobicia. W dn. 7 czerwca popołudniu odbyło się w Poznaniu walne zgromadzenie członków Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń od ognia i gradobicia pod przewodnictwem wiceprezesa p. B. Kasprowicza. Sprawozdanie oraz bilans za rok gospodarczy 1931 przedstawił naczelny dyrektor p. Teodor Prądzyński. Katastrofalne położenie rolnictwa, upadek wielu przedsiębiorstw, powszechne zubożenie, powiększenie się bezrobocia tamowały rozwój działalności Towarzystwa ubezpieczeniowych. To też instytucja wykazuje pewien ubytek zbioru składek w działach ubezpieczeń od ognia i gradobicia. W działach ubezpieczeń od kradzieży oraz zryb od rozbicia osiągnęło Tow. podwyższenie zbioru składek. Wszystkie działy zamyka Towarzystwo zyskiem, który wyniósł łącznie 164.688,88 zł. Bilans zamyka się po obu stronach sumą 5.811.758,05 zł. Wśród aktywów zwraca uwagę płynność gotówki w kasie i instytucjach kredytowych, która wyraża się w cyfrze około 800.000 zł. i pozwała instytucji regulować szkody punktualnie w terminach płatności. Fundusze i rezerwy gwarancyjne w porównaniu z r. 1930 wzrosły o sumę 497.424,48 zł. Bilans na dzień 31 grudnia 31 r. zatwierdzono i udzielono pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej. Zysk wykazany podzielono w formie proponowanej, przelewając go do kapitału zapasowego, do funduszu na zwroty dla ubezpieczonych oraz do rezerwy na pretensje wątpliwe. Ustępujących członków rady nadzorczej pp. Jerzego Gościńskiego z Warszawy, Fr. Krajnę z Poznania, Adolfa Bnińskiego z Gultowy, Stefana Grabskiego z Gdańska i Ryszarda Kahlerta z Łodzi wybrano ponownie, za dalszego zaś członka wybrano p. Kazimierza Boeninga z Polażejewa. W skład komisji rewizyjnej wchodzi pp. Bronisław Swiderski, Edmund Bartz, Waclaw Tomaszewski, Tadeusz Bartsch i Telesfor Skoczylas. (PAT)

Stronictwo Narodowe

Koło Śródmieście

Zebranie miesięczne odbędzie się w czwartek, dn. 9 czerwca rb. o godz. 20 w salce Stronictwa (św. Marcin 65). Referat wygłosi p. red. dr. Marjan Chełmickowski n. t.

„Światowy kryzys gospodarczy”.

O punktualne przybycie proszę

ZARZĄD.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Dalsze szczegóły afery podatkowo-łapowniczej

Nowe aresztowania — Dotychczas wykryto oszustw na 23 tys. złotych

W głośnej sprawie wielkich nadużyć w oddziałach izby skarbowej w Poznaniu dowiadujemy się, że aresztowany Piętko i Mielnik przebywają nadal w prewencyjnym areszcie. Piętko i Mielnik byli urzędnikami średniej kategorii, mieli więc dochody bardzo szczupłe. Mimo to żyli obywatelnie nad stan. Szczególną uwagę zwracało wystawne życie żon obwinionych urzędników, które nie szczędziły pieniędzy na wyjazdy do Zakopanego, Krynicy, na bogate stroje itd. To właśnie wzbudziło podejrzenie i spowodowało w rezultacie wszczęcie śledztwa, które tak obfite dało wyniki.

Opinię publiczną dochodzi znowu wiadomość, że w związku z tą aferą władze sądowe przesłuchały w dalszym ciągu urzędnika II. urzędu skarbowego Feliksa Batoga i byłych urzędników, a obecnie pośredników podatkowych Bronisława Matuszewskiego i Edwarda Rakowskiego, którzy stanęli również pod ciężkim zarzutem dokonanych na szkodę izby skarbowej manipulacji, nie liczących z godnością urzędnika państwowego.

Jeden z nich, a mianowicie Matuszewski brał od podatników swego oddziału pieniądze, należące się izbie skarbowej. Gotówka ta nie wpływała jednakże do kasy. Na jej fikcyjne pokrycie wstawiali Batog i Rakowski fałszywe pozycje do ksiąg. Po przesłuchaniu wypuszczono Batoga, Matuszewskiego i Rakowskiego chwilowo na wolność, gdyż oszuści przyznali się do winy, usprawiedliwiając swoje niecne czyny rzekomo trudnymi warunkami materialnymi, w jakich się znajdowali wraz z rodziną.

Jak dotąd, wymienia się sumę około 23 tysięcy złotych, którą Batog, Rakowski i Matuszewski pobrali od kupców i przemysłowców poznańskich.

W tych dniach, jak się dowiadujemy, ukazuje się specjalny komunikat izby skarbowej, który ma rzecz całą wyświecić.

Śledztwo prowadzone w tej sprawie wykaże niewątpliwie jeszcze dużo sensacyjnych szczegółów, gdyż w aferę tę zamieszanych jest ponadto cały szereg innych osób, w stosunku do których śledztwo trwa w dalszym ciągu. (z)

Bohaterstwo maturzysty

Dalsze szczegóły tragicznego wypadku na Warcie pod Śremem

Śrem, 7 czerwca.

Tragiczny wypadek na Warcie w Śremie w dniu 5 b. m., o którym donosiliśmy pokrótce, miał przebieg następujący:

Do dwuosobowego kajaku, należącego do Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w Śremie, wsiadło trzech młodzieńców w zamiarze przejażdżki po Warcie. W pewnej chwili, kiedy znajdowali się przy moście, kajak został porwany bystrym prądem rzeki, wyrzucił się i wszyscy trzej wpadli do wody. Tutaj dopiero rozegrała się właściwa tragedia. Okazało się, że żaden z nich nie umiał pływać. — Nie widząc żadnej deski ratunku, tonący młodzieńcy zaczęli wołać o pomoc w kierunku przypatrującej się wypadkowi ciekawej gawiedzi, z której nikt nie odważył się rzucić na ratunek.

Dziwnemu zbiegowi okoliczności zawdzięcza ten tragiczny wypadek mniejszą liczbę ofiar. Od strony Rynku powracal do domu wraz z towarzyszami p. Adam Alfons Zapłata, maturzysta miejscowego państw. gimnazjum, który w marcu br. został odznaczony przez ministerstwo spraw wewnętrznych dyplomem i medalem za wyratowanie w dniu 6 sierpnia ub. r. z rzeki Warty z narażeniem własnego życia tonącej dziewczynki. — Chwila była nagłą. Dlatego też bez głębszego namysłu, rzuciwszy ze siebie marynarkę i kamizelkę, rzucił się p. Zapłata w odmęty wartkiej w tem miejscu rzeki i popłynął w stronę przeciwnego kajaku. W pewnym momencie jeden z tonących wypłynął na

wodę. Tego zdołał p. Zapłata pochwycić za rękę. Wraz z nim popłynął ku brzegowi. Niestety, kiedy znaleźli się tuż przy brzegu tonący wyrwał się, a woda uniosła go na środek rzeki. P. Zapłata nie stracił jednak odwagi, wołał raczej sam zginąć, aniżeli powrócić do brzegu z pustymi rękoma. Ponownie więc popłynął za tonącym i po uciążliwych zmaganiach, całkiem wyczerpany przypłynął z nim do brzegu.

Wyratowanego w stanie nieprzytomnym odwieziono natychmiast do lekarza. Przypatrująca się wysiłkom p. Zapłaty publiczność powitała go gromkimi okrzykami, okazując w ten sposób całkowite uznanie dla jego powrotnego bohaterskiego czynu.

Dwóch dalszych osób nie można było uratować, gdyż byli za bardzo oddaleni od brzegu i w chwili, gdy p. Zapłata skoczył do Warty, zniknęli już w jej nurtach.

Po spisaniu protokołu na posterunku p. p. okazało się, że wyratowanym jest niejaki Józef Kwoc, liczący 12 lat, syn wdowy po policjancie. W odmętach rzeki zaś zginęli: brat wyratowanego Leon, lat 18, który pracował w Komunalnej Kasie Oszczędności i w ten sposób zarabiał na matkę, oraz Ignacy Kwieciak, lat 15, który był zatrudniony u p. adwokata Ecknera w charakterze chłopca do posyłek. Zwłok topielców dotychczas jeszcze nie wydobyto.

Niechaj ten tragiczny wypadek będzie przestrogą dla innych lekkomyślnych zwolenników sportu kajakowego. (H.)

Tragiczna śmierć 4 młodych ludzi

Zatonięcie łodzi w Antoninie pod Ostrowem — Cztery osoby utonęły — Jedną kobietę uratowano

Ostrow, 7 czerwca.

W ub. niedzielę odbywała się w odległym o kilka kilometrów od Ostrowa Antoninie zabawa letnia Kolejowego Przystosobienia Wojskowego. Wesola zabawa skończyła się niezwykle smutno.

Pomiędzy godz. 10 a 11 wieczorem usłyszano nagle dochodzące od strony stawu przenikliwe wołania o pomoc. Na staw ruszyło natychmiast z pomocą kilku łodzi, m. i. ruszył jako pierwszy na ratunek p. Karol Degener, kupiec z Ostrowa, który zdołał z narażeniem własnego życia uratować jedną kobietę, niejaką Hoffmanównę z pobliskich Przygodzic. Hoffmanówna o statkiem sił trzymała się kurczowo wyrwonej łodzi. Resztę osób nie zdołano już uratować.

Utonęły więc cztery osoby, mianowicie: bracia Stanisław i Piotr Grzesiakowie z osady Wnuki, Władysław Ogórek, szeregowiec 60 p. p. w Ostrowie oraz Stanisław Józefiak z Przygodzic.

Zwłok Ogórka i Józefiaka nie zdołano do tej chwili odnaleźć. Tragiczny ten wypadek wstrząsnął do głębi całą okolicę. (or.)

Ciekawa wystawa młodzieży

W związku z 35-letnim jubileuszem Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej przy Farze, zorganizowano również wystawę robót ręcznych. Liczne i niezmiernie ciekawe eksponaty, wkonane wyłącznie przez młodzież, podziwiano w pierwszym dniu uroczystości w sali Ogrodu Zoologicznego. Obecnie całą

wystawę przeniesiono do szkoły Wszystkich Świętych.

Otwarcie wystawy nastąpiło wczoraj o godz. 14. Wystawa trwać będzie aż do przyszłego wtorku włącznie. Licznie wystawione na pokaz przedmioty, z których część można będzie nawet za tanie pieniądze nabyć, świadczą wymownie o nieprzeciętnych zdolnościach młodzieży z pod znaku S. M. P. Poznań-Fara. Ciekawą tę wystawę zwiedzać można od 14 do godziny 20 codziennie, a w niedzielę tylko od godz. 9 do 13. (z)

Dzień „Sokoła“

W niedzielę, 19 bm. przypada roczny „Dzień Sokoła“. Ma on poza propagandą tej zasłużonej organizacji narodowej wśród najszerszych sfer społeczeństwa, zasilić jej skromne fundusze. Z tej okazji odbędzie się zbiórka uliczna na cele sokole.

Jesteśmy przekonani, że patriotyczne obywatelstwo naszej dzielnicy tak ściśle zrośnięte z Sokolstwem w ciągu dziesiątek lat, poprze ze zasłużoną organizację i przyczyni się choćby skromnymi datkami do zasilenia funduszy sokolich.

KALENDARZYK

Środa, 8 czerwca 1932.

Słońce: wschód 3,31 — zachód 20,12 —

długość dnia 16 godzin 41 min.

Księżyc: wschód 6,52 — zachód 23,38 —

przed pierwszą kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 17 st. C. Pochmurno. Wiatr południowo-zachodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 756 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 17 st. C. najniższa plus 10 st. C.

Przewidywania pogody na czwartek: Pogoda zmienna, wietrzno i pochmurno. Kal. rzk.: Medard B. — jutro Prym i Felician.

Kal. słow.: Wyszosław — jutro Sławoj.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka „Pod Złotym Lwem“. Stary Rynek 75. — Apteka Sapiieżyńska, pl. Sapiieżyński 1. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76. — Apteka „Pod Eskulapem“, pl. Wolności 13.

Lazarz: Apteka „Przy parku Wilsona“ ul. Marsz. Focha 47.

Wilda: Apteka „Fortuna“ Górna Wilda 96. — Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22. — Apteka „Pod Opatrznością Boską“ ul. Dąbrowskiego 76.

W innych dzielnicach miasta pełnia nocną służbę aptek tamtejsza.

KRONIKA KOŚCIELNA

— Porządek nabożeństw w kościele Karmelitank Bosych w Poznaniu, ulica Niegolewskich 23. W dniu 9 bm. z okazji przygotowania do uroczystego zakończenia oktawy Najśw. Serca Jezusowego, słuchać będą księża spowiedzi św. od godziny 2 po południu. O 5 po poł. nabożeństwo czerwcowe z kazaniem. 10 bm. całodzienne wystawienie Najśw. Sakramentu. Msze św. o godz. 7 i 9. O godz. 5 po poł. uroczyste niespory z kazaniem, kończącym tydzień ekspiacyjny. — Przez cały czerwiec msze św. o 7 i 9; po południu nabożeństwo o 6,30, w niedzielę i święta o godzinie 5 po poł.

OSOBISTE

— Za spokój duszy śp. Banaszaka. Dziś o godzinie 10 odbyło się w kościele św. Marcina staraniem poznańskiego samorządu wojewódzkiego uroczyste nabożeństwo żałobne za spokój duszy marszałka poznańskiego sejmiku wojewódzkiego śp. Antoniego Banaszaka z Ostrowa. W pięknie przybranej świątyni odprawił mszę św. i wigilje w asyście duchowieństwa proboszcz parafii świętomarcjańskiej ks. szambelan dr. Taczak. Podczas nabożeństwa śpiewał kwartet artystów opery poznańskiej. W nabożeństwie wzięli udział członkowie wydziału wojewódzkiego, urzędnicy, starosta krajowego, Krajowego Ubezpieczenia Ogniowego, na czele z p. starostą Begalem i przewodniczącym wydziału p. dr. J. Trzczańskim (kl).

— Z Uniwersytetu Poznańskiego. 3 bm. odbyła się uroczysta promocja p. Herberta Fritza z Rahowic w pow. poznańskim, na doktora nauk rolnych. Promocji dokonał p. prof. dr. Zygmunt Moczarski w obecności dziekana wydziału rolniczo-leśnego, oraz J. M. Rektora.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Koło Pań L. O. P. P. 9 bm. o godzinie 20 odbędzie się w gmachu Dyrekcji Kolei Państwowych (Wały Zygm. Staroego 4) w sali konferencyjnej ogólne zebranie osób interesujących się obroną przeciwegazową. Na tem zebraniu por-

Przy otyłości pobudza naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa“ przemianę materii w organizmie i wpływa na wysmukłość kształtów. Żądać w aptekach i drog. nw 11070

Adam Kiciński wygłosi bardzo ciekawy referat o metodach przyszłej wojny gazowej.

— Zarząd Ogniska Związku Podhalań zwołuje na 10 bm. godz. 19,30 w lokalu Związku Oficerów Rez. Stary Rynek 80-82, zebranie miesięczne.

— Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo parafii św. Marcina. Przepomina się członkom o zebraniu czwartkowym, które się odbędzie 9 b. m. o godzinie 16,30 w ochronce zakładu św. Józefa.

WYKŁADY

— Towarzystwo Włosko-Polskie „Dante Alighieri“ w Poznaniu. W niedzielę 12 bm. odbędzie się o godz. 20 w sali 17 Collegium Minus akademja ku czci Garibaldiego z następującym programem: Słowo wstępne wygłosi prof. dr. Morawski; — dr. Stefanini po włosku — Garibaldi e la sua epoca; — dyr. dr. Wojtkowski — Garibaldi i jego idea w Polsce; prof. Kilarski — Z życia Garibaldiiego; por. Mieczysław Raj — Garibaldi jako żołnierz. Deklamacje wygłosi p. Marja Wdowicka. Orkiestra wojskowa wykona okolicznościowe produkcje muzyczne. — Wstęp dla członków Tow. i dla gości, którzy będą mile widziani, bezpłatny.

— Odczyt ks. Panasia o hitleryzmie. Z inicjatywy Polskiej Akademickiej Młodzieży Ludowej w Poznaniu, odbędzie się w sobotę 11 bm. o godz. 20, w sali 19 Domu Rzemieślniczego przy ul. Fr. Ratajczaka 21 (wejście z ul. Wały Zygm. Staroego 9) odczyt ks. pułkownika Józefa Panasia n. t.: „Ideologia hitleryzmu a bezpieczeństwo Europy“. Wstęp wolny.

ZYCIE SOKOLE

— Tow. Głmn. „Sokol“ Poznań - Wilnary. Wycieczka familijna na boisko „Sokoła“ przy ul. Obornickiej odbędzie się w niedzielę 12 bm. o godz. 15. Różne niespodzianki, popisy sokole, strzelanie do tarczy o nagrody itd. Goście mile widziani.

WYCHOWANIE, KURSY

— Kurs dla głuchoniemych terminatorów. W celu umożliwienia terminatorom pozabawionym szkół dokształcających, zdobycia niezbędnego minimum wiedzy teoretyczno-zawodowej, potrzebnej do zdawania egzaminu dla eksternów w myśl zarządzenia ministerstwa W. R. i O. P., odbędzie się z polecenia Kuratorium od 4 do 16 lipca rb. przy wojewódzkim zakładzie dla głuchoniemych w Poznaniu kurs zawodowy dla głuchoniemych terminatorów rzemieślniczych. Wszyscy głuchoniemi terminatorzy, którzy w bieżącym roku zamierzają przystąpić do egzaminu czeladniczego, winni brać udział w kursie, ponieważ bez ukończenia kursu nie będą dopuszczeni do egzaminu czeladniczego. Kurs rozpoczyna się w poniedziałek 4 lipca o godz. 10. Spieszne zgłoszenia należy skierować do dyrekcji wojewódzkiego zakładu dla głuchoniemych, ul. Bydgoska 4a.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— Wycieczka do Czechosłowacji. Komitet Tow. Polsko-Czechosłowackich w Polsce, mający swą siedzibę w Poznaniu, wyjednał dla członków tych towarzystw, z okazji Wszechsłowiańskiego Zlotu Sokolów w Pradze, zbiorowy paszport bezpłatny na 75 osób. Wobec tego Komitet organizuje w pierwszych dniach lipca 2-tygodniową wycieczkę do Czechosłowacji według następującej marszruty: Katowice — Mor. Ostrawa — Praga — Pilzno — Brno — Bratysława — Piszczany — Poprad — Smokowiec — Sucha Hora — Nowy Targ. Ulgowy bilet II klasy na tym szlaku wyniesie 110 zł, III klasy ok. 70 zł. Uczestnicy wycieczki będą mieli wszędzie zapewnione znaczne zniżki i ułatwienia. Tylko najwcześniejsze zgłoszenia będą mogły być uwzględnione. — Tow. Polsko-Czechosłowackie, ul. Fredry nr. 7, tel. 40-56, do 16 bm.

KRONIKA MIEJSCOWA

— Otwarcie nowej placówki. W tych dniach została otwarta przy ulicy Grunwaldzkiej 5, nowa wytwórnia kosmetyków pod nazwą „Orlidal“. Właścicielem p. Filomenie Niemyskiej, która mimo trudnych warunków, zdecydowała się na otwarcie nowego przedsiębiorstwa, towarzyszą liczne życzenia powodzenia na nowym terenie pracy.

— Z targu. Dnia 8 b. m. na placu Sapiieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 2,60—2,80 zł; masła mleczarskiego 3,00—3,40 zł; twarogu 0,60—0,80 zł; mendel jaj 1,20—1,40 zł; litr śmietany 1,80—2,00 zł; litr mleka pełnego 22—26 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,80 do 2,00 zł; słoniny wędzonej 2,00 do 2,20 zł; wieprzowiny 1,40—2,00 zł; wołowiny 1,20 do 1,80 zł; cielęciny 1,20—1,80 zł; skopowiny 1,60—2,60 zł; koziny 0,90—1,40 zł; smalcu 2,60—2,80 zł; za drób: kura 2,50

do 4,00 zł; perlica 3,00—3,50 zł; kaczka 3,00 do 5 zł; gęś 7—11 zł; para gołębi 1,20 do 1,40 zł; królik 1,30 do 1,60 złotych; bażant 1,40 zł; para kurcząt 3,50 do 5,00 zł; 4,50 złotych; para kurcząt 3,50 do 5,00 zł; ryby: 1 kilogram karpia 3,00 do 3,20 zł; lina 2,00—2,60 zł; okonia 1,20—1,60 zł; karasia 2,00—2,80 zł; białych ryb 0,90 do 1,60 zł; sandacza 4,00—4,60 zł; 1 kg. leśca 2,40 zł; 1 kg. suma 3,60—4,00 zł; 1 kg. szczupaka 3,40—3,80 zł; 1 kg. węgorka 4,00—4,40 złotych; za ryby śnięte 60—80 gr; mniej. Placono za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 8—10 gr; cebuli pęczek 10 groszy; szpinaku 40—50 gr; 1 kg. jarmużu 30—40 gr; 1 kg. bobu 1,20 zł; 1 kg. marchwi 20 do 30 groszy; 1 kilogram seleru 40—50 gr; pietruszki 30—50 gr; pory 40—50 gr; szczawiu 10—20 gr; owoce: 1 kilogram jabłek 1,60 do 2,40 złotych; owoców suszonych 0,80—2,00 zł; grzybów suszonych 4,00—8,00 zł; 1 kg. rabarberu 20—40 gr; 1 pęczek rzodkiewek 10—25 gr; ogórek 0,60—1,00 zł; kalamajor 0,30—2,00 zł; agrest 0,80—1,00 zł; truskawki 5,00 zł za 1 kg; czereśnie 1,20—1,80 zł; szklanka posiomek 65 gr; kurki 2,40—2,80 zł za 1 kg; maślaki 1,60 zł. — Ruch średni. Ceny na ogół bez znaczniejszych zmian. (zh)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Zamach samobójczy.** W zamiarze samobójczym napił się kwasu solnego stróż radiostacji przy pułku lotników Józef Malecki. Desperatowi udzieliło pierwszej pomocy lekarskie pogotowie ratunkowe, które przewiozło go do lecznicy miejskiej. (kl)

— **Podrzucone niemowlę.** Wczoraj wieczorem w zbożu na polu przy ul. Marceleskiej znaleziono około 10-dniowe niemowlę płci męskiej. Kwilące maleństwo, którego nazwiska nie stwierdzono, od-

stawiono do miejskiego przytułku dla nie-mowląt na Piekarach. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— **Czyj zegarek?** W wydziale śledczym przy pl. Wolności 12 znajduje się srebrny zegarek męski z pozłacanym brzegiem, pochodzący prawdopodobnie z kradzieży. Na trzech kopertach zegarka jest znak „Paris 1889”. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— **Za kradzież drzewa z nędzy.** Przedmiotem rozważań IV wydziału karnego sądu okręgowego w Poznaniu była sprawa sięgająca jeszcze czasów Pow. Wyst. Krajowej. Na ławie oskarżonych zasiadły 22 osoby z Szczepanem Królikiem na czele. Akt oskarżenia zarzucał im, że rozebrali samowolnie stojącą na terenie P. W. K. 20 metrów długą kantynę, wartości kilku tysięcy złotych. Drzewo używane z rozbiórki, zabrali do swych domostw i zużyli je na opał. Wszyscy oskarżeni byli ciężko dotknięci niedostatkiem i brakiem pracy Sąd wysłuchawszy oskarżonych i świadków, uwzględnił brak środków do życia i niekaralność oskarżonych i zasądził ich na 3 dni więzienia wzgl. na grzywnę w wysokości 5 zł. Tylko oskarżony Jan Spychała zasądzony został na 14 dni więzienia, zaś J. Przymiłota, K. Majewicz, J. Machnicki i Jan Seifert, zostali całkowicie uwolnieni. Kantyna była własnością budowniczego p. J. Biłskiego. (z)

JARMARKI

— **Czempin.** We wtorek 14 bm. odbędzie się jarmark na towary kramne oraz konie.

— **Szubin.** W środę 15 bm. odbędzie się jarmark na konie. Spęd byłaby i zwierząt racicowych niedozwolony.

Z Pomorza

— **Chełmno.** (Z Rady miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu Rady miejskiej przyjęto sprawozdanie z rewizji kasy miejskiej. Bilans Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Chełmna zatwierdzono. Sprawę projektowanej obniżki dodatku komunalnego dla urzędników miejskich o 10 proc. nie uchwalono ze względu na obniżkę poborów zastosowaną na podstawie obniżki stosowanej względem urzędników państwowych. Przedzielenie parcel miejskich uchwalono według projektu magistratu. Sprawę pożyczki miejskiej uchwalono po myśli uchwały magistratu. (mch)

— **Golub.** (Dwie ofiary kąpieli.) W jeziorze w Owieczkowie utopił się podczas kąpieli były marynarz Alfons Spizewski, lat 24. Zwłoki wylowiono. — Podczas kąpieli w jeziorze pod Nowym Młynem wpadł 13-letni Edmund Kostniak z Lisewa na głębie i utonął, nim nadbiegła pomoc. (x)

— **Grudziądz.** (Sokół wybudował własną przystań.) W niedzielę d. 5 bm. „Sokół” grudziądzki obchodził uroczystość otwarcia swej nowo wybudowanej przystani oraz poświęcenia flotyli, składającej się narazie z 35 kajaków. Poświęcenia dokonał ks. prof. Jaranowski. Przemawiali m. i. prezes sokolstwa pomorskiego mecen. Skąpski z Torunia, prezydent Włodek, nauczyciel Bączynski, red. Kunz i prez. pom. Związku Kupców p. Tad. Marchlewski. Następnie spuszczone przybrano pięknie w kwiaty łodzie na Wisie. Przystań, obliczoną na pomieszczenie setki łodzi, wystawił Sokół własnym kosztem.

— (U harcerzy.) W lasku miejskim odbył się zlot drużyn harcerskich hufca grudziądzkiego. Na zlot przybył gen. Paślowski z Torunia, przewodniczący zarządu oddziału pomorskiego harcerzy. Przemawiał pułk Czechowicz, gen Paślowski, prezyd. Włodek i prof. Luszpiński, długoletni i zasłużony pracownik na niwie harcerstwa. Gen. Paślowski wręczył p. Ł. w uznaniu jego zasług najwyższą odznakę wdzięczności (swastyka harcerska). Na zlot przybyły bratnie drużyny z Wąbrzeźna i Rogoźna Pom. Obywatelstwo miejscowe poparło wydatnie imprezę harcerzy, którzy w społeczeństwie coraz większą cieszą się sympatią. (ski)

— **Świecie n. W.** (Nieszczęśliwe wypadki.) 3 bm. wieczorem, na szosie Bydgoszcz — Świecie, obok miejscowości Gruczno, wydarzył się następujący wypadek: Samochodem ciężarowym Braci Kowalskich z Nakła, jadącym do Gdyni, zabrał się krawiec Józef Kozicki z Nakła. Ze względu na brak miejsca obok kierowcy, umieścił się wymieniony na pakunkach, przyciem w drodze tak zasnął, że obok Gruczna spadł na szosę, gdzie został bezprzytomny leżąc. Jadący po chwili w tym samym kierunku samochód osobowy przewiózł „zgnębionego” pasażera, który odniósł poważne obrażenia, do szpitala w Świeciu. — Tego samego dnia wydarzył się drugi wypadek na torze kolejowym Laskowice — Tczew, pomiędzy stacjami Laskowice — Warlubie. Kolejarz Anastazy Tropkowski z Laskowic, wracając wzdłuż toru do domu od pracy, został uderzony przez jeden z wagonów przejeżdżającego pociągu towarowego. Kolejarz obalwszy się, doznał zwichnięcia stopy przez koło wagonu. Przewieziony do szpitala w Świeciu, został poddany operacji.

— (Świętokradztwo.) Z ołtarza Dzieciątka Jezus, w miejscowym kościele poklasztornym, skradł nieznany sprawca skarbonkę, do której składano ofiary na cele misyjne. Po rozbiciu i wypróżnieniu zawartości osobnik skarbonkę porzucił. (tts.)

— **Tuchola.** (Świętokradztwo.) Nieznani sprawcy włamali się do tuł. kościoła parafjalnego, gdzie skradli dwie skarbonki wraz z zawartością. Za sprawcami wdrożono śledztwo. (tts.)

— (W. T. K. R.) W sali Hotelu Wielkopolskiego odbyło się roczne walne zebranie prezesów i delegatów Kółek Rolniczych powiatów nowotomyskiego i grodzkiego. Po mszy św. odbyło się w Hotelu Wielkopolskim zebranie, które zagalił wobec zebranych delegatów w liczbie około 100 osób, prezes p. St. Musiał. Po za zwykłym porządkiem obrad wybrano prezesem p. Ordynata Stanisława Niegolewskiego z Niegolewa, wiceprezesem p. St. Musiał z Róży.

— (Pożary.) W stodole gospodarza Karola Müllera w Kozielaskach powstał pożar; spaliła się doszczętnie stodoła wraz z maszynami rolniczymi. — W Węglieni powstał pożar w gospodarstwie Gustawa Schulza, niszcząc w krótkim czasie całe gospodarstwo, tak, iż domownicy, pogrążeni w śnie, ledwie uszli z życiem. — W Glinnie w zagrodzie Pawła Kocho powstał pożar. Spalił się dom mieszkalny, chlew i stodoła. (tp.)

— **Tczew.** (Wypadek na szosie.) Na szosie Gdańskiej w pobliżu mostu kolejowego w Suchostrzygach wydarzył się wypadek motocyklowy. Kierowca motocykla P M 50 856 wjechał w zagłębienie na szosie i został w pełnej jeździe wyrzucony w przydrożny rów, przyczem poniósł poważne obrażenia. Motocykl jechał jeszcze kilka metrów bez kierowcy, uderzył o przydrożne drzewo i uszkodził się. Nieszczęśliwy kierowca był zmuszony udać się pieszo z powrotem do Tczewa.

— (Przytrzymanie złodzieja.) Tutejsza policja kryminalna przytrzymała niejakiego Peplińskiego, który był poszukiwa-

POMORSKO-POZNAŃSKI
ROZKŁAD
JAZDY KOLEJOWEJ

Na okres letni
ważny od 22 maja 1932 r.

do nabycia w księgarniach i składach papieru — — —

Cena zł 1,—

Wyd.: Drukarnia Toruńska S. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

zw 14 607 8

ny za kradzież roweru i osadziła go nara-

zie w areszcie.

— (Wypadek w cyrku.) Na ostatnim przedstawieniu cyrku braci Staniewskich spadła z rusztowania niejaką Konstancja Jakubowska z Tczewa, przyczem potłukła się dotkliwie.

— (Osobiste.) W sobotę, dnia 4 czerwca rb. obchodził kierownik miejskiego wydziału opieki społecznej p. Jan Kuffel, wraz z swą małżonką jubileusz 25-lecia pożycia małżeńskiego. (td.)

Z Kaliskiego

— **Ślupca.** (Handlarz płaci fałszykami.) W okolicy gminy Młodziejewo, pow. konińskiego, mianowicie we wsiach Drajna, Grabina i innych, pojawił się w tych dniach handlarz drobiem i nabiałem, płacąc rolnikom fałszywymi jedno, dwu- i pięciolotówkami. Policja ślupska wykryła, że owym handlarzem jest Stanisław Szymański, dawniej zamieszkały w Strzałkowie, obecnie nigdzie w okolicy nie meldowany, że jeździ on po wioskach starym ciężarowym samochodem, w celach handlowych. Policja odebrała od rolników, którzy sprzedawali Szymańskiemu masło oraz gęsi, przeszło 200 zł pieniędzy fałszywych. Zaznaczyć należy, że fałszyfikaty podrobione są bardzo dobrze, a dźwięk ich nie różni się od dźwięku prawdziwych monet. (sm)

— **Wieluń.** (Samorząd miasta tonie w długach.) Do władz wojewódzkich napływały memorjały i protesty ludności miasta Wielunia, wskazujące na rozruchną i niewłaściwą gospodarkę burmistrza i ławników, którzy spowodowali wielkie zadłużenie miasta. Na skutek tego do Wielunia wysłano inspektora samorządowego z województwa, który przeprowadził lustrację i stwierdził wadliwość gospodarki burmistrza Wielunia, Stefana Groblewskiego. Wobec tego wojewoda Jaszczółt wydał polecenie staroście wielkiemu, aby natychmiast burmistrza Groblewskiego, oraz dwóch ławników, a mianowicie Rozmarynowskiego i Berkowicza złożył z urzędowania. Równocześnie władze nadzorze powierzyły sprawowanie funkcji burmistrza ławnikowi Józefowi Jędrzejewskiemu, do czasu wybrania nowego burmistrza i ławników przez radę miejską. Należy zaznaczyć, że wskutek wadliwej gospodarki samorząd m. Wielunia został poważnie zadłużony, a równocześnie weksle wystawione przez Magistrat, dopuszczone były do protestu. (r.)

Samobójstwo kupca w Żninie

Żnin, 7 czerwca.

Dzisiaj o godz. 7 rano popełnił samobójstwo, wieszając się u klamki przy drzwiach sypialni jeden z najbogatszych do niedawna, a obecnie doszczętnie zrujnowany finansowo, kupiec Eryk Jeske w wieku lat 50.

Denat, który przed wojną posiadał majątek, wynoszący ćwierć miliona marek, w ostatnim czasie załamał się finansowo, wskutek czego utracił całą posiadłość. Zrozpaczony tem kupiec, w krótkim czasie trzykrotnie usiłował pozbawić się życia. Raz postrawił kurki od gazu w zamiarze otrucia całej rodziny, złożonej z dzieci i żony. Po udaremnieniu tego zamachu, drugim razem, chciał się zastrzelić z rewolweru, w czem przeszkodził mu subjekt. Ostatnio dopiero — w trzy dni po otrzymaniu nakazu zapłaty z Urzędu Skarbowego — usiłowanie swoje wcielił w czyn.

Samobójstwo najbogatszego dotąd kupca wywarło przynębiające wrażenie. (cg.)

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— **Janówiec.** (W sprawie ekzekucji podatkowej.) W związku ze sprostowaniem prezesa izby skarbowej w Poznaniu, umieszczonem na łamach „Kurjera Pozn.”, otrzymujemy drugie sprostowanie od p. Białajewskiego następujące treści: „Nieprawdą jest, że jestem „najpompierniejszym płatnikiem w pow. żnińskim”, a prawdą jest, że do r. 1930 regulowałem swe należności podatkowe punktualnie. Prawdą jest, że jestem zrujnowany majątkowo dzięki za dużemu wymiarowi podatkowemu. Prawdą jest, że wniosku o rozłożenie na raty podatku nie składałem, ponieważ wniosłem reklamację i protest na zbyt wysoki wymiar. Wniosek zaś o rozłożenie na raty, znacznyby przyjęcie wymiaru”. Na tem sprawę tę wyczerpujemy.

— **Paszczkowo.** (Święto druchen.) W ub. niedzielę odbyła się uroczystość święta druchen, urządzona przez Stowarzyszenie Młodych Polek. W czasie mszy św., którą rozpoczęto ten uroczysty dzień, przystąpiły druchny do komunji św. W południe odbyła się akademja, połączona z złożeniem przez druchny przyrzeczenia, w obecności członków patronatu z patronem Stowarzyszenia ks. prob. Koppe na czele. Po południu o godz. 18 odbyła się wieczornica, której piękny i obfity program znalazł żywe uznanie u licznie zgromadzonej publiczności.

Znów uwolnienie redaktora

Gniezno, 6 czerwca.

Sąd okręgowy w Gnieźnie jako instancja odwoławcza rozpatrywał sprawę karną przeciwko redaktorowi „Lecha” p. Stanisławowi Cieślakowi za umieszczenie w numerze 239 „Lecha” z dnia 15 października 1931 r. sprawozdania z zebrania Stronnictwa Narodowego w Strzelnie, na którym poseł Petrycki mówił:

„Pytacie się kiedy upadnie „sanacja”. Na to odpowiedzieć wam mogę, iż to zależy od was, od całego społeczeństwa. Kiedy przestaniecie się bać, kiedy zerwiecie z tchórzostwem, kiedy wyprostujecie grzbiety, kiedy zaczniecie bronić swych praw i godności, wtedy upadnie „sanacja”.

Starosta w Gnieźnie skonfiskował odnośny numer „Lecha”, sąd konfiskatę zatwierdził, a prokurator wytoczył redaktorowi p. Stanisławowi Cieślakowi sprawę karną z artykułu 130 k. k. Sąd grodzki w Gnieźnie dnia 29 marca 1932 r. rozpatrywał powyższą sprawę i nabrał przekonania, że red. Cieślak nie dopuścił się znamion z par. 130 k. k., wydając wyrok uwalniający oraz uchylił konfiskatę nr. 239 „Lecha”.

Od tego wyroku oskarżyciel publiczny wniósł apelację i sprawa była przedmiotem obrad instytucji odwoławczej. Red. Cieślak nie poczuwał się do żadnej winy twierdząc, że według orzeczenia sądu najwyższego „sanacja” jest tylko grupą polityczną nie klasą społeczną, a wobec czego odnośny ustęp sprawozdania nie podpada pod artykuł 130 k. k. Sąd po krótkiej naradzie zatwierdził wyrok pierwszej instancji w całej rozciągłości. (br.)

— **Pleszew.** (Wizytacja pasterska.) Celem wizytacji Księdza Biskupa, który dokona wizytacji parafji w dniach od 27 do 29 bm., odbyło się zebranie prezesów wszystkich stowarzyszeń i cechów, na którym wybrano komitet, powierzając mu opracowanie szczegółów przyjęcia dostojnego gościa.

— (Nowy prezes Ligi Katolickiej.) Na miejsce p. dr Stobieskiego, który po zniesieniu tuł. powiatu przeniesiony został do Środy, władze duchowne mianowały prezesem Ligi Katolickiej p. dyr. Malińskiego.

— (Przepełnienie w szkołach.) Przy zapisie dziewcząt na rok szkolny 1932-33 ogółem zapisano 560. Liczba ta przypuszczalnie wzrosnie do 600 dziewcząt, które trudno będzie ulokować w obecnej szkole powsz. żeńskiej, składającej się z 8 ubikacji. (a.)

— **Srem.** (10-lecie towarzystwa.) Dn. 5 czerwca obchodziło tuł. Tow. Śpiewu Kościelnego „Cecylja” 10-lecie swego istnienia. Na uroczystość tę przybyły następujące chóry: Dolsk, Kórnik, Książ, Śnieciska, Srem i Środa, która za odśpiewanie mszy św. „Motet eucharystyczny” Nowowiejskiego pod batutą p. Bartkowiaka zyskała pierwszą nagrodę (28 punkt.). Chórowi średziakom wręczono za to piękny dyplom. (ak.)

— **Swarzędz.** (Nowy król kurkowy.) W wyniku ostatniego strzelania królem kurkowym został p. Wittig Paweł, mistrz stolarski, i rycerzem p. Sroka Józef, II — p. Toboka Antoni, właśc. fabryki mebli. Trzeba zaznaczyć, że przykrością, że magistrat tutejszy nie brał w uroczystościach o takiej tradycji udziału.

— **Zaniemyśl.** (Zabawa „Lutni.”) — Tuł. ruchliwy chór „Lutnia” urządził w niedzielę 12 czerwca na wyspie Edwarda zabawę latową, połączoną z koncertem. (ak.)

— **Zduny.** (Echa skandalicznej defraudacji.) Chętnie umieszczamy oświadczenie, które nam nadsyła zarząd obwodowy Funduszu Bezrobocia w Poznaniu, stwierdzające, że defraudant z Funduszu Bezrobocia w Zdunach „Jan Jeziorny nie był urzędnikiem Funduszu Bezrobocia” i że „czynności Funduszu Bezrobocia wymieniony spełniał z ramienia i jako urzędnik magistratu m. Zduny, któremu to magistratowi zarząd obwodowy Funduszu Bezrobocia w Poznaniu przekazał zgodnie z ustawą zabezpieczeniową zastępcze wykonywanie swoich czynności. Wobec tego zarząd obwodowy Funduszu Bezrobocia w Poznaniu żadnych strat z powodu nadużyć J. Jeziornego nie ponosi, gdyż za straty te odpowiedzialna jest instytucja, której pracownikiem był wymieniony”.

Oświadczenie to niewiele w zasadzie prostuje, bowiem niewątpliwie pozostają następujące fakty: że Jeziorny był urzędnikiem Funduszu Bezrobocia (mniejsza o to, z czyjego ramienia), że na tem stanowisku dopuścił się krociowych defraudacji, na szkodę bezrobotnych i że był prezesem miejscowego „Strzelca”. — Trzeba zaznaczyć przy tej sposobności, że defraudacje głośno tutaj działacza „sanacyjnego” wywołały otrzeźwienie nawet wśród „sanatorów”. Słysz się z ich strony n. p. wyrazy oburzenia z tego powodu, że pisma „sanacyjne” a wśród nich i „Dziennik Poznański”, nie znalazły nie tylko ani słowa napiętnowania dla defraudanta, ale nawet nie umieściły wzmianki o defraudacji. (r.)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

W TEATRACH STOLICY

Z 4 milionów na... ile? — Odmiastowanie się udało — Szyfman i „Banda” — Ku rewji artystycznej i komedji muzycznej — ZASP i jego milionik — Co będzie na Karowej?

Warszawa, 6 czerwca.

Przeszło cztery miliony kosztowały gminę naszą teatry miejskie w ostatnim swym „umiastowionym” sezonie. Dokładnie: 4 135 206 złotych. Ile kosztowały w ubiegłym, który był pierwszym „odmiastowionym”? Tego nikt nie wie, gdyż kontrakt „administracji poręczającej”, zawarty z dyr. Krzywoszewskim, nie został ujawniony. Chociażby wszakże liczyć jak najpesymistycznie, to miasto poniosło na dramaty i komedje jakieś paręset tysięcy, na operę — bardzo zresztą mało fortunną — drugie tyle, czyli że ogólny koszt teatrów nie o wiele przekroczył pół miliona... Przynajmniej nie o wiele. Teatry zaś były bardzo dobre, a i dyr. Krzywoszewski na gospodarce swojej źle z pewnością nie wyszedł pod względem finansowym. Mówiono już przed sześciu tygodniami, że gdyby Teatr Nowy, Letni i Narodowy nie miały do końca sezonu ani jednego widza, to pokryłyby się i tak. Odliczmy trzy czwarte na plotkę, a jeszcze zostanie sporo. To też dyr. Krzywoszewski podpisał już umowę na rok przyszły.

Teatry szyfmanowskie krystalizują się — w nowej postaci. Już nie według pogłosek, ale według oświadczeń samego dyr. Szyfmana. Wchodzi on we współpracę z teatrykiem „Banda”. Dr. Szyfman ma jak wiadomo dwa teatry: Polski i Mały. Zimą Teatr Polski będzie grał swój normalny repertuar dramatu i komedji, latem spróbuje przyciągnąć publikę wielką rewją artystyczną w wielkim stylu. Dopomoc mu w tem „Banda”, która przez zimę będzie grała w Małym, który na lato weźmie się do lekkiej komedji. Myśli też dyr. Szyfman o komedji muzycznej, która na Zachodzie tak się „wyrabia”. Zresztą sam już tego próbował wystawiając swego czasu „Operę za trzy grosze”. Tylko że pod reżyserją L. S. Schillera, najbardziej posępnego z reżyserów polskich a może i zagranicznych, przedstawienie to miało humoru o wiele mniej, niż za trzy grosze. Z „Bandą” procent ten grubo wzrośnie.

Co do personalu, to będzie on wspólny. Granicę między „teatrykiem” a „teatrem” i tak dawno się zatępiły. Dzisiaj Jaracz gra „sketch” w „Bandzie” i nikt się temu nie dziwi, a wszyscy klaszczą. Sketch to właśnie coś takiego, jakby jedna popisowa scena z „kompletnej” sztuki. A jak się udał dr. Szyfmanowi już dawniej debiut kabaretowej Zimińskiej w komedji! A na odwrót, jak się podobala Modzelewska, przeskoczywszy na chwilę z Teatru Polskiego do kabaretu! Talent jest tylko jeden — tylko różnie się go stosuje.

Co będzie z Ateneum? Przez jakiś czas mówiono, że osierocił je Jaracz, obejmując kierownictwo „zaspowego” teatru na Karowej, w dawnej Panoraminie. Tymczasem Jaracz nie przyjął tej propozycji. Nikt się temu nie dziwi. Teatrem „zaspowym” na Karowej — o ile wogóle dojdzie on do skutku — będzie rządził wszechwładny w ZASP-ie p. Jan Pawłowski, bez względu na to kto da firmę. A że artystyczne kwalifikacje p. Pawłowskiego są znane, więc światkę teatralną nie bez uciechy przygotowuje się na to widowisko, jakie mu dadzą stosunki między dyrektorem nominalnym i istotnym.

Sam teatr na Karowej „jeszcze w kałamarni”, jak zwykli mówić dziennikarze o nienapisanym artykule. Koszta samej przeróbki budowlanej są olbrzymie, a pozostaje jeszcze całe urządzenie wewnętrzne, elektryfikacja, kostjomy, dekoracje... ZASP ściągają wprawdzie jakieś półtora miliona, podobno, z podatku na „Dom aktora”, jakim obłożył był bezkarnie publiczność, lecz istotnej sumy nikt nie zna, poza wtajemniczonymi, i nie wiadomo, ile z tego jest płynne, ile utonęło w „kosztach administracji” itd. Budowa zaczęta w każdym razie. Zobaczymy, czy i jak się skończy. T. W.

Jutro

WŁAŚNIE W ROKU BANICJI...

przez

J. M. Rektora Uniw. Poznańskiego dra Jana Sajdaka.

CO SŁYCHAĆ W KULTURZE REGJONU POMORSKIEGO?

JAK TORUŃ UCZCI SWE 700-LECIE?

Toruń, 7 czerwca.

W roku przyszłym mija 700 lat od chwili nadania Toruniowi przywileju lokacyjnego. Miasto uczci tę rocznicę wielkimi uroczystościami. W tym celu Tymczasowy Komitet Organizacyjny Pomorskiego Instytutu Naukowego powołał do życia Komitet Jubileuszowy. W skład jego weszli: wiceprezes Towarzystwa Naukowego w Toruniu dr. Otto Steinborn, dyrektor Książnicy Miejskiej dr. Zygmunt Mocariski, kustosz Muzeum Miejskiego Gwidon Chmarzyński i sędzia Tadeusz Pietrykowski.

Sekcja naukowa Komitetu przygotowuje wydawnictwa naukowe i artystyczne, poświęcone historii Torunia. Tak ukaże się „Historja herbu miasta Torunia”, jako też „Album” z reprodukcjami dokumentów królewskich, dotyczących miasta Torunia a znajdujących się w tutejszem Archiwum Miejskiem. Sumptem cechów, które postanowiły się opodatkować na ten cel, wydana zostanie „Historja cechów toruńskich”, opracowana przez kustoszka Muzeum m. Lwowa, znawczynię dziejów mieszczaństwa polskiego, p. dr. Lucję Charewiczową. P. Rubinkowski przygotowuje Monografię m. Torunia.

Instytut Bałtycki w Toruniu, pragnąc przyczynić się do oświetlenia

roku jubileuszowego, porozumiał się z profesorami historii na uniwersytetach w Poznaniu, Krakowie, Warszawie i Lwowie i wyznaczył kilka nagród za najlepsze prace naukowe z dziejów Torunia i Pomorza, wykonane przez uczestników seminarjów historycznych w tych uczelniach. Prace nagrodzone ukażą się w wydawnictwach Instytutu Bałtyckiego.

Obok publikacji o charakterze naukowym przewidziany jest szereg wydawnictw popularnych. Do nich należeć będzie przede wszystkim „Teki m. Torunia” z artystycznymi akwafortami, przedstawiającymi najważniejsze, tak charakterystyczne zabytki i widoki toruńskie, w wykonaniu znanego grafika toruńskiego, p. Wilka-Osseckiego. Wydane też będą artystyczne pocztówki jubileuszowe z reprodukcjami wspaniałych litografij pomorskich mistrza Wyczółkowskiego.

Bogate, jak należy przypuszczać, pokłosie naukowe roku jubileuszowego, odkryje niewątpliwie niejedną zupełnie nową, lub bodaj mało znaną kartę z siedmiowiekowej przeszłości Torunia i ukaże w pełnym blasku jego znaczenie dla rozwoju kultury polskiej na przestrzeni minionych stuleci.

Adam Münnich.

UMARŁ BIBLIJOFIL-PATRJOJA: WALENTY FIALEK

Zmarł w Chełmnie temi dniami, przeżywszy lat 80, Walenty Fialek, wielki miłośnik książek, drukarz, księgarz i wydawca ksiąg ludowych, które za czasów naszej niewoli rozchodziły się w niemałej ilości po Pomorzu, W. Ks. Poznańskim, G. Śląsku, Prusach Wschodnich, a najwięcej po Westfalji. Ostatnie chwile pracowitego życia spędził w Chełmnie, które w uznaniu jego zasług obywatelskich i narodowych mianowało go obywatelem honorowym. We własnym domu, przy ul. Toruńskiej nr. 1, otoczony książkami, które zastępowały mu cały świat, żył ostatnio wspomnieniami przeszłości, zajmując się jeszcze rozsprzedając swych wydawnictw, których pozostało mu z czasów dawniejszych około 150 tysięcy egzemplarzy.

— Dziś nikt tego nie kupuje, nikt nie czyta — opowiadał z żalem. Dawniej było inaczej. N. p. moja „Sybilla” rozeszła się w 150 000 egzemplarzach po całym b. zaborze pruskim, a ludzie, zazwyczaj robotnicy, wieśniacy i drobni rzemieślnicy doczekali się nie mogli mych książeczek. Wydałem przeszło 150 różnych dzieł.

— Wszystkie te książki sam drukowałem — opowiadał dalej — bo prawie zawsze cały personel mej drukarni i wydawnictwa składał się wyłącznie z mojej osoby.

Nietylko sam drukował swe broszurki ludowe, lecz często sam je pisał, opracowywał lub tłumaczył i później sprzedawał. Łączył więc w sobie drukarza, wydawcę i księgarza.

Wyuczył się śp. Fialek sztuki drukarskiej w oficynie Ignacego Danielewskiego w Chełmnie, gdzie drukował się „Przyjaciół Ludu”. Jego „majster” nauczył go cenić książkę, zaszczerpił mu miłość do niej i pobudził go do kształcenia się zapomocą czytania. W r. 1871 Fialek został pomocnikiem drukarskim i udał się do Poznania, gdzie pracował w drukarni J. I. Kraszewskiego (dr. W. Łebski). Około 10 lat był metrapapazem „Dziennika Poznańskiego”. Pobyt w Poznaniu oddziaływał jak najlepiej na jego wyrobienie umysłowe i kulturalne i spotęgował budzące się w nim zamiłowanie do nauki, a zwłaszcza do książki polskiej. Gdy w r. 1880 drukarz J. Fr. Tomaszewski przeniósł się ze swą drukarnią z Chełma do Poznania, miasto Chełmno zostało bez polskiej drukarni. Mając trochę grosza zaoszczędzonego, Fialek w r. 1885 powrócił do Chełma, gdzie rozpoczął pracę wydawniczą. Wydając i sprzedając swe książki ludowe, nasz biblijofil pragnął dać ludowi polskiemu zdrową strawę duchową, a pozatem chciał stworzyć własne książki, własne druki. Rozkochany w książkach, myślał o książkach, tworzył książki, zbierał książki.

— Impulsem do zbierania książek — tłumaczył starzec — było mi przekonanie, że wiele z nich, mianowicie drobne broszury, polskie druczki po-

chodzące z Prus Zachodnich i traktujące o naszej dzielnicy, przepadają na zawsze w rękach czytelników. Staraniem się więc o wyłowienie tych druczków, by je ratować od zagłady.

Zbierał książki przez całe życie, skupował je od antykwaryjuszów, nabywał z rąk prywatnych. To też położył wielkie zasługi wobec kultury polskiej na Pomorzu. Zachował przed zagładą książki, na które dawniej nie zwracano uwagi, a które dziś są unikatami. Niemcy bowiem, którzy przecież powinni byli gromadzić w bibliotekach urzędowych wszelką produkcję wydawniczą Pomorza, nie cenili sobie polskich książek i nie starali się o kompletowanie druczków, wychodzących w poszczególnych miastach pomorskich. Tym sposobem biblioteka W. Fialki należy dziś do najcenniejszych zbiorów książkowych Pomorza. Jego skarby biblioteczne znacznie powiększyły dorobek kulturalny naszej ojczyzny.

Jakkolwiek będzie los biblioteki W. Fialki, gdziekolwiek ona w przyszłości znajdować się będzie, koniecznym jest, by zachowano ją w całości, by mimo przypuszczalnego połączenia jej z większymi zbiorami zachowała swą odrębność jako dokument pracy biblijofila pomorskiego, jako dowód, że przy dobrych chęciach, a przede wszystkim przy odpowiednim zrozumieniu i zamiłowaniu można było na Pomorzu, siedząc w cichem Chełmnie, dojść do takich wyników, jakie osiągnął zmarły senior biblijofilów pomorskich.*

* Blższe dane o W. Fiałku znajdzie czytelnik w mej książce p. t. „Walenty Fialek, senior biblijofilów pomorskich”, Toruń 1929. Nakładem Tow. Biblijofilów im. Lelewela. Stron 32, 9 ilustr.

Tadeusz Pietrykowski.

Toruń.

Pisma nadesłane

„Przegląd Współczesny”, Nr. 121. Treść: Kleiner J.: „Etyczne wyznaczenie wiary Goethego”. — Lotocki Aleks.: „Zagadnienie religijne w Z. S. R. R.” — Dobrowolski T.: „Osamotnienie sztuki”. — Mich. A. Heilperin: „Na przełomie historii gospodarczej”. — Sinko Tad.: „Plon Zjazdu Kochanowskiego”. — Barycz H.: „Z historii związków kulturalnych między Rzymem a Polską w XVIII w.” — Nowe wydawnictwa. — Uwagi. Adres Redakcji: Kraków, ul. Sławkowska L. 32.

„Zet”. Sztuka, kultura, sprawy społeczne. Nr. 5. Treść: Sztuka a współczesność. — Problem Miriama. — Braun: „Ewolucja idei piękna”. — Kudliński: „Jeszcze o Witkiewiczu”. — Sebyła: „Cierpienia młodego Wertherów”. — Janowski: „Na drogach sztuki”. — B. Miciński: „Czy „manja twórca?” — Régamay: „Podstawy metafizyczne muzyki”. — J. B.: „Filozofja estetyki Wrońskiego”. — Witkiewicz: „Krytyka psychologiczna”. — Sebyła: „Kawyny dojrzewają”. — Przegląd prasy. — Na marginesie książek. — Życie teatru. — Kronika. Adr. Red.: Warszawa, Inżynierska 7, m. 30.

ŻYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU

Sekcja Pedagogiczna Polskiego Towarzystwa Fizycznego (oddział poznański) odbędzie posiedzenie w czwartek, dnia 9 czerwca o godz. 18-tej min. 15 w Zakładzie S.S. Urszulanek. Odczyt wygłosi Przewiełbna Bojarowicz n. t. „Fizyka w żywej przyrodzie”. Po odczycie odbędzie się dyskusja.

Poprawianie języka urzędowego. Towarzystwo poprawności języka polskiego, istniejące w Warszawie, odbyło walne zebranie pod przewodnictwem prof. A. A. Kryńskiego. Prof. Szober wygłosił odczyt o pochodzeniu polskiego języka literackiego. Do zarządu weszli prof. A. A. Kryński, prof. St. Szober, prof. K. Król, i in. Warto zaznaczyć, że istnieje przy Towarzystwie osobna komisja poprawy języka urzędowego (jedna z najpotrzebniejszych komisji, jakie kiedykolwiek u nas powstały).

Z Lwowskiego Tow. Naukowego. Wydział historyczno-filozoficzny odbył posiedzenie, na którym prof. W. Abraham przedstawił pracę dr. A. Vetulaniego pt. „Ze studjów nad pierwotnym układem i tekstem Dekretu Gracjana”, a prof. S. Zakrzewski prace B. Suchoniówny pt. „Święta Jadwiga Śląska” i B. Fuhrerówny pt. „Elżbieta, żona Kazimierza Jagiellończyka”.

Z Polskiego Związku Entomologicznego. Oddział wileński odbył zebranie naukowe z referatami S. hr. Tolla, p. t.: „Motyle drobne maj. Stemplew (Pomorze) i K. Drogoszewskiego: „Żądkowski zebrane w kilku miejscowościach b. Kongresowki”.

Z Pol. Tow. Fizycznego. Oddział krakowski odbył posiedzenie z odczytem prof. inż. dr. A. Krupkowskiego pt. „Ciepło utajone zgniotu metali”.

TEATR

Lwów nie potrzebuje operetki. Piszą nam ze Lwowa: W nowym budżecie miejskim przewidziano na teatr muzyczny subwencję 350.000 zł., a będzie nią rządziło Towarzystwo Miłośników muzyki i opery, kierowane przez prof. U. J. K. dr. Groera. Towarzystwo w ukończonym właśnie sezonie zorganizowało cykl koncertów symfonicznych, oraz przedstawienia operowe, które cieszyły się dużą frekwencją, a były kierowane przez dyr. Dołyckiego z Warszawy. Operetka okazała się zbyteczną pod względem finansowym, mimo, że przez tyle czasu utrzymywała się fikcja, że operetka jest dochodową i niby to pokrywa koszty opery. Co do względu artystycznego, to oczywiście nikt operetki nie traktuje jako poważnej sztuki, więc Lwów żadnego uszczerbku nie odczuł, a przeciwnie odetchnął. Energia Tow. Miłośników wydała i w operze poważny rezultat artystyczny. O żadnej „szmirze” nie było mowy, soliści, orkiestra i chóry były na poziomie, więc i frekwencja przybrała poważne rozmiary. Przedstawień opery było niewiele stosunkowo, ale doborowych. W ten sposób kwestja opery została sprowadzoną do należytych ram. Całoroczne przedstawienia opery są niemożliwością, ale dobre spektakle od czasu do czasu mogą liczyć na powodzenie. Idzie tylko o to, aby były istotnie dobre i aby usprawiedliwiała się swoją artystyczną wartością. W przyszłym sezonie również zajmijmy się operą wspomniane Towarzystwo. (1k)

MUZYKA

Pomniki Moniuszki. Jest ich niewiele, jak dotychczas. Pierwszy powstał nagrobek w kościele św. Krzyża w Warszawie, na cmentarzu dotychczas pomnika nie postawiono, taksamo w mieście, przed Teatrem Wielkim, gdzie przecież „Halka” rozpoczęła swój ostatecznie triumfalny pochód po scenach polskich, a także obcych (m. in. Praga i Medjolan). Drugi pomnik stanął w r. 1922, w półwiecze śmierci, w Wilnie, przed kościołem św. Katarzyny. Trzeci w Toruniu w tym samym roku, ufundowany przez śpiewactwo pomorskie. Czwarty wśród miast polskich uczcił Moniuszkę Poznań. W r. 1924 odsłonięto w Parku Moniuszki popiersie, do którego odbędzie się jutro pochód uroczysty, połączony z odśpiewaniem utworów Moniuszki. Inicjatywę dał tyle zasłużony organizator śpiewactwa wielkopolskiego ś. p. Barwicki, przyczynił się niemало prezydent Ratajski, składki popłynęły ofiarnie z kół śpiewaczych, w tem znaczna część ze Śląska. Wreszcie w r. 1930 odsłonięto wielki pomnik Moniuszki w Katowicach, ufundowany również przez śpiewactwo polskie.

OCHRONA ZABYTKÓW

Dwór w Oporowie. O bardzo ciekawym zabytku świeckiej architektury polskiej z połowy XV wieku, dworze obronnym arcybiskupa Władysława Oporowskiego (zm. 1453 r.) w Oporowie pod Kutnem, mówił, streszczając obszerną swą pracę, dr. Zbigniew Bocheński na ostatniemu posiedzeniu Komisji Historji Sztuki Polskiej Akademji Umiejętności. Zabytek ten utrzymany jest dotąd w stanie mieszkalnym. Budowla, wzniesiona z cegły zawiera wewnątrz podwórcze, którego jeden bok tworzy główny budynek mieszkalny. Reszta zamykał pierwotnie mur obronny z wieżą i basztą. Zamek wznosi się na wyspie, oblanej dotychczas wodą. W architekturze zabytku łączą się tradycje budownictwa krzyżackiego z pewnymi cechami swojskimi. (oz)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Sekcja Sceniczna Tow. św. Władysława Poznań - Wilda. Zebranie plenarne odbędzie się w środę 8 bm. o godzinie 17.30 na salce druha Grotowskiego, Dolna Wilda 71.

— Kołodziejska sekcja fachowa przy Zjednoczeniu Pracowników Rzemieślniczych. Plenarne zebranie odbędzie się 9 bm. o godzinie 20 w salce 20 Domu Rzemieślniczego.

— Wydział Metalowy Tow. Młodych Przemysłowców. Zebranie plenarne w czwartek 9 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8.

— Tow. Uczniów Handlowych. Zebranie plenarne odbędzie się w piątek 10 bm. o godz. 20 na sali Domu Kupiectwa Polskiego przy ul. Zwierzynieckiej 12. Na porządku obrad wygłosi m. in. p. R. Brzoza wykład n. t. „Wrażenia z obozu wędrownego w Tatry i Pieniny oraz p. Kisiel referat z wycieczki rowerami do Ostrowa.

— Koło Nauczycieli Geografii w Poznaniu. 12 bm. odbędzie się wycieczka metodyczna (z IV klasą gimn.) w kierunku Bogdanki i Szeląga. Poprowadzi kol. B. Krygowski. Zbiórka na Rynku Jeżyckim (przystanek tramwajowy) punktualnie o godzinie 10 min. 30.

— Baczność Hallerczycy! Wyjazd z Poznania na uroczystości poświęcenia sztandaru Zw. Hallerczyków w Kościanie, 12 bm. koleją o godz. 8 rano. 50 proc. zniżki kolejowej. Zbiórka o godz. 7.30 na dworcu głównym w mundurach. — Wycieczka parostatkiem do Wiórek odbędzie się 29 bm. o godz. 8. Informacje i bilety w sekretariacie ul. Garncarska 3.

— Stow. Polskiej Młodz. Katolickiej pod wezw. św. Kazimierza, Jeżyce urządza w dniu 12 bm. wycieczkę krajoznawczą do Kórnik. Zbiórka o godz. 5.45 rano na dworcu głównym. O liczny udział druhów, seniorów i sympatyków uprasza Zarząd.

Śpieszmy na Wystawę plakatów wojennych! Bogata, ciekawa i pouczająca!

Otwarta codziennie od 10 do 19, przy ul. Marsz. Focha, narożnik Bukowskiej.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: S. S. 5 zł; — Fr. Bartkiewicz, Miejska Górka, dziękując za otrzymane łaski, 5 zł; — Józef Nowak z rodziną, Dębno Polskie, w podziękowanie Sercu Jezusowemu za powrót do zdrowia, 5 zł; — Aniela Gosk, Jastrzębie 1 zł; — L. J. za otrzymaną łaskę 10 zł; — Wawrzyniak, Kobusz 20 zł; — Stanisław Kolecki z prośbą o szczęśliwą operację dziecka 4 zł; — M. S. z podziękowaniem za otrzymane łaski 3 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 252,10 zł.

Na obiady św. Antoniego do dyspozycji Konwentu O. O. Franciszkanów w Poznaniu złożył p. J. Radomiński 20 zł i 4/4 losu 2 kl. 25 Loterii Państwowej nr. 63 771 A i B oraz 113 904 C i D, z następującym listem:

W sprawie obiadów św. Antoniego dla najbiedniejszych m. Poznania.

W myśl szlachetnego zwyczaju O. O. Franciszkanów jak corocznie, napewno i w roku b. urządzają oni w dniu 13 czerwca r. b. w dniu uroczystości wielkiego padewskiego Patrona biednych, obiad dla 1000 najbiedniejszych m. Poznania

Na tak wzniosły cel łagodzenia niedoli ludzkiej, a zarazem pobudzenia bliźnich do tak obecnie inestety, zanikającego nawet wśród katolików — świadczenia Chrystusowego nakazu: miłosierdzia, jako skromny datek na te obiady ofiaruję w moim i imieniu mojej rodziny, gotówką zł 20 — a jako właściciel b. skromniutek i niezasobnej w ilość losów, lecz podobno szczęśliwej Kolektury Loterii Państwowej, ponadto ofiaruję 4/4 losu 2 kl. 25 Loterii nr. 63 771 A B i 113 904 C D z tem, że ewent. wygraną przeznaczam na zasilenie funduszu O. O. Franciszkanów na zwalczanie panującej obecnie nędzy wśród bezrobotnych i na wspomaganie ich.

Gdyby „Fortuna” okazała się tak łaskawą, że na losy te padłyby poważniejsze — krociowe wygrane, wtedy pragnieniem mojem byłoby przyczynić się do tego, aby te franciszkańskie obiady stały się walną pomocą w tak dotkliwej i powszechnej niedoli i żywiły tysiące bezro-

botnych stale i uboższych w ciągu tak b. trapiących biedaków zimowych miesięcy. Co oby się ziszcilo, gdyż św. Antoni jako niezawodny wspomóżyciel biednych i cudowny pomóżyciel wszelkich darów i to zdziałać może!

Wreszcie wyrzucam życzenie, aby ta skromna ofiara stała się bodźcem i zachętą, nie tylko dla tych wybrańców, których Opatrzność obdarzyła dobrobytem, lecz i dla najszerzszych rzesz tych nawet niezamożnych, którzy jeszcze nie doznają nędzy i głodu i nie przeżywają strasznych duchowych i materialnych dramatów z powodu braku zarobków i gnębiącej duszę świadomości swej jakgdyby bezużyteczności z powodu bezrobocia. Ci wszyscy najskromniejsi pracownicy powinni najtkliwiej współczuć tym bezwinnie wydziedziczonym braciom — Polakom. Kto miłuje bliźniego, dać choć cokolwiek może i powinien! Dać powinien każdy, czując się rzetelnym Polakiem i prawym członkiem społeczności katolickiej.

J. Radomiński, kolektor Loterii państw.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zony:

Tomasz Antoniewicz, robotnik, 70 lat. Józef Marciniak, em. kolej. 64 l. Czesław Wielebski 2 l. Wincenty Zięciak, stróż domu, 54 l. Helena Dobrowolska, bez zawodu, 40 l. Zdzisław Adam Banaszkiewicz 4 l. Tadeusz Rosiński 8 m. Danuta Joanna Szymańska 13 dni. Meta Leh-

Przedstawiciel

rutynowany specjalista w dziedzinie prądów stałych, dobrze wprowadzony na terenie Wielkopolski

poszukiwany

przez poważne przedsiębiorstwo elektrotechniczne — Zgłoszenia z podaniem życiorysu i referencjami kierować pod: „Energiczy” do Tow. Reklamy Międzynarodowej Sp. z o. o., j. r. Rudolf Mosse, Warszawa Marszałkowska 124. Tw 1158

mann, bez zawodu, 53 l. Barbara Sujek 4 dni. Marja Cybul z d. Kita, 28 l.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Ze świata ubezpieczeniowego.

Pomyślny rozwój instytucji ubezpieczeniowych posiada ogromne znaczenie dla życia gospodarczego i finansowego kraju. Towarzystwa Ubezpieczeń bowiem gromadząc znaczne fundusze gwarancyjne i rezerwowe oraz lokując je, stosownie do obowiązujących przepisów, w papierach państwowych listach zastawowych, obligacjach samorządowych, pożyczkach hipotecznych, nieruchomościach miejskich itd., stanowiły zawsze wydatne źródło tak niezbędnego w każdej dziedzinie kredytu długoterminowego.

Towarzystwo „Przezorność” egzystujące od 1892 roku, prowadzi następujące działy ubezpieczeń: na życie, od nieszczęśliwych wypadków, odpowiedzialności cywilnej ognia, kradzieży i transportów. Towarzystwo pozostaje w kontakcie z pierwszorzędnymi zagranicznymi towarzystwami reasekuracyjnymi, a od kilku lat należy do potężnego koncernu o światowej ekspansji Towarzystwa Ubezpieczeń „The Prudential Assurance Co. Ltd.” w Londynie, które też jest głównym akcjonariuszem „Przezorności”. Centrala Towarzystwa mieści się w Warszawie przy pl. Małachowskiego 4, w monumentalnym pałacu bar. Kronenberga. Posiada 7 Oddziałów: w Warszawie, Łodzi, Lwowie, Poznaniu, Wilnie, Krakowie i Katowicach, oraz liczną reprezentację i agencję w całej Polsce. Dzięki sprężystej i fachowej organizacji oraz znacznym nakładom finansowym Towarzystwo „Przezorność” wysunęło się na czołowe miejsce. Na specjalną uwagę zasługuje fakt, że mimo ciężkiej depresji gospodarczej w ubiegłym roku wykazuje znaczny przyrost zbioru składek ubezpieczeniowych we wszystkich działach. Między innymi zakupiono w Warszawie przy pl. Napoleona duży plac budowlany, na którym buduje się obecnie pierwszy niebotyk w stolicy, 16-to piętrowy gmach, przeznaczony na nową siedzibę Dyrekcji Koszty tej budowy wyniosą przeszło 5 000 000 zł. zw 14913

Dnia 5 czerwca 1932 r. zasnął w Panu, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

Radca Dr. Józef Pomorski

wielce zasłużony, długoletni, naczelny chirurg szpitala św. Józefa w Poznaniu.

Niech Bóg sam będzie Jemu nagrodą wieczną za Jego ofiarne poświęcenie dla biednej, cierpiącej dźwiatwy.

Msza św. odprawi się za spokój duszy Zmarłego dnia 10. bm., o godzinie 8,30 w kaplicy św. Józefa.

Siostry Miłosierdzia Zakładu św. Józefa w Poznaniu.

zw 14926

W dniu 6 czerwca 1932 r. rozstał się z tym światem, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., nasz nieodżałowany chlebodawca, ś. p.

Wiktor Hrabia Szoldrski

Sodalis Marianus.

Odszedł od nas na zawsze najserdeczniejszy pracodawca o charakterze nieskazitelnym, wielkiej ofiarności i poświęcenia w służbie dla Kościoła, Państwa i Narodu, nieugięty bojownik o uczciwość i czystość zasad w życiu publicznym.

Głęboko i zawsze czcić będziemy Jego pamięć!

Strzelczyk.

Bucz, 8. 6. 1932 r.

zw 14927

W dniu 5 b. m. zmarł ś. p.

Dr. med. Józef Pomorski

Zmarły należał do naszego Związku od chwili założenia i brał gorliwy i czynny udział w wszelkich naszych poczynaniach. Uprzejmy i uczynny wobec kolegów, dbały i troskliwy o chorych, szukających pomocy w Jego światłej wiedzy, zaskarbił sobie u wszystkich niezatartą pamięć. Cześć Jego pamięci!

Związek Lekarzy P. P. Okręg Wielkopolski.

dw 3848

Wiktor Hr. Szoldrski

założyciel i wiceprezes Okręgu Zachodniego Stow. „Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie”

zmarł dnia 6. VI. 1932 r., opatrzony Sakramentami św.

W przedwczorajszym Zmarłym straciła nasza organizacja szczerego, gorliwego pracownika i przyjaciela, którego zachowamy w wdzięcznej pamięci.

Nabożeństwo żałobne staraniem „Opieki” odbędzie się w Poznaniu w sobotę, 11 b. m., o godz. 10-tej, w kościele św. Marcjana. zw 14922

Henryk Wierzbicki

nasz nieodżałowany Kolega, urzędnik Oddziału Państw. Banku Rolnego w Poznaniu

zmarł dnia 6 czerwca 1932 r

Niezwykle pogodnym usposobieniem i serdecznym obejściem Zmarły zjednał sobie wśród nas prawdziwą sympatię, żegnamy Go więc z żalem i głębokim smutkiem.

dw 3850

Koleżanki i Koledzy.

ś. p.

Stefanja Marja z Białas-Dobrzańskich

Sochacka

żona profesora Politechniki Lwowskiej

zmarła dnia 7 czerwca 1932 r., opatrzona Sakramentami św. Pogrzeb odbędzie się dnia 10 czerwca 1932 r., o godz. 17-tej, z kaplicy przedpogrzebowej Szpitala Wojskowego w Poznaniu, Wały Jana III, o czym zawiadamiają

stroskani

mąż, matka, siostry i brat.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonia” Towarowa 25. Tel. 3180.

W poniedziałek, dnia 6 b. m., o godz. 19.30, zmarł po długich i ciężkich, z anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, kilkakrotnie opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy i najukochańszy mąż, najtroskliwszy i nigdy niezapomniany ojciec, brat, szwagier, wuj i kuzyn, 6. p.

Ludwik Furmański

mistrz fryzjerski
były nauczyciel Publ. Szkoły Doksztalcająco-Zawodowej
w 45 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 10 b. m., o godzinie 3-ciej, z kaplicy św. Józefa.
zw 14919/20
W ciężkim smutku pogrążona
żona z córką i rodzina.
Poznań, Wierzblicze 19.
Osobnych wiadomości nie wysyła się.

We wtorek, dnia 7 czerwca, zasnął w Bogu, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., nasz najdroższy ojciec, kochany teść i dziadek, 6. p.

Marceli Jaworski

przeżywszy lat 75. Ekspozycja do kościoła w Mosinie odbędzie się w piątek, 10 b. m., o godz. 9-tej, poczem pogrzeb na cmentarz parafialny.
W ciężkim smutku pogrążeni
dzieci i wnuki.
Mosina, Bukowiec, Nowy Tomyśl, Poznań, Kościan.
nw 11077/8

Dnia 6 b. m. zmarł członek Towarzystwa naszego, 6. p.

Ludwik Furmański

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 10. VI. r. b., o godz. 3-ciej, z kościoła św. Józefa na cmentarz w Dębcu. O liczny udział w pogrzebie prosi
Tow. „Pielgrzym” pod wezw. Matki Boskiej
Wypadek 215 w Poznaniu. zw 14917

Adwokat

przyjme zastępstwo na prowincji. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod
zw 14912

Murowane Gruszczyńska najtańsza!

Płaszczki damskie, suknie, spódniczki, bluzki, apaszki, kamizelki zakopiańskie, mundurki szkolne poleca:

Konfekcja damska, Kramarska 17.
nw 14 923

OGNIE

sztuczne i bengalskie, pochodnie, lampiony, girlandy pap. i t. d. do uświetniania obchodów weselnych, imienin, jubileusz., zabaw i t. p. dostarcza specjalista od 40 lat.
B. A. ŚNIEGOCKI-POZNAŃ
Ratajczaka 2 — P. K. O. nr. 213134. Cennik bogato ilustrowany 0,30 zł, które zwracam przy pierwszym zamówieniu.
Pw 18 278-20 30

LOKAL

nadający się na handel lub biura przy Starym Rynku 86 do wynajęcia. Parter I, II i III piętro, razem ca 600 m². Centralne ogrzewanie. Oferty przyjmuje W. Jarczewski, Św. Marcin 43. zw 14862

Kilka nowych zagran. 5 i 7 1/2 tonowych przyczeppek

(wywrotek) do samoch. ciężar. lub traktora na ogumieniu elastycznym bardzo tanio do sprzedania. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod 14905

Dnia 6 czerwca 1932 r. o godzinie 12.45 zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, matka, siostra, bratowa i ciocia, 6. p.

z Kominków
Jadwiga Małecka
przeżywszy lat 55. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 9 czerwca r. b., o godz. 16 z kościoła parafii Bożego Ciała w Dębcu. zw 14914
W ciężkim smutku pogrążeni
mąż z córkami.
Poznań, Kwiatowa 7.

Poszukuję kupna dobrze prosperującego młyna z małym tartakiem położonych w mieście lub poblizu miasta. Łaskawe oferty uprasza się do eksp. Kurjera Poznańskiego pod
zw 14894

Dla rozlewni piwa okazja korzystnego nabycia butelek do piwa i wody sodowej, skrzyń, aparatu do fabrykacji wody sodowej i t. d. Szczegółowych informacji udzieli
zw 14 906

J. Karpiński, Poznań, ul. Kramarska 25.

RESTAURACJA

z kompl. urządzeniem, mieszkaniem oraz urządzeniem destylacji, obszerne ubikacje, podwórze, piwnice i stajnie zaraz do wydzierżawienia w powiatowym mieście Chodzież (Wlkp.)
Łochowicz, Chodzież.
nw 11 054

SAMOZATRUCIE

NA TLE WĄTROBY.

SAMOZATRUCIE bywa przyczyną wielu dolegliwości (ból drzewiczy, bóle w kciach, bóle i zawroty głowy, wzdęcia, odbijania, bóle w wątrobie, wzmątki w ustach, brak apetytu, osłabienie skóry, skłonność do obrzęków, panny, smaraczki i wyrostki na skórze, skłonność do tycia, podenerwowanie i bezsenność, nerwowe bicie serca, mdłości, jęsk obłożony). TRUCIZNY wzwętnie wytwarzające się we własnym organizmie, zanieczyszczają krew, niszczą organizm, i przypięcają stan Choroby z autozatruciem i niej przemianowy LEZJA NIE LEKARSTWA A KREW CZYSTA. Wątroba i nerki są organami oczyszczającymi krew i oski ustroju. Najracjonalniejszą i zgodną z naturą kuracją jest uformowanie czynności wątroby i nerek. Wskazane doświadczenia i najwyższe odznaczanie wykazały że siła lecznicza „CHOLEKINAZA” H. Niemojewskiego

Dr. T. Niemojewski przemielił przyjęcia chorych w Warszawie z ulicy Litewskiej nr. 2 na ulicy Koszykowa nr. 1 (róg Alei Ujazdowskiej).
nw 11 071

W rejestrze Spółdzielni Liczba 241 wpisano dnia 25-go kwietnia 1932 r. przy spółdzielni: **Sokola Spółdzielnia Budowlana z odpowiedzialnością ograniczoną — Poznań**, że w miejsce Gustawa Lewandowskiego, Konstantego Suligowskiego, Wiktora Weselika, członkami zarządu są: Ignacy Bartkowiak, Wacław Jaśkowski i Antoni Wolny, wszyscy z Poznania. Poznań, dnia 30 maja 1932 roku. Sąd Grodzki.
nw 10821

W miejskim gimnazjum koedukacyjnym w Żninie wolne są od 1 września 1932 r. posady nauczycieli ćwiczeń cielesnych i śpiewu oraz lekarza szkolnego. Wymagane pełne kwalifikacje zawodowe. Pensje jak w zakładach państwowych nadto 15% dodatek komunalny. — Wynagrodzenie lekarza szkolnego objęte osobną umową. Podania z odpisem dokumentów i życiorysem należy nadsyłać niezwłocznie pod adresem: **Dyrekcja miejskiego gimnazjum w Żninie (wojew. poznański).**
dw 3851

W miejsce likwidującej się szkoły ćwiczeń przy Państw. Kursie Naucz. w Seminarjum nauczyciel. męskim, otwiera się

Przygotowawczą Szkołę siedmioklasową im. E. Estkowskiego

z prawami szkół państwowych przy **Alejach Marcinkowskiego nr. 3 w lokalach Wyższej Szkoły Handlowej.**

Nauka będzie prowadzona według nowych programów, przez doświadczonych pedagogów. Nadprogramowo języki obce. W oddziałach V. i VI. (w dotychczasowej I. i II. kl. gimn.) będą uczyli nauczyciele specjaliści szkół średnich. Dla uczniów słabych w nauce oraz repetentów szkół średnich specjalna opieka i pomoc w nauce bezpłatna. Przyjęcia chłopców i dziewcząt do wszystkich klas oraz informacje —
ul. Ratajczaka 30, parter — codziennie od godziny 4 — 6.

Opłaty: I. kl. 12 zł, II. kl. 15 zł, III. kl. 18 zł
IV. kl. 20 zł, V. i VI. kl. 25 zł.

zw 14925

Kierownictwo szkoły.

KRYNICA SOPLICOWO

Pensjonat i zakład dietetyczny
DR. E. ZARZYCKIEGO
Ceny na maj, czerwiec znacznie niższe.

dw 3 545

Na raty miesięcznie
EXPRESS 20 zł
Kromczyński, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 5.
Agenci do sprzedaży maszyn doszycia potrzebni.

Pw 18 566-22.163

Dobrze zaprowadzona fabryka czekolady

na Górnym Śląsku w centrum przemysłu śląskiego okazuje się do sprzedania. Kapitał potrzebny 100 tysięcy zł lub odkupienie jednego udziału 5000 wartości. Oferty Kurier Poznański pod
zw 14 904

Po niższych cenach

poleca
Żelazo sztabowe
Blacha żelazna
Bednarke
Tragarze budowlane
Gwoździe i łańcuchy
Śruby i nitki
Okucia do drzwi
Okucia do okien
JAN DEIERLING
skład żelaza
Poznań, Szkolna 3.
Tel. 35-18 i 35-43.

Pw 18 853-23.48

KRYNICA

KRÓLOWA ZDROJÓW POLSKICH
560 m. n. p. m. — Frekwencja 35 000 rocznie.
Sezon letni od 1 maja. Ceny znacznie niższe

3-tyg. pobyt wraz z leczeniem 1 osoby od 250 zł. Słynne szczawy żelazisto ziemne do picia i kąpiele. Najsilniejsza szczawa alkaliczna Europy „ZUBER”. Kąpiel Borowinowa. Zakład przyrdo-leczniczy. Ordynuje 60-ciu lekarzy. Po 13 dniach pobytu 50% zniżka w przejeździe kolejami. Wspaniały park. State k. ncerty. Teat. Kino dźwiękowe. Danceing. — Wycieczki w przepiękne górskie okolice. Urzędnicy państw. i samorządowi korzystają ze znacznych ulg. Informacji udziela odwrotnie Komisja zdrojowa.

dw 3 544

Kilka fabrycznie nowych
Kilkanaście używanych, lecz prawie nowych

Samochodów Fiat

wszystkich współczesnych modeli z karoserjami wszelkiego rodzaju otwartymi, krytymi, cabriolet 2 — 4 — 6 osob. sprzedamy na warunkach specjalnie korzystnych przy niezwłocznej dostawie

Części zamienne zawsze na składzie

BRZESKIAUTO S.A. - Poznań

ul. Dąbrowskiego 29. Tel. 63-23, 63-65
Najstarsze i jedyne wszechstronne przedsiębiorstwo samochodowe w kraju.
dw 3821

MASZYNE

do wyr. dachówek cementowych, różne formy betonowe sprzedam tanio. Oferty do eksped. Kurjera Poznańskiego pod
zw 14 916

Oprawy kółek wszelkiego rodzaju Introligatornia Drukarni Toruńskiej T. A. w Toruniu ul. Św. Katarzyny 4.

W Kasie Miejskiej w Kostrzynie wakuje od 1. 7. r. b. posada

KASJERA.

Reflektuje się na osoby fachowe z dłuższą praktyką w kasowości komunalnej.

Pobory podług umowy. Od kandydatów wymagana będzie kaucja. Zgłoszenia do 15 b. m. przyjmuje Magistrat w Kostrzynie.
dw 3852

3. F. 20/31. WYWOŁANIE. Właściciel dóbr Dr. Zdzisław Skarżyński, zamieszkały w Tarcach, pow. Jarocin, zastąpiony przez adwokata Kazowskiego w Jarocinie, postawił wniosek na wywołanie listu hipotecznego, rzekomo zaginionego, na hipotekę, zapisaną w księdze wieczystej Prusinów dobra tom I w dziale III pod L. 29, w wysokości 26.000 marek wraz z 5% odsetkami na rzecz Towarzystwa Pożyczkowego w Kobylinie. Posiadacz tego dokumentu wzywa się, by najpóźniej na terminie w dniu 30 września 1932 r., o godz. 9 rano, w podpisany Sądzie (pokój 9) odbyć się mającym, swoje prawa zgłosił i dokument ten przedłożył, w przeciwnym bowiem razie nastąpi pozbawienie mocy dokumentu. Jarocin, dnia 9 maja 1932 roku.
Sąd Grodzki.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W sobotę, dnia 11 czerwca r. b., o godz. 11 przed poł., w Poznaniu przy ul. Suchej 18, odbędzie się nieodwołalnie sprzedaż za natychmiastową zapłatą: całkowitego urządzenia: kuźni, ślusarni, stolarni, biura, 29 silników marki „Bergmann” Berlin (Siemens Schukert Formade) Stocznia Gdańska, oraz większej ilości stołów żelaznych, drzewnych restauracyjnych i zakopiańskich, kanap, wieszaków, krzesel żelaznych, drzewnych restauracyjnych, platformy i wozu towarowego.
nw 11083
Przedmioty oglądać można 15 minut przed sprzedażą.
MAGISTRAT XIII/5.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: n 2395, z 21205, d 1311
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze
słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo,
i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

1 SPRZEDAŻE

Jabłka
rychle dobre i inne sprzedam. —
Oferty do Kurjera Poznańskiego
nr 11 052

Rowery
„Luznik”, innych marek od zł
200 gotówka ratami. Rymkiewicz
Wielkie Garbary 9.
dzw 3798

Truskawki
wyborowe dostarczą prywatnie
hotelom, restauracjom, cukier-
niom. Jaskaniec, Glinno, poczta
Złotniki. Poznań. Pw 18 809 22,243

Taksówka
„Chevrolet” na sprzedaż. Wiado-
mość Wierzbowa 3, mieszkanie
12

Skład cukierków
nadajacy się na każde przedsię-
wzięcie, urządzenie, towar sprze-
dam 50% niżej wartości z powodu
nieprzewidywanych. Adres
Kurjer Poznański zdw 66 283

Gospodarstwo
na sprzedaż 172 morgi drenowanej
ziemi, inwentarz kompletny trzy
klm. od stacji i miasta, szkoła w
miejscu (agencji wykluczeni). —
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdw 66 770

Motocykle
Motocochy modele 1932 sprze-
dam. Ceny niższe. Koszyczyński,
Ogrodowa 15/16. Pw 16 045-16,42

Parcele budowlane
przy Szosie Warszawskiej w stro-
nie Głównej bezpośrednio przy
Osiedlach „Dom Własny”, „Pra-
ca”, wodociąg, kanalizacja, do-
godna komunikacja, sprzedaje
właściciel Malecki, Droga Dem-
bińska telefon 11-90.
Pw 18 563-21,61

41-osobowy autobus
„Büssing” na bardzo dogodnych
warunkach do sprzedania. Kasa
Pożyczkowa Ostrów Wlkp.
dzw 3731

Kufer
szafa, kufry
bagażowe —
wielki wybór
W. Czysy ul.
Szkoła 11.
naprzeciw
szpitala.
Pw 18 598-22,181

Parcele
budowlane — lasne wraz drzewo-
stanem 6 km od Poznania (tanie,
dogodne warunki). — Informacje
Biuro Majetności, Aleje Marcinko-
wskiego 19, brama prawo.
np 10 808

Nowoczesny
piec piekarski rurkowy mało uży-
wany z powodu likwidacji pie-
karni zaraz na sprzedaż. Adres
wskaże Kurjer Poznański
zdw 66 487

Maszynę do pisania
walizkowa Remington sprzedam.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 66 643

Sypialnie
debowa kompletne materacami
330 — jadalnie debowe 800 —
kuchnie 100 — Fabryka Mebli,
Rynek Śródceki telef. 19-59.
zdw 62 576

Pianino
czarne zagraniczne tanio sprze-
dam. Wierzbice 53 m. 3.
zdw 66 440/41

Pianino
sprzedam. Poplińskich 12 miesz-
kanie 20.
zdw 66 029

Niebywała okazja!
Pa. materiał welniany 12 mtr.
po 12 zł dla wojsk., szkół lub
harcerzy sprzedam. Wierzbice
15, mieszkanie 29 w podwór-
zu prosto II. piętro. zdw 66 605

Motocykl
z przyczepką jak nowy okazja za
pół ceny. Dąbrowskiego 30, ga-
raz 20. Informacje Radomeki,
jw 3 347

Meble kuchenne
kupuje się najkorzystniej Łakowa
4 a. Stolarnia
zdw 62 241

Sypialnie
stylowa, dobrze utrzymana jasny
orzech (2 łóżka 2 nocne stoliki,
2 krzesła umywalka, gotowal-
nia, wielka szafa) sprzedam za
gotówkę. Oferty do Kurjera Po-
znańskiego zdw 64 423

Antyki
meble zwykle wielki wybór, ceny
zniżone. Poczta 22
zdw 64 592

Parcele
w pobliżu Parku Wilsona ca.
4 500 m sprzedam okazjynie. —
Zgłoszenia telefon 2034.
zdw 65 463

Skład spożywczy
towar, 2 pokojowe mieszkanie
sprzedam. Adres Kurjer Poznań-
ski zdw 65 859

Sprzedam
z powodu choroby plac ca. 2 180
m² przy Alei Wielkopolskiej z
rozpoczętym fundamentem na
wille, żwir wapno lasowane na
miejscu 120 000 cegieł, woda za-
łożona przewidywane opłota-
wanie. Blizsze wiadomości: Półwie-
ska 33 a. m. 7.
zdw 66 923

Okazja
Parcele przy Grudzieńcu, Sołaczu
4 — 2 metr kw. Oferty Kurjer
Poznański zdw 66 902

Samochód
Opel 6 osobowy kryty bardzo do-
brym stanie tanio sprzedam. —
Automontaż Dolna Włda 73.
zdw 66 909

Skład
kolonialny 2 pokoje kuchnia przy
ruchliwej ulicy dobrze prosperu-
jący zaraz na sprzedaż. Oferty
Kurjer Poznański zdw 66 895

Dom
czynszowy w Kościanie z ogro-
dem (4 mieszkania) budowany w
roku 1930 korzystnie sprzedam.
wplata 5 000 — 6 000 zł. Oferty
Kurjer Poznański zdw 66 867

Skład
ładny z przyległym mieszkaniem
w dobrym położeniu handlowym,
nadajacy się na każdą branżę
wprost od gospodarza zaraz do
wynajęcia. Feliks Jaroński,
Września Rynek 12 zdw 66 491

Korzystnie
do oddania 3 biurka 4 lampy
elektr. nadajacy się do restaura-
cji, biura itp. 4 duże stoły z 4
krzesłami regal i szafka do akt.
Zgłoszenia: św. Marcin 25 par-
ter.
zdw 66 832

Motor
spalinowy 8 konny nowy. Dyna-
mo Boscha, Motor od motocyklu
2 konny z magnesem, 2 stoły
składowe sprzedam tanio. Trybul-
ski Plac Sapieżyński 11.
zdw 66 810

Dynamówkę
do motocyklu Boscha 6 volt ko-
rzystnie sprzedam. Oferty Kurjer
Poznański zdw 66 821

Motocykl
Indian z przyczepką bardzo do-
brzy korzystnie za gotówkę oddam
Oferty Kurjer Poznański
zdw 66 822

Rakieta
Kanałowa 3 m. 4. zdw 66 827

Smoking
Kanałowa 3 m. 4. zdw 66 828

Bilard
francuski sprzedam tanio Skowroń-
ski Pobiedziska. zdw 66 845

Sprzedam
angielska rakieta, Wierzbice 23
mieszkanie 7. zdw 66 849

Pianino
krzyżowe Fabryki C. Krönig,
Berlin. Oglądać 4-6. Debiec, ul.
Wiśniowa 50. zdw 66 858

Dom — wille
duża, nowa dochodowa sprzedam
lub weźmie jednorodzinny. Jako
wplata. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 66 864

Jadalnia
debowa, mebli pokój, sypialka,
marmur, biurko dwustronne, łoż-
ko, dzieciece koszykowy garnitur,
różne stoły, regaly za szkłem,
stoły składowe tanio sprzedam.
Stolarnia Dąbrowskiego 96.
zdw 66 872

Płaszcz
suknie letnie tanio. Wierzbice
39 a. m. 4. zdw 66 875

Pianino!
„Ecke” piękny wielki ton oka-
zjynie. Św. Marcin 22, mieszka-
nie 5. zdw 66 874

Sypialnia
salonik, jadalnia
na 12 osób, krzesła w skórce, du-
że elektryczne lampy, wszystko
dobrze utrzymane tanio oddam.
Dąbrowskiego 4 skład cukierków
zdw 66 881

Skład
przy ruchliwej ulicy Poznaniu
tanie z towarami sprzedam. Oferty
Kurjer Poznański zdw 66 911

Fortepian (skrzydło)
mało używany, czarny, krótki,
pierwszorządny niemiecki fabry-
kat wyjątkowo dobry tanio sprze-
dam za gotówkę. Cena trzy ty-
siące zł. Oferty do Kurjera Po-
znańskiego zdw 64 424

Lodówkę
domowa sprzedam. Zwierzynie-
cka 1, mieszkanie 4. zdw 66 979

Poduszki
z pierza (nowe) sprzedam tanio
ilość większa lub pojedynczo —
27. Grudnia 17 m. 2. zdw 67 018

Pianino
światowej marki Gaveau, fa-
brycznie nowe, sprzedam Oferty
do Kurjera Pozn. zdw 67 038

Samochód
limuzyna, po remoncie, tanio
sprzedam Wielka 12 m. 7.
zdw 67 024

Sztucer
z lunetą, pierwszorządny, fuzyja
12 cętek z dwiema lufami —
sprzedam. Dąbrowskiego 88, m. 6
zdw 67 034

Brylant
przepiękny, czystej wody 1,85
karat, za 2 400. — Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdw 66 959

„Antyki”
meble używane sprzedaje, kupuje
Wielkie Garbary 80.
Pw 18 603 55,261

40 gr
parcele pomiędzy Bukowska
Dąbrowskiego wplata 100. — Anto-
ninku Starolece wszystkich dziel-
nicach Poznania. Kredyt Budo-
wa De-Ka-Ha Aleje Marcinkow-
skiego 13. zdw 66 227-8

Rower
tanie okazjynie nowy sprzedam.
Kramarska 27. I. prawo.
zdw 66 949

Restauracja
pełny konces. wplata 5 000. —
Dutkiewicz, Chwaliszewo 70.
zdw 66 947

Meble
wszelkiego rodzaju znacznie zni-
żone ceny za gotówkę i dogodne
spłaty poleca Kalkus Wrocław-
ska 19. zdw 66 161

Puszczkówek
domek 1½ morgi ogrodu, wplata
3 000 sprzedam Rzepecki Puszcz-
kówka pow. Poznań.
zdw 66 893/4

Domek
przy szosie steszewskiej, 10 minut
od ul. Marszałka Focha tanio
sprzedam Adres wskaże Kurjer
Poznański zdw 66 843/4

Wózek
dziecięcy sprzedam. Obejrzed
można od godz. 17-19 Wybickie-
go 2 m. 8. zdw 66 887

Domek
Swarzędzu 14 000. — Dutkiewicz,
Chwaliszewo 70 Poznań.
zdw 66 946

Reklamowa
sprzedaż
plaszczy, letnich
sukien. — Salon
Mód, Plac Wol-
ności 11.
zdw 67 057

Wózek
dziecięcy, patentowy, ładny, oka-
zjynie sprzedam. Niecała 3. miesz-
kanie 8, przystanek Grunwaldz-
ka. zdw 66 945

Szafa
rozkl. 2 łóżka, 2 nocne stoliki, clem-
no polerowane tanio sprzedam. —
Stolarnia M. Jaskiewicz, Małe
Garbary 1. zdw 67 016

Skład
papieru przy ruchliwej ulicy
sprzedam. Adres Kurjer Pozn.
zdw 67 014

Za darmo
prawie sprzedam drukarnie mniej-
szą, kompletną prawie nową. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 66 997

Rower damski
prawie nowy za pół ceny sprze-
dam. Adres Kurjer Poznański
zdw 67 101/2

Skład
papieru przy ruchliwej ulicy
sprzedam. Adres Kurjer Pozn.
zdw 67 014

Gospodarstwo
I klasy 40 morgi sprzedam lub
wyzdźżawie tanio. — Solarski,
Plac Wolności 3. II. front.
zdw 66 732/3

Kłosk
tanie na plaży, bez konkurencji,
Pocztowa 14. m. 5. zdw 67 073

Fotograficzny
aparatus neseser, zegarek, mando-
linę tanio. Łakowa 10, m. 6.
zdw 67 120

Skład
kolonialny, magiel, 2 pokoje,
kuchnia, dobrze prosperujący —
sprzedam niżej wartości, powód
choroba. Adres Kurjer Poznań-
ski zdw 67 083

Tanio
bo wprost z fabryki
kupuje się materiały meblowe na
ubranie letnie, materiały na dam-
skie komplety i kostiumy. Spe-
cjalność: Fresko na lekkie ubra-
nia meblowe oraz na kostiumy
damskie Fabryka Sukna Karol
Jankowski i Syn. Bielsko, oddział
w Poznaniu, Plac Wolności 2. I.
piętro. zdw 67 087

Leżanki — lustra
szafy, krzesła, stoły, różne inne
meble sprzedaje okazjynie Nowy
Dom Komisowy, Woźna 16.
Pw 18 855-55,284

Kompletna sypialnia
jasny dąb, biały marmur, okazjynie
sprzedam Nowy Dom Komiso-
wy, Woźna 16. Pw 18 857-55,282

Biuorka
amerykańskie żaluzjynie, kilka in-
nych sprzedam okazjynie. Nowy
Dom Komisowy, Woźna 16.
Pw 18 858-55,281

Skrzydło Bechsteina
koncertowe korzystnie. Poznań-
ski Dom Komisowy, Dominikań-
ska 3. Pw 18 859-23,45

Pianino
czarne, zagraniczne, krzyżowe
plyta metalowa tanio, Poznański
Dom Komisowy, Dominikańska 3
Pw 18 8 3-23,44

Gabinety męskie
kilka sztuk korzystnie sprzedam M.
Dostani, Fabryka Mebli, Da-
browskiego 81, telefon 68-91.
jw 3 355

Samochód
ciężarowy „Fiat”. 3 tonnowy —
sprzedam za bezcen Zgłoszenia
Probiernia, św. Marcin 68.
zdw 67 002

Wspaniały gabinet
męski klubami skórce
biblioteka 3 metry, pierwszorze-
dne wykonanie, tylko dla znaw-
ców, korzystnie. Poznański Dom
Komisowy, Dominikańska 3.
Pw 18 862-23,42

Sprzedam
okazjynie z powodu likwidacji
biurko amer. debowe (do maszy-
ny) z krzesłem, szafka do akt z
20 przedziałkami, kilka imadel,
stołów warsztatowych i narze-
dźnia ślusarskie, oraz basen do
benzyny 800 litr. i aparat wulka-
nizacyjny. Zgłoszenia refleksan-
tów do Kurjera Pozn. zdw 67 009
lub telef. nr 29-36.

Garnitur klubowy
skórce, gobelinie okazjynie. Po-
znański Dom Komisowy, Domi-
nikańska 3. Pw 18 861-23,43

Wózek
Brennabor, jak nowy, bardzo ta-
nio. Słowackiego 48, m. 6.
jw 3 354

Motocykl
3. K. M. sprzedam — zamienie
na rower z dopłata. Oferty Ku-
rier Poznański rw 6 135

Sypialnie
obecnie najtaniej sprzedaje stolar-
nia, Kwiatowa 6. rw 6 138

Skład
spożywczy mieszkaniem, cen-
trum, sprzedam zaraz. — Adres
Kurjer Poznański, Stary Rynek
rw 6 144

Parcele
najlepsze położenie Rataj, sprze-
dam. Ratajczak, Plac Sapieżyń-
ski 4. rw 6 145

Nadzwyczajna okazja
Z powodu choroby i wyjazdu do
Warszawy sprzedam zaprowadzo-
ny skład towarów krótkich po-
łożony z własnym wyrobem po-
ńczoch i skamper. Miasto powiatowe
punkt dobry, egzystencja
pewna. Obroty z lat ostatnich do
sprawdzenia na miejscu. Obje-
cie 1 500—3 000 zł. zależnie od prze-
jęcia ilości maszyn i towaru. Bliz-
szych informacji udzieli: Wysoc-
ki Leszno, Leszczyńskich 42
nw 11 079

30
morg, nadajacy się na parcelację
przy Poznaniu sprzedam. Oferty
Kurjer Poznański zdw 67 056

Skład
kolonialno-nabiałowy dobrze za-
prowadzony zaraz sprzedam. Po-
wody rodzinne. Dąbrowskiego 4.
zdw 67 051

Gwoździe
Blacha cynkowa
Okucia budowlane
Części piecowicze
tanie rozprzedaje „Przewodnik”,
św. Marcin 30. Pw 18 604-23,49

Bibliotekę
debowa złoty damski zegarek,
krzesło myśliwskie, Dąbrowskie-
go 24, mieszkanie 13. zdw 67 150

Dwie
fuzyje kaliber 16, tanio sprzedam.
Stan. Knapowskiego 23, mieszka-
nie 12. dw 3 349

Aptekę
realną na Słasku szybko decydu-
jącemu się koleże chrześcijani-
nowi sprzedam. Oferty Kurjer
Poznański zdw 67 165

Gospodarstwo
60 morgi I klasy pow. Inowrocław
kościół, szkoła zabudowanie ma-
sywne. J. Płoszyński, Samsiec-
no, poczta Mroczka powiat Byd-
goszcz. zdw 61 970

Fiat 501
4-osobowy otwarty na balonach,
po gruntownym remoncie, okazjynie
na sprzedaż. Blihor Gąsio-
rowskich 6. Pw 18 731-22,215

Parasole ogrodowe
balconowe, deszczowe, słoneczne
poleca Wytwórnia Parasoli, Wiek-
ka 27/29 telefon 3545.
Pw 18 831-22,274

Wilczek
ostry, tresowany (25 złotych). —
Mocz, św. Józefa 6, miesz. 24.
zdw 67 128

Jadalnię
używana sprzedam, Młyńska 9,
I. prawo. zdw 67 131

Gospodarstwo
55 morg z wiatrakiem, kompletnym
żywym i martwym inwentar-
zem z powodu spłat rodzinnych
zaraz na sprzedaż. Cena 20 000.
Adres Kurjer Pozn. zdw 67 137

Lampę kwarcową
sprzedam, Młyńska 9, I. prawo.
zdw 67 132

Jadalnia elegancka
pierwszorządne wykonanie, bufet
2,60 mtr, kredens, witrażna zegar
Beckera stół okrągły 24 osoby,
10 krzesel, 2 fotela skórce oka-
zjynie. Poznański Dom Komiso-
wy, Dominikańska 3.
Pw 18 863-23,41

Garnitur klubowy
skórzanym, gobelinowy odda oka-
zjynie Nowy Dom Komisowy,
Woźna 16. Pw 18 856-55,283

5 KUPNA
Kupię
2 lustra ca. 170 cm, wysokie i 100
do 125 cm, szerokie. Oferty Ku-
rier Poznański zdw 66 593

Kolonjalnę
kupię. Adres Kurjer Poznański
zdw 66 605

Folwark
około 500 morg okolicy Poznania
kupię. Zgłoszenia właścicieli do
Kurjera Poznańskiego zdw 66 791

Domek
z ogrodem blisko Poznania kupię
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdw 66 781

Pianino
kupię. Cena, oferty Kurjer Kur-
ier Poznański zdw 66 856

Kupię dom - wille
przy wplacie 25-30 tysięcy zł.
Oferty szczegółowe do Kurjera
Poznańskiego zdw 65 811

Konia
nie starego, kupię (ewentualnie z
półskórkiem). Ulica Naramowic-
ka 12. zdw 66 820

Kupię
za gotówkę parcele od 600 do 800
m² niezbyt daleko od śródmieścia
Pośrednicy wykluczeni. Zgłosze-
nia z podaniem dokładnych wa-
runków i położenia parceli do
Kurjera Poznańskiego
zdw 66 824

Magiel
używany dobrze utrzymany kupię
Oferty Kurjer Poznański
zdw 66 829

Majątek
500 do 1 000 morg kurno, dzier-
żawa poszukiwany. Pośrednicy
wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 66 836

Kupię
2 leżaki dobrze utrzymane. Oferty
Kurjer Poznański zdw 66 848

Maszynę
leworamienną w dobrym stanie
kupię. Rawicz, Paderewskiego 43,
Kosmaciński. zdw 66 855

Kupię
dywan używany najchętniej oryginalny
lub inny dobrym stanie.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 66 859

Samochód
cabriolet 2 osobowy, mało używa-
ny kupię. Dokładne szczegóły po-
dać Kurjer Poznański zdw 66 880

Kupię
kasek registracyjną używaną w do-
brym stanie. Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 66 920

Kupię
gospodarstwo przy wplacie go-
tówką 11 000. Oferty z wyszczególnie-
niem warunków jak miej-
sca do Kurjera Poznańskiego
zdw 66 974

30 000
wplaty poszukuje kupna nieru-
chomości w Poznaniu. Uwzględ-
niam tylko szczegółowe oferty
bez pośrednictwa Kurjer Po-
znański zdw 66 970

Parcele
Lazarsz — Jeżyce kupię. Oferty
Kurjer Poznański zdw 67 019

Kupię
dom w Wilce z ogrodem. Poznań.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 67 020

Kupię
dom przy wplacie 80-100 000 zł.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 67 072

Łóżko
żelazne szerokość 70-80. Oferty
Kurjer Poznański zdw 66 937

Maszynę
do szycia, damska, starą używa-
ną kupię. Wolnica 4/5, miesz. 8
zdw 67 106/7

Walizkę
szafkową kupię okazjynie. Oferty

7 pokojowe w centrum III. do oddania. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 866

Trzypokojowe łazienka do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 904

Mieszkanie pięciopokojowe. Słowackiego I. słoneczny oddam ewent. zamieszkać. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 914

Dwupokojowe kuchnia, dzierżawa miesięczna. kaucja 300. Informacje - Zielona 3. mieszkanie 21. parter. zdw 67 021

Mieszkanie wolne 6 pokojowe. Wiadomości 61 54 zdw 65 184

Mieszkanie 3 pokojowe w Górczynie. Dzienik. Wierzbicice 3. zdw 67 064

2 pokoje później 3 i kuchnie wynajmie przy św. Marcynie gospodarz. Warunek - kurno umebłowana nowego. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 066

Pokój jadalny oraz gabinet meski korzystnie do sprzedania ewentualnie odstąpię mieszkanie 5 pokojowe. okolica Zoologu - Oferty Kurjer Poznański jw 3 356

Wolne 3 pokoje. kuchnia. miesięcznie 80. Debowski. Szoląg. Wyłom. rw 6 141

Cztery pokojowe. słoneczny oddam. Telefon 19-97. rw 6 143

5 pokojowe willa przy ulicy Ostrogora od 1 lipca. Informacja w właściciela. ul. Ostrogora 17. I. piętro. zdw 67 145

Pięciopokojowe mieszkanie do wynajęcia. Wyspiańskiego 11 wysoki parter. zdw 67 103

9 SZUKA MIEZSK.

Małżeństwo bezdzietne wypłacalne poszukuje 2 lub 3 pokojowego mieszkania. wygodami pobliżu Dąbrowskiego 12. Łaskawe zgłoszenia podaniem warunków Kurjer Poznański zdw 66 108

Od zaraz lub później szuka mieszkania 2-3 pokojowego starsze spokojne małżeństwo. najchętniej przy centrum nie wyżej drugiego piętra wprost od gospodarza. - Paweł nancy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 118

Kolejarz poszukuje mieszkania pokoju z kuchnią ewent. dwóch. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 472

Mieszkania 4 lub 5 pokojowego poszukuje od lipca wprost od gospodarza na Łazarzu za czystym miesiecznym. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 833

Poszukuję jednego pokoju kuchnia lub bez. miesiecznym czynszem od 15. - wprost od gospodarza. okolica obojetna. Oferty warunkami Kurjer Poznański zdw 66 805

Szukam pokoju kuchnia suterenu od gospodarza Oferty Kurjer Poznański zdw 66 873

Szukam 3 pokojowego mieszkania. czynsz 3 miesiace zgóry. od gospodarza Oferty Kurjer Pozn. zdw 67 088

2-3 pokój z przynależnościami na mieszkanie poszukuje wprost od gospodarza starszy samotny pan pewny płatnik Oferty Kurjer Poznański zdw 67 063

Młode bezdzietne małżeństwo poszukuje wolnego pokoju od gospodarza albo pokoju i kuchni za kwartałną dzierżawą Oferty Kurjer Pozn. zdw 67 135

Pokoju i kuchni lub pokoju od gospodarza poszukuje tramwajarz. Dzieci 601 roku zgóry. Oferty Kurjer Poznański jw 3 357

Mieszkania 4-5 pokojowego poszukuje zaraz. Mińska 9. I. prawo. tel. 2728. zdw 67 133

Mieszkania 4-pokojowego poszukuje Jezyce poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 109

Robotnik na stałej posadzie poszukuje mieszkania pokoju kuchni lub dużego pokoju za miesieczna dzierżawa. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 114

10 ZAMIANA MIESZKANIA 3 pokojowe mieszkanie w śródmieściu na skład mieszkaniem Oferty Kurjer Pozn. zdw 67 039

Zamienię 4-pokojowe mieszkanie centrum miasta na takie same posadzie Jezyce. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 105

Duży pokój i kuchnia na takowa. na portierstwie. Oferty Oredownik Wielkopolski zdw 66 971

11 POKOJE UMEBL.

Pokój słoneczny elektryczność. telefon. łazienka. Kwiatowa 8 miesz. 10. zdw 66 097

Rybaki 20 a. mieszkanie 7 dwom panom od 15. zdw 66 194

Dwuosobowy niekrepujący. Śniadeckich 17. - mieszkanie 11. zdw 66 500

Panom paniom - dwadzieścianiec - obiady. Wrocławska 13. m. 11. zdw 66 678

Pokój jedno - dwuosobowy utrzymaniem. bez od 15. 6. Grunwaldzka 20 b. m. 9. zdw 66 934

Elegancki telefon łazienka. utrzymaniem. bez. Chelmońskiego 21 m. 3. zdw 66 924

2 osobowy pokój wynajmę zaraz lub później Mickiewicza 7 m. 9. zdw 66 903

Dwuosobowy Ratajczaka 14 m. 21. Zgłoszenia 7-8. zdw 66 897

Kręta 4 m. 12. Słoneczny. zdw 66 896

Frontowy wolny. Wierzbicice 55. m. 3. zdw 66 944

Park Wilsona komfortowe pokoje. Matejki 61. m. 10. zdw 66 738

Jeden dwuosobowy Fredry 4. miesz. 6. zdw 66 801

Niekrepujący dla 2 panienek lub panów. - Wierzbicice 31 a. m. 8. zdw 66 813

Duży pokój próżny lub częściowo umebłowany od pierwszego lipca do wynajęcia. Światło elektryczne. gaz centralne ogrzewanie pierwsze piętro. Wyspiańskiego 12 m. 4. zdw 66 853

Matejki 1 m. 3. mły pokój biurkiem. zdw 66 869

Młyńska 12. I. prawo pokój zdw 66 916

Komfortowy balkonowy. telefon. poważnym osobom. Waly Jana 9. m. 7. zdw 66 915

Grobła 19 mieszkanie 8. zdw 66 981

Niekrepujący korzystnie utrzymaniem bez inteligentnemu. Ratajczaka 9. mieszkanie 8. zdw 66 977

Jeden lub dwuosobowy. Czesława 16 a. II. lewo. zdw 66 975

Czysty Ratajczaka 11 a. 6 wejście mieszkanie 92. zdw 66 966

Pokój umebłowany frontowy klatki schodowej. Kopernika 10 a. III. zdw 66 965

Pokój pianino do dyspozycji. Łakowa 16. m. 8. zdw 67 035

Jasna 9. mieszkanie 4. pokój czysty. zdw 66 285

Elegancki frontowy. duży. wynajmę. Pocztowa 21. I. mieszkanie 4. zdw 67 071

Pokój frontowy. elektryczność. tania. - Grobla 20 a. I. lewo. zdw 67 075

Kantaka 6 I piętro wynajmę duży słoneczny pokój korzystnie. zdw 66 961

Pokój balkonowy. frontowy. osobne wejście. Zgłoszenia Grunwaldzka 20 b. m. 8. od 17-19. zdw 66 951

Pokój Skarbowska 6. m. 10. zdw 67 076

Pokój wprost z klatki schodowej od zaraz. Dąbrowskiego 34. mieszkanie 3. zdw 67 077

2 pokoje inteligentnym. Wierzbicice 31. I. lewo. zdw 67 079

Utrzymaniem (bez) pianino. również dni. Półwiejska 2. m. 6. zdw 67 044

Śniadeckich

16. parter. prawo. zdw 66 984

Balkonowy 1 lub 2 osoby. Grobla 30 II. lewo narożnik Wielkich Garbar. zdw 66 986

Mały niekrepujący. Mińska 3. mieszkanie 11. zdw 66 987

Tani Druzbickiej 1 a. mieszkanie 6. zdw 67 149

Utrzymaniem bez. Działyńskich 3 miesz. 5. zdw 67 127

Romana Szymańskiego 3 III. prawo. zdw 67 150

12 SZUKA POKOJU

Panienska taniego pokoju śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 892

Osoba samotna poszukuje pokoju próżnego. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 66 861

Pokoju umebłowanego od 11. do 27. 6. blisko koszar ulanów z elektrycznością niekrepującego szukam - Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 66 913

Poszukuję pokoju za posługę. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 012

Pokoju próżnego przy Półwiejskiej. Waly Królowej Jadwigi. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 036

Pokoju niekrepującego - elektrycznością poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdw 66 999

Pokoju niekrepującego poszukuje blisko Tamy Garbarskiej. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 136

Od 1 lipca kulturalna pani wynajmie duży. pusty lub umebłowany pokój. absolutnie niekrepujący. z urządzeniem telefonu i łazienki. Tapczan i pościel własne. Warunek: centrum. pierwsze piętro. Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 67 011

13 LOKALE

Stajnia do wynajęcia Kościelna 16. zdw 66 816

Szukam od gospodarza składu na towary spożywcze. dobrym punkcie. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 830

Skład rzeźniczy mieszkaniem wynajmie gospodarz. Pocha 155. zdw 66 832

Skład ubikacje fabryczne wydzierżawi gospodarz. Dąbrowskiego 88. zdw 67 093

Lokal handlowy narożnik 2 okna wystawowe. jest zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia: gospodarz. Św. Marcina 31. zdw 67 005

Sprzedam czteropokojowe kompl. umebłowane w centrum miasta. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 119

Ubikacje na warsztat obuwiczny szukam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 67 120

Ubikacji na przemysł metalowy 50-100 m2 poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdw 67 139

Jadłodajnia lokal nadający się na każdą branżę w centrum. przy ruchliwej ulicy bardzo korzystnie z powodu zmiany przedsiębiorstwa oddam. Informacje „Rex”. Stary Rynek 45. zdw 67 112

14 DZIERŻAWY

Piekarnię w dobrym punkcie Poznania odstąpię za zwrotem kosztów urządzenia 2.000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 036

Dzierżawa 200 mórg okolica Leszna. od właściciela. objęcie 14.000. Rutkowska. Grobla 29. zdw 67 030

Owocowy sad przeważnie jablonie siłki. aleka wiśni wydzierżawia probostwo Duszniki. Komunikacja autobusowa. zdw 66 838/9

40 mórg ziemia pszenna wydzierżawia objęcie 2.000 w tem 500 kaucji Metelski Zielona 3 miesz. 21. zdw 67 022

Dzierżawa probostwo wielkość 225 mórg. pow. Bydgoszcz. z żywym i martwym inwentarzem oraz ziemiem. J. Płoszyński. Samsiechno. poczta Mrocza powiat Bydgoszcz. zdw 64 971

Dzierżawy od 300 do 500 mórg poszukuje zaraz za wadowy rolnik. Mam własny inwentarz. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 141

15 LETNISKA I UZDROWISKA

Krościenko n. D. Pensjonat „Hanka” przyjmuje po cenach zmniejszonych. dwp. 3751

Letnisko

na przepięknie położonym majątku w międzychoździem; stary wspaniały park. lasy. laki. stacja. radio. poczta na miejscu. stacja i kąpielisko. - obfita zdrowa kuchnia z mieszkaniem 5 zł dziennie. Zgłoszenia „Par” Al. Marcinkowskiego 11 pod nr 23.23. Pw 18 845-23.23

O uzdrowiskach warunkach pobytu i leczenia udziela informacji - Związek Uzdrowisk Polskich w Warszawie. ul. Światokrzyska 17. m. 4. telefon 409-74 i 434-33. nw 10 685

Chodzież przy jeziorach. las i sanatorium lodzie. tenis. dobra kuchnia. ceny od 5-8 zł. G. Joss. ul. Kochanowskiego 22. Chodzież. Pw 18 694-55.208

Zegiestów - Zdrój Pensjonat „Warszawianka” otwarty Centrum zakładu. Nowoczesny komfort. Ciepła i zimna woda bieżąca w pokojach. Ceny niskie. dw 3893

Hel Pensjonat „Chojna” poleca pokoje słoneczne widok na morze. bardzo dobre utrzymanie. ceny zmniejszone. - Zgłoszenia do 15 czerwca. Markowska Gołecin Poznań. Pw 18 694-55.236

Zakopane - „Januszek” Chałubińskiego. pensjonat adwokata Rychlickiej. Kuchnia obfita na masle. Piękny ogródziny park świerkowy. Ceny niskie. dw 3816

Krynica pensjonat „Światowid” pod nowym zarządem. blisko nowych Łazienek poleca pokoje słoneczne doskonale utrzymanie. - Czerwiec ceny znacznie zmniejszone. zdw 62 160

Hrebenuw jedno z najpiękniejszych letnisk w Karpatach (500 mtr.) wśród lasów szpilkowych nad rzeką Opór. Poczty Dom Zdrowia - pierwszorzędny pensjonat polski. Kapiele rzeczne. wietrzne. słoneczne. Biblioteka. tenis. radio. wycieczki. zebrania towarzyskie. Poloni letniskowej fortepian - gry i zabawy. Telefon nr 1. - Kaplica domowa. Kuchnia we własnym zarządzie. Ceny niskie. Stacja kolejowa (szlak Lwów - Ławoczne) poczta w miejscu. zdw 64 354

Zakopane - Bristol Najtańszy luksusowy hotel-pensjonat. Pokoje od 5. - z utrzymaniem od 12. Idealne warunki wypoczynkowe. W sezonie codziennie dancing w ogrodzie lub na sali. Chorych bezwzględnie nie przyjmujemy. dw 3 854

Pod Zakopane przyjęcie inteligentna rodzina młodzież szkolna na wakacje. - Nadzór pomoc naukowa. bardzo przystępne warunki. Informacje: Niezolewskich 14. m. 8. poniedziałki czwartki 17-19. zdw 66 890

Na wypocznik przyjmie dwie rodziny za skromnym wynagrodzeniem. okolica piękna nad Wartą. komunikacja kolejowa i autobusowa. Łaskawe oferty proszę: W Błajetowa Zielonogóra. ul. Wiejska 10. pow. Obyrzycko. zdw 66 304

Zegiestów Pensjonat Beskid M. Stolarek. poleca na czerwiec pokoje słoneczne z utrzymaniem. Plaża. rzeka na miejscu. Ceny zmniejszone. zdw 66 825

Poszukuje pokoju kuchni. Warunek las. woda. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdw 66 850

Przy lesie parter. pokoju z kuchnią poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 028

Zegiestów - Zorza poleca pokoje schładne z balkonami już od 2. - zł. Z utrzymaniem 6. - zł dziennie. zdw 67 039

Letnisko iglaste lasy. woda. dobre utrzymanie 4. - dziennie. stacja w miejscu. Rozwaska. Stobnica. powiat obornicki. zdw 67 081

Uzdrowisko Powidz klimatycznie idealnie. nad obryzaniem jeziorom położone uzdrowisko. otoczone lasami. - Wymarzone warunki dla rekonwalescentów i osób nerwowo i fizycznie wyczerpanych. Wykwintna kuchnia. wioślarstwo. motorówki. polowania na kaczki. wędkarstwo. kort tenisowy. plaże. radio. koncert. Cena za pokój z całodziennym utrzymaniem wynosi 6.50 zł włącznie taksy. dw 3 855

Brzyskorzystewko Dwór przyjęcie letników lipiec-wrzesień. Mieszkanie wygodne. słoneczne. pokoje. ładny park. Komunikacja dogłna klm. dworzec. Autobusy w miejscu. Bydgoszcz 30 klm. 5-7 zł dziennie. zależnie od utrzymania. Zgłoszenia Marja Frezerowa Brzyskorzystewko. Znin. Poznańskie. zdw 67 143

Pokoje z kuchnią Puszczycówku. 30 zł miesiecznie do wynajęcia. - Olszewska Poznań. Półwiejska 38a. mieszkanie 8. zdw 67 054

Poszukuje taniego pobytu wakacje bliżej Poznania nauczycielka. dwoje dzieci. Ślatalowa Nakło. zdw 67 168

Krynica komfortowy chrześcijański pensjonat Bristol. Pokoje z utrzymaniem 7-10 zł. Telefon 68. zdw 67 144

Zakopane - Bukowina

Willi Wierchy poleca pokoje z utrzymaniem dziennie 7 zł. Piękne położenie przy Domu Ludowym. Odżywianie 5 razy dziennie. Informacje Poznańska 26. m. 8. zdw 65 098

Gdynia pensjonat „Wiesinek” Adwentowiczowej obok Rivieri widok na morze tarasy. Ceny przystępne. nw 11 074

16 OSOBISTE

Poszkodowana prosi panów którzy obserwowali przez okna zajście w sobotę 4-go czerwca o godz. 12 w nocy przy ul. Matejki na parterze o podanie pisemne swych nazwisk i adresów do Kurjera Poznańskiego pod zdw 66 865

Pani szuka towarzyski podróży do Karlsbadu około 15 czerwca. Jechałaby na swój koszt. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 67 025

75 manicure. Kramarska 27. I. rw 6 142

22 ROZMAITE

Akuszerka Kleinwächterowa Pznań. centrum ulica Romana Szymańskiego 2 pierwsze piętro lewo drug dom od Placu Światokrzyskiego zdw 52 365 6

Prawnik od dwóch lat bez pracy nie korzystający z żadnej zapomogi. sierota. w ostatniej niedzieli graniczej z rozpaczą. prosi listociwie serca o pomoc w wyszukaniu posady korepetycji ewtl. o doradza pomoc pieniężną. czy też w starym ubraniu. bucikach. bieliznie itp. Zgóry dziękuje. Łaskawe zgłoszenia przyjmujmie Antoni Wiśmowski. Zakopane. Kościeliska 89. zdw 62 561

Pracownia Gorsetów „Wanda” Gorsety na miarę Gorsety gotowe - Pasy do cięży - Paseczki sportowe Biustonosze wszelkiego rodzaju. Reparacje gorsetów. Ratajczaka 27. - parter. zdw 67 004

Poszukuje zupełnie bezpłatnie praktyki na maszynie w poważnym biurze. Piszę średnio. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 841

Mleka do 200 litrów dziennie ma do oddania Majetność Sowiniec. p. Mosna. Obora pod kontrola Izby Rolniczej. Poszukuje się odbiorców w Puszczykowie i okolicy. zdw 66 912

Jasnowidz Mobeł nieomylnie rozwiązuje najtrudniejsze sprawy przeszłości - przyszłości. gwarantując porady Ratajczaka 10. I. zdw 67 037

Wykonuję wszelka garderobę damska. elegancko. tania. Słowackiego 39. m. 9. jw 3279

Introligator inwalida wojenny wykonuje oprawy książek oraz wszelkie prace wchodzące w zakres zawodu po cenach przystępnych. Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym prosi o poparcie inwalid wojennego Basifiskiego. Poznań. ul. Gwarna 13 (introligatornia). zdw 66 957/8

Chiromantka wschodnia. wszechświatowej sławy. Plac Bernardyński 3. m. 12. II. piętro. zdw 67 059

Czyszczą Elektroluxem posiączy „Express”. 27 Grudnia 16. telefon 25-20. jw 3 340

Oddam na wychowanie 4 letniego inteligentnego chłopca w dobre ręce. Zgłoszenia podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 67 146

Krawcowa szyje tania gustownie. Gwarna 12. II. wprost. zdw 67 104

23 OZENKI

Biuralistka lat 36. zgrabna miła. religijna. gospodarna z własnym mieszkaniem poszukuje pana na stanowisku o szczerem sercu. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 497

Kawaler lat 30. dobrze sytuowany ożeni się z inteligentną przystojną panną lub młodą wdówką. Majątek niekonieczny. Zgłoszenia możliwe z fotografią do Kurjera Poznańskiego zdw 66 943

Przystojny szatyn. lat 29 z zawodu kupiec branży kolonialnej. solidny. o szlachetnym charakterze. pozna w celu matrymonjalnym panienkę miłą i wesołego uosobienia. - Pierwszeństwo mają kandydatki religijne. posiadające mniejsze przedsiębiorstwo lub też majątek innego rodzaju. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 66 922

Kawaler kupiec lat 25. porucznik rezerwy na kierowniczym stanowisku poszukuje panny od lat 18-21 celem ożenku. Zgłoszenia z fotografią. która się zwraca Kurjer Poznański zdw 66 900

Kawaler

kupiec lat 35 wysoki przystojny inteligentny na stanowisku prokuratora posiadający kilka tys. złotych zapozna pannę lub bezdzietną wdówkę. religijna i gospodarna posiadająca odpowiednie przedsiębiorstwo lub majątek w gotówce. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański pod zdw 66 921

Kawaler zubożonec lat 27 na stanowisku poszukuje panny od lat 19-21 celem ożenku. Zgłoszenia z fotografią Kurjer Poznański zdw 66 901

Rzeźnik kawaler lat 29 posiadający 6 000 gotówki pozna pannę z małym posagiem. Cel matrymonjalny - Oferty z fotografią proszę skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 66 854

Lekarke z własną większą praktyką. przystojną. dobrą znaną. chciałbym wydać zamaż Oferty Kurjer Poznański zdw 66 216

Przystojna starsza wdowa. interes. mieszkająca pozna starszego meża z gotówką lub emerytą. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 831

Kawaler lat 30. samodzielny rzemieślnik religijny bez nałogów poszukuje panny lub wdówki celem rychłego ożenku. Panie szczerko decydujące zechca z całym zaufaniem złożyć oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 66 803. Gotówka 3-5 tysięcy konieczna dla powiększenia warsztatu pracy.

24 NAUKA

Żeńskie Kursy Techniczne Poznań. Kraszewskiego 17. m. 15. przyjmują zgłoszenia na rok 1932/3 Pw 18 597 55.231

Nauczycielka specjalistka w matematyce udziela lekcji poza dom. Oferty Kurjer Poznański zdw 66 818

Studentka polonistka 3 roku przyjmie kondycje na wsi za małym wynagrodzeniem lub utrzymaniem Oferty Kurjer Poznański zdw 66 856

Księgowości stenografii korespondencji i pisanie maszyną wyuczamy Wpisy na kurs codziennie. Ceny zmniejszone. Postep. Plac Sapieżyński 2a zdw 65 477-8

Kursy księgowości. stenografii, rachunków pisanie maszyną Kromczyńska. Ogrodowa 16. II. zdw 66 811/2

Elewke na kuchmistrzynie (nauka przy rutynowanym kuchmistrze) - przyjmie Probiernia Kujawa. Św. Marcina 63. zdw 67 003

Konwersacji polskiej poszukuje Niemka ewtl. wzamian niemieckiej. Oferty cena pod 3278 „Kosmos”. Zwierzyniecka 6. nw 11 055

25

Barwa znów obniżyła ceny!

P 18 864-23.61/2

Szukam
posady jako pomocnik ogrodnicy
Oferty Kurjer Poznański
zdw 66 435

Wychowawczyni
muzyczna języki przyjmie po-
sade także na wyjazd. Oferty
Kurjer Poznański zdw 66 481

Przyjmie posadę
w Poznaniu kierownika biura
wypłat ksiązkowego lub kasjera
w poważnym przedsiębiorstwie.
Złożyć kaucję do 20.000 zł. Bern-
ard Rończkowski. Grudziądz,
Toruńska 26. zdw 66 768

Mleczarz
z ukończoną szkołą mleczarską i
praktyką obeznany dokładnie ma-
szynami i analizami. 28 lat wol-
ny od wojskowości, przyjmie po-
sade pomocnika kierownika lub
dzierżawcy. Zgl. Kurjer Poznań-
ski zdw 66 211

Początkująca
biuralistka, z ukończoną szkołą
handlową lat 17, z bardzo dobrą
rodziną zupełną sierotą, w kry-
tycznym położeniu, poszukuje jak-
iegokolwiek posady. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 66 668

Książkowa
pisząca biegle na maszynie obej-
ma posadę za 80. Oferty Kurjer
Poznański zdw 66 242

Poznańczyk
mistrz ceglarski z długoletnią
praktyką w większych cegiel-
niach obznajomiony z najnowszymi
urządzeniami cegielni przyjmie
posadę zaraz za skromnym wy-
nagrodzeniem lub za wyszukanie
posady dam wynagrodzenie. Oferty
do Kurjera Pozn. zdw 66 803

Pielęgniarka
poszukuje posady do noworodka.
Oferty Kurjer Pozn zdw 66 142

Pomocnik
fryzjerski dzielny w swym zawo-
dzie poszukuje posady zaraz. —
Oferty Kurjer Poznański
nw 10 795

Panienska
inteligentna znająca gospodar-
stwo domowe poszukuje posady
do starszej pani. Miejsce obywat-
elna Oferty Kurjer Poznański
zdw 66 936

Syn
nawskroś uczyliwych rodziców lat
16 rok szkoły handlowej szuka
posady w handlu kolonialnym,
żelaza, zboża lub podobnym. Łask-
awie zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdw 66 935

Młoda
panienka władająca językiem
polsko - niemieckim szuka posady
w biurze w charakterze ma-
szynistki zaraz. Wymagania
skromne. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 66 933

Wychowawczyni
inteligentna kochająca dzieci po-
szukuje posady, pierwszorzędne
świadectwa. Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 66 932

Panienska
umiejąca prasować sztywną bie-
liznę cościwoiek szyć gotować,
sporządzać ładnie bieliznę, szuka
posady od 1. 7. najchętniej w
majątku Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 66 931

Pracznka
czysta tania pierze. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 66 929

Gospośia - kucharka
młodsza z dobrym gotowaniem i
pieczeniem, zaprawianiem posu-
kuje posady do wszystkiego. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 66 925

TEATRY

Teatr Nowy: Dziś — „Panna z dyplomacji”, z Antonim Fertnerem.
Czwartek, 9. 6. — „Panna z dyplomacji”, z Antonim Fertnerem.
Piątek, 10. 6. — „Panna z dyplomacji”, z Antonim Fertnerem.
Sobota, 11. 6. — „Panna z dyplomacji”, z Antonim Fertnerem.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: Niewinna grzesznica.
Aurora: „Kochanka Szatana”
Colosseum: „Zabójstwo w ho-
teli”. Warner Oland
Corso: „Senor Americano”
Metropolis: „Arena namię-
ności”
Muza: „Zdobycy złota”
Odeon: „Student Sztokholmu”
Orzeł: „W niewoli u szejka”
i „Na tropie przestępcy”
Renaissance: „Kłamięz ko-
biety” i „Djabełek”
Roxy: „Bogini Pokus”
Sfinks: „Pociałunek” — oraz
„Śmiertelni wrogowie”
Słońce: „Droga ołbrzymów”
Tęcza: „Grzech Ingi”
Wilsona: Mogiła Nieznanego
Żołnierza

Marszantka
samodzielną z kilkoletnią prakty-
ką poszukuje posady. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 66 927

Pokojuwa
pierwszorzędna z dobrą swia-
dectwami z szyćwem prasowa-
niem poszukuje posady. Oferty
Kurjer Poznański zdw 66 926

Służąca
do wszelkich prac, cościwoiek go-
towaniem poszukuje posady od 15
Oferty Kurjer Poznański
zdw 66 907

Sierota
uczniwa szuka posady do wszyst-
kiego od 15. 6. Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 66 906

Służąca
uczniwa z cościwoiek gotowa-
niem poszukuje posady zaraz lub
od 1. Oferty Kurjer Poznański
zdw 66 899

Panienska
pragnie się wyuczyć szyćcia i kro-
ju za zapłatą w pierwszorzędnej
pracowni Zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego zdw 66 891

Posługaczka
młoda wolna od zaraz. Oferty
Kurjer Poznański zdw 66 886

Panienska
do dzieć lub pomocy pani domu
poszukuje posady od 15. 6. Oferty
prosze skierować do Kurjera
Poznańskiego zdw 66 942

Trzy
dziewczyny na wyjazd sezonowy.
kucharka i dwie pokojowe po-
szukują posady. Oferty Kurjer
Poznański zdw 66 941

Internat dla uczennic szkół średnich

Bogumiły Łukomskiej
Poznań, ul. Mickiewicza 36, m. 11, telefon 64-32.

Uczennice otrzymują bardzo staranne wychowanie; zapewnia im się troskliwą opiekę, stałą pomoc w naukach oraz pierwszorzędne warunki zdrowotne. Mieszkanie bardzo słoneczne (sześć balkonów) — dzielnica zdrowa i miła. Odżywianie higieniczne. — Codzienne gimnastyka ranna. Warunki przystępne. — Zgłoszenia od 3-5 po poł.

200 zł
prowizję dam za wskazanie po-
sady książkowej - bilansistki,
korespondentki niemiecko - fran-
cuskiej. Pisz maszyną znam u-
stawy wekslowe, stempłowe. —
książkowość gospodarczą. Oferty
Kurjer Poznański zdw 66 939

Nauczycielka
poszukuje od zaraz posady biu-
rowej. Oferty Kurjer Poznański
zdw 66 823

Retuszerka
negatyw pozytyw i portrety szu-
ka posady. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 66 851

Gospośia
z dobrej rodziny z samodzielnym
dobrem gotowaniem w średnim
wieku dobrymi świadectwami i
polecaniami, 15 lat praktyki, szu-
ka posady do samodzielnego pro-
wadzenia domu najchętniej w
majątku lub majątku. —
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 66 863

Pomocnik
mleczarski wykwalifikowany szu-
ka posady od 15. 7. Fr. Molenda
Mleczarnia Winna, poczta Zanie-
myśl, pow. Środa. zdw 66 871

Dziewczyna
uczniwa skromna szuka posady.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 66 873

Dziewczę
lat 16, szuka posady do dzieć za
małym wynagrodzeniem. Oferty
Kurjer Poznański zdw 66 919

Poszukuje
posady Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdw 66 913

Posługi
poszukuje starsza pani. Oferty
Kurjer Poznański zdw 67 084

Wychowawczyni
skromna, z dobrymi świadectwa-
mi, poszukuje posady do dzieć.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 67 090

Dziewczyna
pracownia szuka posady do
wszystkiego z gotowaniem od
15. lub 1 lipca. — Oferty Kurjer
Poznański jw 3 352

Inteligentna
panienka z ładnym charakterem
pisma poszukuje posady za ma-
łym wynagrodzeniem. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 66 996

Ochroniarka
poszukuje posady zaraz. Miejsce-
wość obywatelna. — Oferty Kurjer
Poznański zdw 67 001

Fryzjerka
poszukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdw 66 826

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdw 66 978

Sierota
sumienna i pracowita szuka po-
sady do pracy domowej za ma-
łym wynagrodzeniem. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 67 017

Rządca
lat 30, z fachowem wykształce-
niem i gruntowną praktyką w
Poznańskim szuka odpowiednio
stanowiska. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdw 67 027

Ogrodnik
kawaler, obeznany z wszystkimi
działami ogrodnictwa, przyjmie
posadę w każdym czasie. Oferty
do Kurjera Pozn. zdw 67 095

Poszukuje
prania lub usługi. — Oferty do
Kurjera Pozn. zdw 67 074

Dziewczyna
dobrymi świadectwami samo-
dzielna szuka posady. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 66 950

Pracznka
poza dom 4 zł dziennie. — Ulica
Wielka 2/3 II piętro lewo.
zdw 67 085

Dziewczyna
z całkowitem prowdzeniem gos-
podarstwa, władająca językiem
polskim i niemieckim z dobrymi
polecaniami, poszukuje posady od
1 lipca. Oferty do Kurjera Pozn.
zdw 67 092

Dziewczyna
poszukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdw 67 061

Pracznka
sumienna poszukuje prania. Oferty
Kurjer Poznański zdw 67 151

28 WOLNE MIEJSCA

Stenotypistka
bieglej polsko-niemiecka z prakty-
ką adwokacką potrzebną natych-
miast. Oferty Kurjer Poznański
zdw 66 799

Apteka
poszukuje zastępcy (kobiety lub
mężczyzny) z językiem niemiec-
kim przy skromnych wymaga-
niach od 15. 6. do 1. 8. Warunki i
referencje do Kurjera Poznań-
skiego dw 8 833

Potrzebna
ekspedjentka i uczeniwa z dobre-
mi świadectwami do składu cu-
kierniczo-piekarskiego z brzozy.
Ruprycht Marsz Focha 35.
zdw 66 893

Dziewczę
lat 14 do 16 zamieszkała dzielnicy
Łazarza do dziecka potrzebne
Małeckiego 9 m. 3. zdw 66 817

Przyjme
wspólnika (czke) z udziałem 1000
do 1500 zł do rentownej i zy-
skownej współpracy. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 66 819

Fotograf
z „Laicą” lub bez potrzebny. Zje-
dnoczeni Fotografowie Zawo-
dowi Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 66 983

Szewe
przyuczony na teks szpilkowy od
zaraz. Oferty Kurjer Poznański
zdw 67 015

Potrzebny
sprzedawca do ulicznej sprzeda-
ży lodów. Stankow... Myna 10.
zdw 66 956

Ze zdolnościami
rysunkowymi potrzebną uczeni-
ca do retuszowania. Pieder -
Długa 11. zdw 66 995

Posada
samodzielną gospodarza wolna na
majątku 260 morg. gdzie las, je-
zioro zarybione Warunek pożycz-
ka 6 000. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 66 993

Inkaskentka
inteligentna panienka potrzebną
kaucją Zgłoszenia Młyńska 13,
m. 6. zdw 66 991

Potrzebna
służąca z samodzielnym gotowa-
niem i do obsługi gości z dobrymi
świadectwami zaraz. Sw. Marcin
mieszkanie 3. zdw 66 988

Dziewczyna
do wszystkiego czysta chętna po-
trzebna zaraz Gasiorskich 10,
(Łazarz) I prawo. zdw 67 098

Stenotypistki
bieglej w języku polskim i nie-
mieckim poszukuje towarzystwo
ubezpieczeniowe. Oferty Kurjer
Poznański zdw 67 080

Prasowaczka
dobra sła, oraz uczeniwa potrzebną.
Pralna Poznańska, Sewe-
ryna Mielżyńskiego 4.
zdw 67 091

Pierwszorzędna
pracznka potrzebna zaraz. Dabro-
skiego 151 I piętro, prawo.
zdw 67 089

Ekspedjentka
do składu rzeźniczego potrzebną.
Adres Kurjer Poznański, Sta-
ry Rynek rw 6 140

Wycinacz
korków potrzebny zaraz. Sw.
Marcin 25 parter, biuro.
zdw 66 835

Akwizytora
z kaucją 300.- na stałą posadę
poszukuje do nowo wychodzą-
cego tygodnika rolniczego. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański
zdw 66 260

Krawcowa
do domu potrzebna Focha 41,
m. 32. zdw 66 948

Młodszy
czeladnik piekarski który umie
przed piecem pracować potrzebny
na stałą posadę z wolnym utrzy-
mianiem. Zgłoszenia z odpisem
świadectw do Kurjera Poznań-
skiego zdw 66 940

Uczeń
fryzjerski może się zgłosić. Wo-
lniak Focha 36. zdw 66 930

Służąca
dobrem gotowaniem od 15. Marsz.
Focha 78, mieszkanie 24.
zdw 66 928

Agentów
do sprzedaży maszyn do szyćcia na
miasto Poznań poszukuje firma
„Singer”. 27 Grudnia 16.
zdw 66 998

Dziewczyna
do wszystkiego od zaraz. Śniadec-
kich 20, m. 3. zdw 67 080

Dziewczyna
do dziecka zaraz. Łąkowa 10, m. 8
zdw 67 047

Fryzjerka
na stałe. Myna 6. zdw 67 042

Bielizniarkę
współpracowniczkę z pożyczką
1 000.- poszukuje. Dobry zastaw.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 67 023

Kucharka
może się zaraz zgłosić. Restaura-
cja Dabrowskiego 5. zdw 67 086

Dziewczyna
samodzielnym gotowaniem, pra-
sowaniem potrzebna. — Wielkie
Garbary 40, m. 7. zdw 67 082

SPÓŁKA PEDAGOGICZNA S. A. w Poznaniu, Podgórna 7.
podaje do wiadomości P. P. Akcjonariuszów, że w dniu
5 lipca 1932 r. o godz. 19 w lokalu „Pod Strzechą” w Pozna-
niu, Plac Wolności, odbędzie się doroczne

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów
z następującym porządkiem obrad:

- 1) Otwarcie Zgromadzenia. 2) Wybór Przewodniczącego.
- 3) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za rok gosp. ubiegły.
- 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat.
- 5) Podział zysków wgląd, pokrycie strat.
- 6) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
- 7) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących przez wylosowania.
- 8) Uchwała dotycząca umieszczenia ogłoszeń o Walnym Zgromadzeniu.
- 9) Wolne wnioski akcjonariuszów.

P. P. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu winni złożyć swoje akcje lub świadectwa depozytowe z podaniem numerów akcji najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w lokalu Zarządu Spółki w Poznaniu, Podgórna 7.

Spółka Pedagogiczna S. A.
(-) Ostrowski. (-) Krantz. (-) Dominiczak.

Poważny przedstawiciel
na Poznańskie i Pomorze dla ar-
tykułu bezkonkurencyjnego, co-
dziennego użytku poszukiwany
przez Generalnego Przedstawie-
la natychmiast. Oferty do Kur-
jera Poznańskiego zdw 67 029

Szewe
przyuczony na teks szpilkowy od
zaraz. Oferty Kurjer Poznański
zdw 67 015

Potrzebny
sprzedawca do ulicznej sprzeda-
ży lodów. Stankow... Myna 10.
zdw 66 956

Ze zdolnościami
rysunkowymi potrzebną uczeni-
ca do retuszowania. Pieder -
Długa 11. zdw 66 995

Posada
samodzielną gospodarza wolna na
majątku 260 morg. gdzie las, je-
zioro zarybione Warunek pożycz-
ka 6 000. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 66 993

Inkaskentka
inteligentna panienka potrzebną
kaucją Zgłoszenia Młyńska 13,
m. 6. zdw 66 991

Potrzebna
służąca z samodzielnym gotowa-
niem i do obsługi gości z dobrymi
świadectwami zaraz. Sw. Marcin
mieszkanie 3. zdw 66 988

Dziewczyna
do wszystkiego czysta chętna po-
trzebna zaraz Gasiorskich 10,
(Łazarz) I prawo. zdw 67 098

Stenotypistki
bieglej w języku polskim i nie-
mieckim poszukuje towarzystwo
ubezpieczeniowe. Oferty Kurjer
Poznański zdw 67 080

Prasowaczka
dobra sła, oraz uczeniwa potrzebną.
Pralna Poznańska, Sewe-
ryna Mielżyńskiego 4.
zdw 67 091

Pierwszorzędna
pracznka potrzebna zaraz. Dabro-
skiego 151 I piętro, prawo.
zdw 67 089

Ekspedjentka
do składu rzeźniczego potrzebną.
Adres Kurjer Poznański, Sta-
ry Rynek rw 6 140

Wycinacz
korków potrzebny zaraz. Sw.
Marcin 25 parter, biuro.
zdw 66 835

Akwizytora
z kaucją 300.- na stałą posadę
poszukuje do nowo wychodzą-
cego tygodnika rolniczego. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański
zdw 66 260

Krawcowa
do domu potrzebna Focha 41,
m. 32. zdw 66 948

Młodszy
czeladnik piekarski który umie
przed piecem pracować potrzebny
na stałą posadę z wolnym utrzy-
mianiem. Zgłoszenia z odpisem
świadectw do Kurjera Poznań-
skiego zdw 66 940

Uczeń
fryzjerski może się zgłosić. Wo-
lniak Focha 36. zdw 66 930

Służąca
dobrem gotowaniem od 15. Marsz.
Focha 78, mieszkanie 24.
zdw 66 928

Agentów
do sprzedaży maszyn do szyćcia na
miasto Poznań poszukuje firma
„Singer”. 27 Grudnia 16.
zdw 66 998

Dziewczyna
do wszystkiego od zaraz. Śniadec-
kich 20, m. 3. zdw 67 080

Dziewczyna
do dziecka zaraz. Łąkowa 10, m. 8
zdw 67 047

Fryzjerka
na stałe. Myna 6. zdw 67 042

Bielizniarkę
współpracowniczkę z pożyczką
1 000.- poszukuje. Dobry zastaw.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 67 023

Kucharka
może się zaraz zgłosić. Restaura-
cja Dabrowskiego 5. zdw 67 086

Dziewczyna
samodzielnym gotowaniem, pra-
sowaniem potrzebna. — Wielkie
Garbary 40, m. 7. zdw 67 082

SPÓŁKA PEDAGOGICZNA S. A. w Poznaniu, Podgórna 7.
podaje do wiadomości P. P. Akcjonariuszów, że w dniu
5 lipca 1932 r. o godz. 19 w lokalu „Pod Strzechą” w Pozna-
niu, Plac Wolności, odbędzie się doroczne

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów
z następującym porządkiem obrad:

- 1) Otwarcie Zgromadzenia. 2) Wybór Przewodniczącego.
- 3) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za rok gosp. ubiegły.
- 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat.
- 5) Podział zysków wgląd, pokrycie strat.
- 6) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
- 7) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących przez wylosowania.
- 8) Uchwała dotycząca umieszczenia ogłoszeń o Walnym Zgromadzeniu.
- 9) Wolne wnioski akcjonariuszów.

P. P. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu winni złożyć swoje akcje lub świadectwa depozytowe z podaniem numerów akcji najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w lokalu Zarządu Spółki w Poznaniu, Podgórna 7.

Spółka Pedagogiczna S. A.
(-) Ostrowski. (-) Krantz. (-) Dominiczak.

Poważny przedstawiciel
na Poznańskie i Pomorze dla ar-
tykułu bezkonkurencyjnego, co-
dziennego użytku poszukiwany
przez Generalnego Przedstawie-
la natychmiast. Oferty do Kur-
jera Poznańskiego zdw 67 029

Szewe
przyuczony na teks szpilkowy od
zaraz. Oferty Kurjer Poznański
zdw 67 015

Potrzebny
sprzedawca do ulicznej sprzeda-
ży lodów. Stankow... Myna 10.
zdw 66 956

Ze zdolnościami
rysunkowymi potrzebną uczeni-
ca do retuszowania. Pieder -
Długa 11. zdw 66 995

Posada
samodzielną gospodarza wolna na
majątku 260 morg. gdzie las, je-
zioro zarybione Warunek pożycz-
ka 6 000. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 66 993

Inkaskentka
inteligentna panienka potrzebną
kaucją Zgłoszenia Młyńska 13,
m. 6. zdw 66 991

Potrzebna
służąca z samodzielnym gotowa-
niem i do obsługi gości z dobrymi
świadectwami zaraz. Sw. Marcin
mieszkanie 3. zdw 66 988

Dziewczyna
do wszystkiego czysta ch